

új magyar szó

20 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VI. évfolyam,
161. (1227.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

	1 euró	4,2283 ▼
	1 amerikai dollár	3,2974 ▲
	100 magyar forint	1,5265 ▲

Aktuális

2

Négyszemközt Bănescu és Filat

Románia abban érdekelt, hogy Moldova Köztársaság visszanyerje elvesztett területeit – jelentette ki tegnap Traian Bănescu a Vlad Filat moldovai kormányfővel folytatott négyszemközi tárgyalásai után.

Társadalom

7

Újabb kisbaba hunyt el

Elhunyt tegnap hajnalban a giulesti-i tragédia ötödik áldozata: a koraszülött csecsemőt rendkívül súlyos égési sérülésekkel kezelték hétfő óta a Grigore Alexandrescu kórházban. Egyelőre nem indítanak eljárást a baleset időpontjában a koraszülött intenzív osztályon szolgálatot teljesítők ellen, a teljes körű vizsgálat lezártaig ugyanis nem állapítható meg az érintettek felelőssége.

Sport

12

Sötét felhők a CFR felett

Csomagolhat a CFR 1907 edzője, Andrea Mandorlini, ha a kolozsvári vasutasok a hétvégén nem szereznek három-három pontot Bukarestben a Sportul Studențesc, majd odahaza a „pandúrok” ellen. Ha nem jön össze a hat pont, a játékosok egy időre búcsút mondhatnak a pénznek.

Vezércikk

3

Pruton innen, Pruton túl

A keleti szomszéd iránt tanúsított nagyvonalúság olyan, mintha Románia nem lenne pénzügyi válságban, hanem a gazdaság dübörgésének áldásait élvezné. Az államháztartás csődjének elkerüléséért, a Boc-kormány nadrágszijszorító politikájának eredményeként csökkentették az állami alkalmazottak fizetését, egymást érik az elbocsátások, az áruforgalmi adót emelték.

Székedi Ferenc

Franciacsók a romáknak

Hazaérkezett a Franciaországból kitoloncolt romániai cigányok első csoportja**„Hazajöttünk, szétnézünk, s lehet, hogy visszautazunk.” A Franciaországból érkezett romákra Romániában sem vár jobb sors**

Fotó: Mediafax

„A kérdés nem az, hogy mit csinálnak ők most, hanem az, hogy mit tesznek értük a romániai hatóságok” – kérdez vissza Vasile Daniel ügyvéd, a Romák Pártja nevű cigány érdekvédelmi szervezet alelnöke, amikor a bukaresti Băneasa repülőtérre érkezett, Franciaországból kitoloncolt romák közeljövöbeli sorsáról faggatjuk. Az összesen 61 roma származású személy tegnap délután 16 óra körül, a korábban beharangozottnál egy órával korábban érkezett meg a román fővárosba, a francia hatóságok által rendelkezésükre bocsátott különgépen. **7. oldal**

Megpezsdült a kincses város

► Kézműves vásárok, könyvstandok, politikai és gazdasági kerekasztal beszélgetések, ifjúsági tevékenységek, képzőművészeti kiállítások várták tegnap az

első ízben megrendezett Kolozsvári Magyar Napok látogatóit. Kijutott a politika kedvelőinek is: a Bocskai-házban rendezett fórumon Németh Zsolt külügyi ál-

lamtitkár arról beszélt, nem lehet szó a határon túli magyar közösségeket befogadó országokban a magyarok egyenjogúságáról autonómia nélkül. **3. és 6. oldal**

Akad látnivaló. Néhány napra kirakodóvásárrá változott a Mátyás szülőháza előtti tér

Fotó: Sipos M. Zoltán

Markó: színesen fogalmaz Tőkés

Gs. P. T.

► Eltérően látja az RMDSZ és az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) a kisebbségekért folytatott küzdelem módozatait – jelentette ki szerdán este Markó Béla Kolozsváron. A szövetségi elnök Tőkés Lászlónak, az EMNT vezetőjének azt a kijelentését kommentálta, miszerint „az RMDSZ a román nemzetpolitika rabja lett”. „Tőkés kijelentését azal magyarázom, hogy eltérően ítéljük meg, melyek a kisebbségi jogokért folytatott küzdelem hatékony eszközei” – fogalmazott Markó. Tájékoztatása szerint az RMDSZ politikai eszközökkel, parlamenti és kormányzati jelenléttel kívánja elérni ezeket a jogokat. **Folytatás a 3. oldalon**

Mai mellékletünk:**úmsz színekép**

Röviden

Az amerikaiak egynegyede azt hiszi, hogy Barack Obama muzulmán

Az amerikaiak 24 százaléka – helytelenül – azt hiszi, hogy Barack Obama elnök muszlim hitű – derül ki a *Time* tegnapi közvélemény-kutatásából, amelyet a Manhattanben felépítendő iszlám közösségi központ körül kirobbant vitával kapcsolatban végeztetett el a magazin. A válaszadók 61 százaléka ellenzi a Park51 vagy Cordoba House néven emlegetett projekt megvalósítását, míg 26 százalék támogatja az elképzelést. 70 százalék egyetért azzal a véleménnyel, hogy a leendő építkezés sértené a Világkereskedelmi Központ elleni terrortámadásban meghaltak emlékét.

Manhattan: marad a mecset helyszíne

Nem kíván új helyszínt választani a Ground Zerótól két utcányira felépítendő mecset számára a projektet irányító ingatlanfejlesztési vállalkozó – adta hírül az *NBC* amerikai televízió. A 100 millió dolláros mecsetprojekt vezetői nem zárják ki, hogy az építkezéshez szaúdi vagy iráni pénzeket is felhasználjanak. Sharif El-Gamal ingatlanfejlesztő kijelentette, hogy az iszlám kulturális központ felépítésének helye nem vita tárgya, s a tervezett intézménynek a 2001. szeptember 11-én végrehajtott terrortámadás helyszínéhez való közelsége nem téma.

Nyolcmillióra szorúlnak segítségére Pakisztánban

Nyolcmillióra emelkedett Pakisztánban azoknak az árvízkarosultaknak a száma, akik azonnali humanitárius segítségre szorúlnak – közölte tegnap az ENSZ. „A helyzeti folyamatosan változik, és a becsléseink szerint hatmillióról nyolcmillióra emelkedett azok száma, akiket sürgősen segíteni kell” – mondta Maurizio Giuliano, a világszervezet humanitárius segítségnyújtást koordináló hivatalának szóvivője. A természeti katasztrófa sújtotta ország több térségében komoly feszültségekkel jár a segélyek szétosztása, a karosultak gyakran egymás ellen fordulnak. Számos település továbbra is teljesen víz alatt van, a háztetőkön rekedt túlélők üres tálakat lengetnek a helikopterek felé.

Észak-Korea tiltott anyagokhoz próbál hozzáfutni

Észak-Korea megpróbál hozzáfutni olyan anyagokhoz, amelyek szerepelnek az ENSZ és az Egyesült Államok tiltólistáján – közölte tegnap a dél-koreai sajtó. Az anyagok nagy hatótávolságú rakéták kilövéséhez használhatók. Az ENSZ által kiszabott fegyverembargó megkerülésére Phenjan úgy hamisítottja meg az Észak-Koreába tartó szállítmányok iratait, mintha azok végcélja egy másik ország lenne. A tömegpusztító fegyverek gyártására is használható gyanús anyagok Kínán, Japánon, Mongólián és Oroszországon keresztül érkeznek Észak-Koreába – írta a *Munhva Ilbo* napilap meg nem nevezett szöuli kormányzati forrásokra hivatkozva.

Merénylet a kínai Hszincsiangban

Merénylet történt az északnyugat-kínai Hszincsiang-Ujgur autonóm terület déli részén, amikor egy robbanóanyagokkal megpakott háromkerékű járművet irányított tulajdonosa a tömegbe; hét ember meghalt, 14 megsérült – tájékoztatott az autonóm terület kormányzatának szóvivője csütörtökön. A robbanás délelőtt fél tizenegy körül történt Akszu város külterületén – közölte Hou Hanmin. A tricikli tulajdonosát, egy újgur nemzetiségű férfit – aki könnyebben sérült – a helyszínen elfogták és őrizetbe vették. Kihallgatása alapján a rendőrség arra a megállapításra jutott, hogy szándékos bűncselekmény történt.

Négyszemközt Băsescu és Filat

Vlad Filat és Traian Băsescu Iași-ban. A román államfő láthatóan nem tart moszkvai megtorlástól

Fotó: HotNews

Cs. P. T.

Románia abban érdekelt, hogy Moldova Köztársaság visszanyerje elvesztett területeit – jelentette ki tegnap Traian Băsescu a Vlad Filat moldovai kormányfővel folytatott négy szemközti tárgyalásai után. A román államfő azokra a moszkvai kommentárokról reagált, melyek szerint az Oroszországból kémkedés vádjával hétfőn kiutasított román diplomata a Transznisztriaiban állomásoztatott orosz haderőről próbált információkat beszerezni. „A mi érdekünk ahhoz fűződik, amiben hiszünk. Hisszük és valljuk, hogy egy országot nem szabad megfosztani területeitől” – jegyezte meg a román államfő. Mint ismert, a román–oros diplomáciai kapcsolatok fagypontra kerültek, miután őrizetbe vették Gabriel Grecu román diplomatát, a

moszkvai román nagykövetség beosztottját, aki az orosz Szövetségi Biztonsági Szolgálat (FSZB) szerint a román külföldi hírszerző szolgálat ügynökékként dolgozott. Őt akkor fogták el – állítják az orosz források – amikor katonai jellegű titkos adatokat akart átvenni egy orosz állampolgártól. Bukarest azzal válaszolt, hogy szintén kiutasított egy orosz diplomatát, a lépésre pedig Moszkva megtorlással fenyegetőzött.

A *Komszomszokaja Pravda* orosz lap által megszólaltatott moszkvai nemzetbiztonsági szak-

értők szerint „nyílt titok, hogy Románia érdekelt Moldova elszakadt területeinek visszaszerzésében, mert a két ország békés módon egyesülni fog”. A lap az FSZB jelentéseire hivatkozva arról is írt, hogy a román hírszerző szolgálat 2008 óta – a moszkvai nagykövetség paravánja mögött – felerősítette kémtevékenységét Oroszország területén. Gabriel Grecu elődje a nagykövetségen, Dinu Pistol szintén kém volt, és ugyancsak transznisztriai katonai titkok érdekelték – írta a *Komszomszokaja Pravda*. ◀

Huszonötmillió eurós segély Moldovának

Traian Băsescu és Vlad Filat Iași-ban találkoztak, több mint egy órán át tartó négy szemközti tárgyalásukról nem sok szivárgott ki. A román államfő a megbeszélések után arról beszélt: augusztus 24-én elindulnak a Pruton túla a moldovai árvízkarosultaknak szánt segélyszállítmányok. A bukaresti kormány korábban 25 millió euró támogatást hagyott jóvá Moldova számára építőanyagok formájában. Vlad Filat megköszönte „a román nép segítségét”.

Orbán Viktor nem kívánja fogadni ősszel a dalai lámát

ÚMSZ

Nem kíván találkozni Orbán Viktor szeptemberben Budapesten a dalai lámával – tudta meg az *[origo]* a miniszterelnök sajtóstábjának vezetőjétől. A száműzött tibeti vezető szeptember 17-e és 21-e között tartózkodik Magyarországon, ahol többek között előadásokat tart, illetve buddhista tanításokat ad. Orbán korábban nem tért ki a dalai lámával való találkozástól – emlékeztet az internetes újság. Tíz éve, amikor a tibeti buddhizmus legfőbb méltósága legutóbb Magyarországon járt, a politikai miniszterelnökként nem hivatalos találkozón fogadta a lámát. A félórás megbeszélés után az *MTI* akkori beszámolója szerint Orbán a buddhista hagyománynak megfelelő, hosszú fehér kendővel a nyakában hagyta el a tárgyalóhelyiséget. Azóta azonban változott Kína helyzete. Orbán tavaly ősszel, a kormányzásra készülve megbeszéléseket folytatott többek között Oroszországban és Kínában, ahol találkozott a Kínai Kommunista Párt képviselőivel is. Februári évértékelő beszédében is arról beszélt, hogy Kína lett a világ legnagyobb exportőre, és a global-

izációnak már a keleti országok a fő haszonélvezői. „Magyarországnak is tudnia kell, hogy bár európai uniós tagországgként nyugati zászló alatt hajózik, a világ-gazdaságban ma keleti szél fúj” – mondta. A Fidesz választási programjában is az szerepelt, hogy kormányra kerülés esetén Kína, Oroszország és India felé nyitnának, és logisztikai központként Magyarország lehetne a 21. századi vasúti selyemút nyugati kapuja. Hendrey Tibor, a dalai lámát meghívó Sambhala Tibet Központ elnöke az *[origo]*-nak azt mondta, furcsállja hogy tíz éve volt találkozó, ezúttal azonban úgy tűnik, nem lesz. Hendrey a dalai láma programjáról azt mondta, a Papp László Sportaréna, és a CEU-n tervezett előadásokon kívül ellátogat a parlamentbe, ahol a tibet-csoport tagjaival találkozik, és fogadja őt Demszky Gábor budapesti főpolgármester is, akitől várhatóan Budapest Díszpolgára-címet kap.

Mint ismert a dalai lámát korábban Erdélybe is látogatást tervezett szeptemberre, Tőkés László EP-képviselő meghívására, ám a vallási vezető utóbb – a bukaresti diplomáciai reakciókat látva – lemondta romániai útját. ◀

Kivonult Irakból az utolsó amerikai harcoló dandár

Hírösszefoglaló

Csaknem hét és fél évvel a Szaddám Huszein rendszerének megdöntését célzó amerikai invázió kezdete után szerdán megkezdődött az utolsó amerikai harcoló alakulat kivonulása Irakból. Az amerikai média-beszámolók szerint a dandár mintegy 360 katonai járműve és 1800 katonája néhányán óra alatt elhagyta az országot, ám a *Los Angeles Times* úgy tudja, hogy valójában mintegy három napot vesz igénybe az egység teljes kivonulása Irakból. A *CNN* szerint a csapatkivonás után 56 ezer fős

kontingens marad Irakban, ám az Iraki Szabadság Hadművelet hivatalos lezárása, azaz augusztus 31-e után számuk 50 ezerre csökken. Az országban maradó külföldi katonák tanácsadói és kiképzési feladatokat látnak majd el. Philip Crowley, az amerikai külügyminisztérium szóvivője „történelmi pillanatnak” nevezte a kivonulást az *MSNBC*-n sugárzott interjúban, ahol azonban megerősítette, hogy az Egyesült Államok „hosszú távon elkötelezett” az országban. „Befejeztük a második iraki közreműködésünk harcoló szakaszát” – fogalmazott. ◀

Ha kell, még visszajövünk. Kivonulnak az amerikai harckocsik

Fotó: AFP

Magyargyűlölő szerb rendőr

Hírösszefoglaló

Sikerült azonosítani azt a rendőrt, aki a múlt héten fejbélövéllel fenyegette meg a Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) aktivistáit Szabadka központjában, írja a *Magyar Szó* című vajdasági napilap. A plakátoló fiatalokat tanúként hallgatták ki, a sértett a VMSZ. Még nem dönt el, hogy fegyelmet vagy büntetőeljárást indítanak-e a rendőr ellen. Ha bűnvádi eljárásra kerül sor, akkor az ügyész vádemelésétől függ a kiszabható büntetés nagysága. Fegyelmi eljárás esetén a rendőrt pénzbírság kifizetésére kötelezhetik, és esetleg el is bocsáthatják. Pásztor István, a VMSZ elnöke szerint a párt azért sértett a történetben, mert az általuk szervezett rendezvény plakátjait ragasztották ki, amikor az incidens történt. „Ha az eljárás folyamán bebizonyosodik, hogy valóban bűncselekmény történt, akkor az elkövetőnek, vagy az elkövetőknek méltó büntetésben kell részesülniük” – mondta a politikus. Az aktivisták a Szent István-napi ünnepség plakátjait ragasztgatták, amikor megállt mellettük egy járókocsi, az autóban ülő rendőr igazoltatta őket. Közben egy civil autó is érkezett, amiből egy másik rendőr szállt ki. „Az utólag érkező rendőr odaszólt társának, hogy állítson bennünket a falhoz, és nyisson ránk sortűzet. A másik erre nem reagált” – idézte fel a történeteket Agárdi Gábor, az egyik aktivista. Állítása szerint a civil kocsival közlekedő rendőr így folytatta: „Nem ragaszthattok mindenhol plakátot, ahol feláll nektek. Most azonnal bevitethetnének benneteket az őrsre, és ott agyonlőhetnének benneteket. Szerbia egy jogállam, a törvény ország, szedjétek le azonnal a plakátokat!” ◀

RMDSZ: pazarol a polgármester

ÚMSZ

► Pazarlásnak tekinti és elítéli a gyergyószentmiklósi RMDSZ Mezei János MPP-s polgármesternek (képünkön) azt a kezdeményezését, hogy 300 millió lejből felmérje a városvezetés munkáját. „Elutasítjuk, hogy az ilyen jellegű, politikai felméréseket a lakók pénzéből végeztessen el bármilyen városvezető” – véli az RMDSZ-szervezet. Közleményük szerint a 300 millió lejt a város javára is el lehet költeni: legalább 135 tonna aszfaltot, vagy 3000 tonna kavicsot lehetne vásárolni az utcák rendbetételére. „A Magyar Polgári Párt Sepsiszentgyörgyön is végeztetett az elmúlt hónapban egy felmérést, amelyben megállapították, hogy pártjuk népszerűsége sokat csökkent. A különbség a két felmérés között, hogy a Sepsiszentgyörgyiek a párt pénzéből végezték a felmérést” – áll a közleményben. Az RMDSZ azt is pazarlásnak tartja, hogy a polgármester 50 millió lejt költene havonta egy bukaresti ügyvéd kifizetésére. „Egy év alatt Mezei János arra készül, hogy 600 millió lejt költsön egy olyan szolgáltatásra, amit a polgármesteri hivatal alkalmazottai is nagy szakszerűséggel el tudnának végezni, ugyanúgy ahogy eddig” – áll közleményükben, amely szerint a pénzt költhetné a városvezetés például mezőőrzésre, vagy vehetne belőle 6000 tonna kavicsot az utcák rendbetételére. ◀

Markó: színesen fogalmaz Tőkés

Átszólnak egymásnak. Markó Béla és Tőkés László a Kolozsvári Magyar Napok hivatalos megnyitóján

Fotó: Biró István

Folytatás az 1. oldalról

„Tőkés László nem tartja megfelelőnek ezeket az eszközöket. Szokása szerint színesen fogalmaz, a rab kifejezést még nem hallottam tőle” – jegyezte meg Markó Béla. A két politikus egyébként egymás mellett ült a Kolozsvári Magyar Napok megnyitóján szerda este.

Mint ismert, legutóbb a Tőkés László vezette szervezet közleményben nehezményezte, hogy a román kormányküldöttség RMDSZ-es tagjai – Asztalos Csaba delegációvezető, az Országos Diszkriminációellenes Tanács elnöke és Markó Attila etnikumközi ügyekért felelős államtitkár – Genfben, az ENSZ faji megkülönböztetés elleni bizottsága előtt „próbálták bagatellizálni” az EMNT szakembereinek közre-

működésével készülő árnyékjelentést a romániai kisebbségek helyzetéről. Az EMNT azt szorgalmazta, hogy az előállt helyzetet az Erdélyi Magyar Egyeztető Fórum következő ülésén vitassák meg a felek. „A konszenzus kialakítása az erdélyi magyar ügy külpolitikai képviseletében tovább már nem odázható” – olvasható a közleményben, amely szerint az RMDSZ politikusai a nemzetállami gyakorlat rabjaivá váltak.

Lapunk korábban megszólaltatta Markó Attilát is ebben az ügyben. Az államtitkár tagadta, hogy az árnyékjelentés tartalmát elbagatellizálta volna. „A bizottság előtt azt mondtam: bár nem témája ennek a testületnek, az autonómia valós igény Székelyföldön. Arról is beszéltem, hogy a magyar közösség alulreprezentált a székely megyék közigazgatásában” –

jelentette ki, utalva arra, hogy Tőkésék jelentésének nem a tartalmával volt a gond, hanem a címzettjével. „Az autonómiáról, az önálló magyar egyetemről beszélünk kell. De nem a faji megkülönböztetés elleni bizottság előtt. Ez kicsit olyan, mintha egy mezőgazdasági szakszervezet számára hajózással kapcsolatos kérdéseket vetnénk fel” – magyarázta az ÚMSZ-nek.

Amint arról már beszámoltunk, az ENSZ bizottsága előtt a román kormány küldöttsége ismertette a faji megkülönböztetés és a kisebbségek romlásait tartalmazó vonatkozó jelentését. A testület ugyanakkor meghallgatta három erdélyi szervezet árnyékjelentését is, amely Székelyföld területi autonómiáját és az erdélyi magyarság önálló oktatási rendszerének kiépítését sürgette. ◀

„Az autonómia nem csak mantra”

ÚMSZ

► Nem beszélhetünk a határon túli magyar közösségeket befogadó országokban a magyarok egyenjogúságáról autonómia nélkül – jelentette ki tegnap Kolozsváron Németh Zsolt, a magyar külügyminisztérium államtitkára. Az államtitkár a Kolozsvári Magyar Napok keretében rendezett Az egymásra találás nemzetpolitikája című fórumon vett

részt. Előadásában kifejtette, hogy a nemzetpolitikai jövőkép központjába kell állítani a magyar közösségeket befogadó országokkal szemben az egyenjogúságot, amely azonban csak az autonómia megteremtésével intézményesülhet.

Mint mondta, ma már az autonómia nem csak „mantra”, amit „átszellemült, izzószemű székelyek hajtanak” pusztán, hanem vannak eredményei is az autonó-

mia-küzdelemnek. Példaként Szerbiát említette, ahol a vajdasági magyarok megalakíthatták a kulturális autonómiájukat szavazó magyar nemzeti tanácsot. A nemzetpolitika kapcsán kiemelte: fontos, hogy a nemzetpolitika hiteles legyen, de a hitelességet csak az adhatja meg, ha olyan intézmények jönnek létre, mint a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, amellyel szemben viszont az elmúlt nyolc évben a magyar kormány „ellenséges magatartást tanúsított”.

A hallgatóság egyik kérdésére válaszolva az államtitkár kijelentette: a magyar külügyminisztériumot át kell hatnia a nemzetpolitikának, a magyar diplomatakat alapos kiképzésben kell részesíteni, hogy alapvető magyar érdekeket tudjanak képviselni a diplomácia eszközeivel.

Németh Zsolt a Magyarország által januártól betöltendő soros európai uniós elnökség kapcsán kijelentette: fontos, hogy Budapest az EU szempontjából hatékonyan végezze el ezt a feladatot, mert nagymértékben megnövelheti a magyar érdekérvényesítő

képességet. Az államtitkár hangsúlyozta a határmenti együttműködések fejlesztésének jelentőségét, hiszen a külhoni magyarság 75 százaléka határtérségben él. Répás Zsuzsanna, a nemzetpolitikáért felelős helyettes-államtitkár előadásában az új magyar kormánynak a nemzetpolitikához kapcsolódó eddigi intézkedéseit ismertette. Elmondta: most már a nemzetpolitika is ugyanolyan súllyal van képviselve a kormányban, mint bármely más terület. Hozzátette: az ősz folyamán alkítják ki az új támogatáspolitikát, és szintén ősszel hívják össze a Magyar Állandó Értekezletet, valamint a Kárpát-Medencei Magyar Képviselők Fórumát.

Toró T. Tibor, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács ügyvezető elnöke az összmagyar nemzeti integráció különböző szintjeiről tartott előadást, Páva Zsolt, Pécs polgármestere pedig a kolozsvári és a pécsi egyetemi kapcsolatok fejlesztését, valamint Magyarországot és a külhoni magyarságot befogadó országokat összekötő közlekedési infrastruktúra megerősítését szorgalmazta. ◀

Pruton innen, Pruton túl

Székedi Ferenc

Az igazság az, hogy amikor manapság a politikusok elkezdnek dobálózni az eurómilliókkal, a közember oda sem figyel. Hiszen már régóta megértette: mégha gyorstalpalt köz-

gazdász lenne, a számokkal akkor is

úgy verik át, ahogyan akarják.

Így minden bizonnyal már nagyon kevesen emlékeznek arra, hogy az év elején Traian Băsescu százmillió eurós vissza nem térítendő támogatást ígért a Pruton túl élő románoknak, mondván, hogy ezt az összeget 25 milliós részletekben kapják meg, és oktatási-nevelési célokra fordíthatják. Közben a moldovaiak gyorsított román állampolgársága megszerzésének jegyében kiterjesztette a szomszédos országbeli konzulátusi hálózatát egyrészt a külügyminisztérium, másrészt pedig az ezzel foglalkozó központi bukaresti hivatal is olyan területi munkapontokat létesített, amelyek öt romániai nagyvárosban fogadják el a szomszédos ország már itt élő lakosainak beadványait.

Románia elnöke ugyanakkor ígéretet tett arra, hogy az idén nem kettőezeröttszáz, hanem ötezer moldovai fiatal folytathatja tanulmányait romániai egyetemeken és főiskolákon. Az államelnök tegnap délutáni bejelentése szerint Románia további huszonötmillió eurós nagyságrendű segéllyel támogatja a Pruton túli árvízkárosultakat, és egy pillanatra sem titkolta, hogy mindezt az adófizetők pénzéből, azaz nem adományaiból, hanem adóiból teszi.

Az év elejétől a keleti szomszéd iránt tanúsított nagyvonalúság olyan, mintha Románia egyáltalán nem lenne pénzügyi válságban, hanem még mindig a gazdaság dübörgésének áldásait élvezné. Az államháztartás csődjének elkerüléséért, a Boc-kormány nadrágszisztorító politikájának eredményeként huszonöt százalékkal csökkentették az állami alkalmazottak fizetését, egymást érik az elbocsátások, az áruforgalmi adót huszonnégy százalékra emelték, és ennek árnyékváltozata alaposan érződik nem csupán a bevásárlásoknál, hanem a szolgáltatások kifizetésénél is.

Ilyen körülmények között a Pruton túlra irányított romániai eurómilliók alighanem nem csupán a nemzeti egység szálait fonogatják, hanem valami mást is jeleznek: a jelenlegi romániai államvezetésnek így is megéri távol tartani Kisinyovot Moszkvától, mindent megtenni azért, nehogy visszatérjen a hatalomba az a jelenlegi oroszbarát ellenzék, amelynek egy esetleges lakossági elégedetlenség lenne a legfontosabb ütőkártyája. A Moldovai Köztársaság továbbra is geopolitikai erővonalakon egyensúlyoz, a játszmá meg koránt sincs eldőlvé, hogy a stratégiai szempontokból fontos ország az Unió és a NATO fele hajlik el, vagy jövőjét a magát immár szelídnek mondott orosz medve oltalma alá helyezi. Persze, ezt a kettősséget a Putyin-birodalomban is jól érzik, és aligha véletlen a legutóbbi napok kém- és diplomata-kiutasításos csatája.

► Román lapszemle

A kórház-decentralizáció pozitívan hat az orvosi felszereléseket forgalmazó cégek bevételeire. A piac az utóbbi hónapokban növekedésnek indult. (Capital) ► A gazdasági válság ellenére az állami egyetemek úgy döntöttek, hogy növelik az éves tandíjat. A Babeş-Bolyai Tudományegyetemen 2 000 és 5 500 lej között alakul a tandíj összege. (Evenimentul zilei) ► A brassói Credit Europe Bank által „kirabolt” személyek száma 57-re emelkedett, a kár pedig meghaladja a kétmillió eurót, melyből a bank eddig csupán 450 ezret térített meg. (Financiarul) ► A válság meggyőzte az adóhivatalt, hogy az elkobzott élelmiszereket ne eladja, hanem szegénykonyháknak adományozza. (România liberă)

Páva Zsolt, Németh Zsolt, Répás Zsuzsanna és Toró T. Tibor Kolozsváron

Fotó: Sipos M. Zoltán

Román szándéklevél – nadrágszíj-meghúzással

A válságkezelő intézkedések keretében jövőre további megszorítások várhatók – a kormány további, nadrágszíjhúzó intézkedésre tett ígéretet újabb szándéklevelében a Nemzetközi Valutaalap Romániával foglalkozó küldöttségének. Ezek egy részét augusztus közepéig kell kidolgoznia a kabinetnek.

Bogdán Tibor

► A Nemzetközi Valutaalap és az Európai Bizottság közös küldöttsége a román fővárosban folytatott tárgyalásai során behatóan megvizsgálta, miként tettek eleget a román illetékesek a június közepéig kijelölt teljesítménymutatóknak, és a román hatóságokkal együtt újabb makrogazdasági szabályozáscsomag gyakorlatba ültetésében állapodott meg.

További leépítések

Mindennek nyomán a Nemzetközi Valutaalap Igazgató Tanácsa szeptember közepén dönt a készenléti hitelmegállapodás keretében Romániát megillető újabb, ezúttal 914 millió eurós részletcsomag folyósításáról. Ezt az összeget teljes egészében a Román Nemzeti Banknak utalják át, a valutatartalékok

megszilárdítása érdekében.

A Boc-kormány által aláírt, a készenléti hitelszerződést kiegészítő újabb szándéklevél szerint Romániának a következő esztendőben a bruttó nemzeti össztermék 4,4 százaléka kell csökkenjen költségvetési hiányát. Ennek érdekében jövőre is folytatódik majd a költségvetési alkalmazottak elbocsátása. Ilyen tekintetben idén szűnik meg a legtöbb állás a közszférában, ahol eddig huszonhétézer főt építettek le, év végéig pedig további hetvennégyezer alkalmazottnak kell majd távoznia. 2011-ben további tizenötezer személy marad munka nélkül itt. Ezzel összesen több mint száz ezer fővel karcsúsítják a közszférát, ami harmincezerrel haladja meg az eredetileg kitűzött célszámot.

A kormány elképzelése szerint, amennyiben sikerül a vállalt mértékben leépíteni a

közszférában foglalkoztatottak számát, ezzel pedig a személyzeti kiadásokat harminckilenc milliárd lej alá leszorítani, akkor a jövő esztendőben lehetőség nyílik arra, hogy némiképpen növeljék az idén 25 százalékkal lefaragott közalkalmazotti béreket.

Megszigorítások – könnyelmű ígérettel

A kormány ígérete szerint, a Nemzetközi Valutaalap szakértőinek támogatásával, legkésőbb augusztus közepéig elkészül a nagy vagyonok megadóztatására vonatkozó sűrűségi kormányrendelet, az erre vonatkozó adórendszer megreformálásának folyamata pedig november 30-ig lezárul. A szándéklevél rossz hírt tartalmaz a nyugdíjasok számára: a kormány a következő esztendőben mindvégig befagyasztja já-

randóságait. A nyugdíjak megpótlására így legjobb esetben is csak 2012-ben kerülhet majd sor. Ugyanakkor Bukarest kötelezettséget vállalt arra nézve, hogy a jövő esztendőben a nyugdíj-hozzájárulás összegét a jelenlegi 2,5 százalékról három százalékra emelik, és még ebben az évben, valamikor az őszi folyamán elfogadják az egy-séges nyugdíjrendszert szabályozó törvényt. Traian Băsescu államfő arra hívta fel a figyelmet, hogy a nyugdíjalap hiánya immár 3,7 milliárd euróra emelkedett, a jelenlegi törvénykezés mellett pedig 2012-ben is 3,6 milliárd eurós deficit kell majd számolni, amit a katonai nyugdíjalap félmillió eurós hiánya tovább növel.

2011-ben sem számíthatnak majd a közalkalmazottak a tizenharmadik fizetésre, nem lesznek vakációs juttatások és megszűnnek a fűtés-sürgősségi kormányrendelet, az erre vonatkozó adórendszer megreformálásának folyamata pedig november 30-ig lezárul. A szándéklevél rossz hírt tartalmaz a nyugdíjasok számára: a kormány a következő esztendőben mindvégig befagyasztja já-

kabinet a bruttó nemzeti össztermék 0,2 százalékának megfelelő többletjövedelemre számít. Az említett szabályozásokat és intézkedéseket idén december közepéig kelte megkezdnie a parlamentnek.

Ezek után különösnek tűnik Emil Boc miniszterelnök nemrégiben tett kijelentése, miszerint a közalkalmazotti fizetések jövőre ismét emelkedhetnek, az átlagos növekedés akár a tíz százalékot is meghaladja, amennyiben sikerült végrehajtani a közalkalmazotti szféra tervezett karcsúsítását. A közlés ugyanakkor szemben áll a Nemzetközi Valutaalap romániai küldöttségének vezetője, Jeffrey Franks figyelemztetésével, miszerint a román illetékeseknek szigorú keretek között kell tartaniuk a közalkalmazotti béreket. Traian Băsescu államfő érthető módon feddte meg a könnyelműen ígéretgető kormányfőt és csapatát.

Szerencsés kivételek

Természetesen nem hiányoznak majd a szerencsés kivételek sem. Egyes intézmények, így például a Ro-

mán Nemzeti Bank, a Biztosításokat Felügyelő Bizottság, az Értékpapírokat Felügyelő Országos Bizottság, a Magánnyugdíj-rendszert Felügyelő Bizottság alkalmazottai hamarosan visszakaphatják a huszonöt százalékos bércsökkentés előtti fizetéseiket. Esetükben ugyanis a bércsökkentés sértik a központi jegybank, illetve a bankrendszeren kívüli pénzügyi szabályozó hatóságok függetlenségét – ismerte el a Boc-kabinet, meggondolatlanok nevezve az említett alkalmazotti kategóriák fizetésének csökkentésére hozott korábbi rendelkezéseit. Az Európai Központi Bank már július elején figyelmeztette a bukaresti illetékes hatóságokat arra, hogy a Román Nemzeti Bank alkalmazottainak bércsökkentése voltaképpen a költségvetési deficitcsökkentés központi jegybank általi közvetlen finanszírozásával lenne egyenértékű, ami megengedhetlenség az uniós szabályozások értelmében, ezért a nemzetközi pénzügyi intézmény az idevágó törvény módosítását javasolta. Ezt most a kormány sürgősségi rendelettel kívánja megtenni, legkésőbb szeptember közepéig. ◀

Korea: kardcsörtető észak? Békét akaró dél?

Dél-koreai és amerikai katonák tízezrei közösen gyakorolnak egy esetleges kritikus helyzet megoldására. Észak-Korea óva int egy „megtorló szent háborútól”.

Gy. Z.

► Egy hónapon belül a második nagy hadgyakorlatba kezdtek a hét elején az amerikai haderők és a velük szövetséges dél-koreai egységek. Nemzetközi elemzők egyetértenek abban, hogy a térségben háborús állapotok uralkodnak.

Hadgyakorlatok sorozata

A tizenegy napos gyakorlatban összesen 56 ezer dél-koreai és külföldön állomásozó 30 ezer amerikai katona vesz részt. Az Ulji Freedom Guardian (Ul Csi a Szabadság Órangyala) elnevezésű manőver tovább fokozta a feszültséget a félszigeten, az észak-koreai hadsereg már két nappal korábban szigorú katonai ellenintézkedéseket helyezett kilátásba. Miközben azonban a július végi tengeri hadgyakorlaton a két résztvevő ország egyértelműen a dél-koreai hadihajó elszállítására adott válasz volt (lelepleződött, hogy a torpedót az északi fél lőtte ki), ezúttal az évi rendes ma-

nőverről van szó. A közép-pontban számítógépes támogatással a kettéosztott félszigeten feltételezett háború szimulációja áll.

Nehéz megítélni, hogy ennek a feltételezésnek valójában mennyi a valóságtartalma. A Cseonan korvett elszüllesztése óta a két koreai állam közötti feszültség kiéleződött. Az is kérdés, hogy a közeli hónapokban ez a viszony mennyire romlik tovább, már ha egyáltalán lehetséges tovább romlania. Az Egyesült Államok és szövetségesei ugyanis az őszi folyamán további manővereket tervez Dél-Korea keleti és nyugati partjainál. Márpedig a két országgal kapcsolatban immár nemcsak Phenjan, hanem Peking is egyre bírálabb hangnemet használ a Sárga-tengeren végzett közös katonai csapatmozdulatok miatt. Az amerikai védelmi minisztérium a héten azt is bejelentette, hogy legközelebb szeptemberben tartanak közös tengeralttjáró-vadász csapatmozdulatokat, amelyeken a tengerfelszín alól érkező támadások elleni védekezést fogják gyakorolni.

Dél-koreai katonák készülődnek a közös hadgyakorlatra Amerikával A harmadik nemzedék

Az északi és a déli ország-rész között nemcsak a korvett megtorpedózása okozta a mostani feszültséget. Phenjan épp tegnap erősítette meg, hogy déli halászközpontokat őrizetbe, a megosztottság óta nem először. (Négy esztendővel ezelőtt négy dél-koreai halásztartó hajó a fogságában Phenjan.) A kutter a héttagú személyzettel augusztus 8-án hatolt be északi felsővízre, pontosabban az országész keleti partjainál elterülő észak-koreai különleges gazdasági övezetbe. A hét elején pedig teljesen tisztázatlan körülmények között egy észak-

koreai vadászgép zuhant le az északkelet-kínai Liaoning tartomány Laku nevű településének területén; az életét vesztő pilóta küldetését homály fedi.

Elemzők és nemzetközi megfigyelők egyöntetű véleménye, hogy a háborús hangulat kialakulása, a feszültség élezése kifejezetten Phenjan, azon belül is egy bizonyos csoport érdeke. Ez már a hatalomváltás előkészítésének eszköze lehet – írják –, több szempontból is. Egyfelől a fizikai erejét mindinkább elvesztő Kim Dzsong Il legkisebb fia, a Kim-dinasztia harmadik nemzedékét képviselő Kim Dzsong Un ezzel bizonyíthatja, hogy az

apja gyengesége miatt Észak-Koreát „fenyegető” déli ország-rész és szövetségeseit kell, erőnek erejével is legyőzi. A másik lehetőség ennél sokkal bizarrabb: ha Un átveszi a hatalmat, és békésebb hírokat pengetve gyökeresen változtat Phenjan militáns hangnemét, akkor esetleg szalonképes(ebb)é tehetné ehhez, merthogy kiéheztetett országát és önmagát a világ szemében. Nem utolsó sorban pedig nem borul lángba a Távol-Kelet.

Phenjan atomhatalom

Akár így, akár úgy, a vesztélyt akkor sem szabad elbagatellizálni. A dél-koreai

elnök országegyesítésre vonatkozó nemrégiben tett javaslatát elől Phenjan egyelőre mereven elzárkózott, és akár gyakorlatozik a partjai közelében 86 ezer idegen katona, akár nem, a dzsöker az ő kezében van: rendelkezik atombombával, amit – ne tagadjuk – képes, pontosabban hajlandó is bármikor bevetni: a hadgyakorlatra adott egyértelmű válaszul a héten kilátásba helyezte, hogy növeli nukleáris elrettentő erejét. Ráadásul már kipróbálta, tehát megvannak azok az eszközei – rakétái – is, amelyekkel bizonyos távolságon belül célba is tudja juttatni atomtölteteit.

A kardcsörtetés és az utódlásról szóló spekulációk nyilvánvalóan összefüggenek egymással. Bár találgatás, de mégis információértékű az a tegnapi napvilágot látott feltételezés, amely az észak-koreai vezetés június végén tett bejelentésével függ össze: szeptember elején ülésezni fog az ország kommunista pártjának politikai bizottsága, hogy megválassza legfelsőbb vezetését. Szakértők azt feltételezik, hogy az évtizedek óta először összehívandó pártkongresszus véget vet a szóbeszédnek, és Kim Dzsong Unt hivatalosan is Kim Dzsong Il utódjának a posztjára emeli. Kezdődhet a fiatalítás. ◀

Lap-top

A nap címe. Egy brit újságíró futó kalandja Romániában: „Berúgtam a vonat személyzetével.”, *Evenimentul zilei*.

Magyarázat. A *The Guardian* és a *The New York Times* munkatársa dokumentumfilmet készíteni jött. Amúgy, amit olyan nagy kalandként élt át, nálunk egyáltalán nem szokatlan – és ha még ő is fizetett...

Fele sem tréfa. A Horia Rusu Alapítvány (emlékszünk még a fiatalon elhunyt kiváló liberális politikusra) nyilvánosságra hozta indoklását, aminek alapján a parlamentnek meg kellene indítania Traian Băsescu elnök felfüggesztését. Az első helyen az szerepel, hogy az államfő megsértette a román állampolgárok alkotmányos jogait. A második: veszélybe sodorta a demokráciát, rombolva hitelét és megítélését. A harmadik ok: a parlament tekintélyének aláásása. További vádak: „az elnök befolyásolni akarta a parlament törvényhozói tevékenységét, veszélyeztette a sajtószabadságot (veszélyforrásnak nyilvánítva a médiát a nemzetvédelmi stratégiában), politikailag részrehajló volt, állandó feszültséget keltett az állam és a társadalom között, kisajátította a végrehajtó hatalmat és eltérítette a választók akarát.” Most nem kommentáljuk ezeket, az elnök játékaikról irtunk ilyen-olyan alkalmakkor. Am ahogy mondani szokás: ha csak a fele helytálló...

Osztódással gyarapodik. Nem elég, hogy az *Academia Cațavencu* idézi Radu Berceanu önkritikus és mélabús szavait („Ha nem én lennék a szállításiügyi miniszter, a Transzfogarason végig a szállításiügyi minisztert átkoztam volna”), de meg is toldják egy ötlettel: miután Berceanu autója nevezett úton kettétörtött, felvetik a gondolatot, hogy vagyonnyilatkozatában tüntesse majd fel mindkettőt.

A nap állítmánya. Az ellenzék törvénytervezeten dolgozik, amelynek értelmében az egészségügyi minisztert minden esetben le kell mondítani, valahányszor orvosi hiba, gondatlanság stb. miatt meghal egy beteg. Természetesen mindaddig, amíg kormányváltás lesz; a jelenlegi kabinet már elő is terjesztette a következő negyvenhat tárcavezető nevét.

Minden napra egy mondat

„Élj gyengédséggel, és bármikor állj készen a búcsúzásra!” Szilárd Leó

Információs csömör

Horváth István

Román kérdésből román veszedelem

SZELLEMI DÉZÉS

Ez volna a magyar nemzeti egység egyetlen kilátásos politikája, (...) mely – negyven év története s két-három próbálkozás is mutatja – olyan, mint a nemzetközi békeszövetségek, vagyis abban a pillanatban tagadja meg a szolgálatot, amely pillanatban szükség van rá.

Nem doktrínair szem ilyen politika szükségét olvasná le az adatokról, melyek a Tisza István nagy beszédét megtámogatottá teszik. Sőt elméletben is úgy kéne következtetnie, hogy mivel a magyar állam negyven esztendő óta nem ezt a politikát követi, hanem ennek ellenkezőjét, s mivel ezen negyven esztendő során vadult el a román kérdés román veszedelemmé: kell valami ok és okozat összefüggésének lenni a követett politika s az elkövetkezett elvadásás között, s várni lehetne az ellentétek szelídülését, ha ez eddig követett politika ellenkezőjére térnének át. De ugyanez az eddigivel ellenkező politika az, melytől Tisza István a magyar társadalmat, a magyar államot, a magyar nemzetet félti – még tán jobban félti, mint a nemzetiségektől. S ha igaz van egyszerre valamennyi félelmében, akkor igaz a két ség-beesésben is, mely beszédeit oly vátesien fájdalmasakká teszi. Mert akkor a magyarság az előtt a rettenetes dilemma előtt állna, hogy minden állami és társadalmi reform, mely megtartására szükséges volna, egyúttal végzetesen siettetné felborulását.

Ignotus: Tisza István és a nemzetiségi kérdés, *Nyugat*, 1910., 15. szám

Kutyafarka

Nem panaszkodhatunk, hogy az anyaországiak nem törődnek velünk. Miután a szocialisták igyekezete, hogy a globalizáció színeire átfestett internacionalizmussal (nesze semmi, fogd meg jól) oldja meg a határon túli magyarok problémáit, csődöt mondott, az új kormány egyből és határozottan a tettek mezejére lépett. Lám a Fidesz, a magyar ösztartozás törvényével és a kettős állampolgárság megadásával, sok évszázados vágyainkat teljesítve, a nemzet keblére ölelt bennünket.

A Jobbik sem akar lemaradni, ezért át-át küldi a Magyar Gárdát, hogy megvédjen bennünket az oláhok rúgásaitól. Egy új nemzeti szervezet, a Kétfarkú Kutya Párt (KKP) ingyen bort és pálinkát ígér a határon túli magyaroknak. Már csak ez hiányzott, hogy az eddigieknél sokkal jobban zsibadjunk, a választás szabadsága nevében keményebben gyomrozzuk egymást és egy pofon helyett kettőt-hármat adjunk vissza a kötekedő románoknak. A több pálinka hatására megfogadjuk Kövér László egy régebbi tusványosi tanácsát és olyan bátran harcolunk az autonómiáért, mint a dél-tiroliak, vagyis tratata-ratata... De az is lehet, a KKP ennek éppen az ellenkezőjét akarja, vagyis hogy igyuk le magunkat a sárga földig és fogjuk be a pofánkat, hogy se Romániának, se Magyarországnak ne okozzunk semmiféle gondot. Mivel a politika útjai kifürkészhetetlenek, nincs kizárva, hogy Romániából átszivárgott szélsőségesek fészkelődtek be a magyar nagypolitikába és az ortodoxiára jellemző fifikával, kétkulacsossággal hozták létre ezt a különös politikai alakulatot.

Mindenesetre, a magyar közvélemény kedvezően fogadja a kétfarkú kutyások színrelépését, annak ellenére, hogy kitalálói csak jópofa viccnek szánták, ami egyértelműen kiderült programjuk olyan blöf-fölő ígéreteiből, mint az ingyen sör vagy az örök élet. Be is jegyezték a pártot, így indulhat az őszi helyhatósági választáson, s ha lesz néhány polgármesterük, akkor csakugyan számíthatunk az ingyen borra és pálinkára. De jó dolgunk lesz, örömlünkben kiugrunk a bőrünkéből.

Ha csak, ha csak az OTV televízió tulajdonosának, Dan Diaconescu üstökös-ként feltörő politikai szervezete, a Román Nép Pártja nem ver rá a kétfarkú kutyára. Az OTV most megejtett közvélemény-kutatása szerint az új alakulat több mint

Sike Lajos

biztos, hogy megoldja a román-magyar problémákat, mivel az igen szavazatok száma tizenötöször felülmúlta a nemekét, ami, valljuk be, nagy reményekre ad okot. Várhatjuk, ha Dani Diák pártja kerül hatalomra, akkor Romániában nem a kutya csóválja farkát, hanem a farkok a kutyát!

Velőscsont és szelíd hattyú

A *Die Zeit* című német lapra sokféle jelző aggatható, az azonban semmiképp, hogy a bulvár műfajában csillogtatná erejeit, nos, ennek a lapnak internetes változatában jelent meg 13-án, pénteken egy hír, miszerint aznap valahol a világban (a pontos helyszínre már nem emlékszem) egy 13 éves fiút megcsapott a villám. És lám, micsoda véletlen, amikor az eset történt (mert megtörtént, ugye?), az órák 13 óra 13 perccel mutatnak. Azt én teszem hozzá, hogy az ügyes szerkesztőknek úgy sikerült eme szösszenetet összehozniuk, hogy a felcímtől a zárómondat végére tett pontig az egész írd és mondd 13 sort tett ki. Tizenháromat. Hiába, nyár van, uborkaszazon, alig történik a világban valami, csak egy kis román-oroszból kémbotrány, öngyilkos merényletecskék halottak tucajtáival, szmogba burkolózott Moszkva, egy egész romániai terület (és vele együtt ugyanakkora lakosságot) földönfutóvá tevő áradás Pakisztánban, amikor e sorokat írom, Gábor Zsazsa

Gyulay Zoltán

már fölvetta az utolsó kenetet, de még köztünk van – ennyi. Hát lehet ebből újságot csinálni? Hogy mégse kelljen a Grimm-fivérek és a jó öreg Andersen, netán Elek apó (tetszik tudni: a mi Benedek Elekünk) nyomdokai-ba lépni, arról gondoskodnak... Jaj, kik is? A különböző állatneveket (úgy-mint madár, sertés) viselő influenzák őseredetijének nem is lehet a nyomára bukkanni. Bezzeg a régi szép időkben, amikor még egyszerű száj- és körömfájás tizedelte a jószágot, az emberiség nem volt veszélyeztetve általa. A szép nevű Kreutzfeld-Jacob kór, azaz a szarvasmarhák szivacsos agyvelőgyulladására is inkább csak a velőscsont híveinek okozott szomorú napokat. (Szegény Krúdy, ha élne, behalna!) Ráadásul ezek mind évszázadok óta jól ismert nyavalyák, eredetüket többé-kevésbé már tisztázta az állatorvos-tudomány.

Kellett tehát valami új. És lőn: megszületett a semmiből a madárinfluenza, amelynek kórokozóját állítólag a vadhattyúk ter-

jesztik (szerényen megjegyzem, hogy szelíd hattyúról csak egyetlenről tudok: a Lohengrinéről – arról is kiderül, hogy egy elvarázsolt kisfiú), ezért világszerte meg kellett tizedelni a lábásjóság-állományt, egyszer aztán mégiscsak hopp, valahol Ázsiában átugrott emberre is. Az Egészségügyi Világszervezet nem késlekedett pandémiás riadót fűjni, a járvány és a csak csirájában kibontakozó tömeges pánik azonban igazi érdeklődés híján elmaradt. Arra volt jó csupán, hogy a kormányok, az egyes politikuskok, csiszolgassák rajta később kibontakozandó emberközpontúságukat.

Mert ha nem kell madár-, akkor legyen nektek sertésinfluenza! A forgatókönyv egy az egyben ugyanaz, és ezúttal működik. Az újságok tömegével ontják, hogy itt is meghalt valaki, meg ott is (noha összességében jóval kevesebben, mint szezonális influenzában szoktak.) Magukat szociálisan érzékenynek valló (de a gazdasági válságot kizárólag sarcolással leküzdeni vágyó) politikusok az elsők között oltatják be magukat,

a kormányok gigászi tételeket rendelnek közpénzen oltóanyagból (jó része a raktárakban várja a szavatossági idő lejártát), közben szépen meghízott a gyógyszer-gyártók és a forgalmazók bankszámlája. A világi járvány-riadó a minap mégis lefűjték. Nem kell azonban félnünk! Mielőtt influenza-elnevezés ügyben a teljes Brehmen végigszáguldanánk, az idén sikerült újítani: ezúttal egy minden antibiotikumnak ellenálló „superbaktérium” van bevetésen, Ázsiából kiindulva hódít, és már megvan az első európai halottja is. Az Egészségügyi Világszervezet is érdeklődéssel követi. Figyeljünk csak, nem ismerős ez az egész? Egészséges hipochondriámnál csak velem született enyhe üldözési mániám nagyobb. Bár nem vagyok híve az összeesküvés-elméleteknek, de nehezen tudom távol tartani magamtól a gondolatot, hogy az elmúlt néhány esztendő történéseit egyes titkos laborokban kotyvasztották ki, s a vírusok, a baktériumok sem véletlenül szabadulnak el. Jelzem: az egyszer már kiirtott kanyaró is újra és újult erővel támad...

Mellesleg szólva tavaly a sertésinfluenza ellen önként beoltattam magam. Mert mégis: ki tudja?

Északi fény
a táborban

Tamás András

► A finn Pirjo Heino, illetve az amerikai Patricia Goodrich tárlatát nyitották meg a nagyenyedi XV. Inter-Art alkotótábor keretében, Gyulafehérváron. Pirjo Heino az északi világ ismert szereplője, mérnök, képzőművész, műkritikus, aki több mint száz kiállításon – ebből nyolcvan Finnországon kívüli –, illetve negyven egyéni tárlaton mutatkozott be az évek során, egyaránt sikereket aratva mind grafikáival, fotóival, mind pedig kerámia szobraival. Művészettörténészként több mint ötszáz kiállítás zsűrijében, szervezésében és kuratóriumában vett részt, illetve megszámlálhatatlan mail-art kiállításon szerepelt. Gabriel Rustoiu, a gyulafehérvári múzeum igazgatója szerint Pirjo ezennel a távoli északi világot idézte meg, úgy fényre törő színeiben, mint geometriai játékában. Ioan Hădărig, az Inter-Art Alapítvány művészeti igazgatója beszédében Carl Gustav Young azon meséjére utalt, amikor a barlangban, az alkotás magányába zárkózott magust, tanítványai próbálják meglesni. A varázsló mintha észre sem venné, a bizonytalanság jelképeként a barlang falára előbb egy háromszöget rajzol, melyet a bizonytalanság megszüntetéseként négyszöggé alakít, majd ebbe egy kört kanyarit és felkiált – Hát ez az! „Ebbe a körbe csalt be minket is Pirjo, részévé téve a magával hozott világnak” – mondta Hădărig. A tábor résztvevői közül bemutatkozott Patricia Goodrich is, aki a művészeti igazgató szerint szokatlan, New York-i modellt követ. ◀

Megpezsduült a kincses város

Kézműves vásárok, könyvstandok, politikai és gazdasági kerekasztal-beszélgetések, ifjúsági tevékenységek, valamint képzőművészeti kiállítások várták tegnap az első ízben megrendezett Kolozsvári Magyar Napok látogatóit.

Sipos M. Zoltán

► „Kolozsvár múltja, jelene és jövője tárulkozik elénk és mutatja meg magát képekben, képzőművészeti alkotásokban” – ezekkel a szavakkal nyitotta meg tegnap a *Kolozsvár képekben* című tárlatot Németh Júlia. A műkritikus szerint a kiállítás méltó nyitánya az első alkalommal megszervezett városnapoknak, amelynek nem mellékesen az is a szerepe, hogy visszacsalogassa a Kolozsvárról elszármazott magyarokat és egy találkozási alkalmat biztosítson számukra szülővárosukkal. Az első Kolozsvári Magyar Napok keretében a művészpártolók egy egész délutánt tölthettek a Bánffy-palotában lévő Szépművészeti Múzeumban, ahol az említett festészeti, grafikai kiállítás megnyitóját magyar képzőművészek munkáinak bemutatása követte, végül *Kincses Kolozsvár* címmel diákrajzokat állítottak ki.

Kirákodóvásár az órában. Alkotók és befogadók, termelők és vásárlók találkozóhelye a Kolozsvári Magyar Napok

A szerző felvétele

A három tárlat felhozatalát összehasonlítva Németh Júlia elmondta, a város neves elhunyt festőinek, képzőművészeinek, kortárs alkotóinak és a legfiatalabb, még most felnövő művészgenerációnak alkotásaiból láthatnak szemelvényeket az érdeklődők. „A kiállított munkák is bizonyítják – Jókai Mórt parafrázálva –, hogy mégis mozog a föld, van művészi potenciál ebben a városban és valóban pezseg ilyen szempontból” – mondta a műkritikus.

A rangos eseményen a kincses város vezetőségének

képviselőitől jelen volt és felszólalt Pécs polgármestere, Páva Zsolt is. Az Európa idej kulturális fővárosából érkező polgármester a Kolozsvár–Pécs testvérvárosi kapcsolat jegyében jelent meg.

Az első ízben megszervezett Kolozsvári Magyar Napok alkalmával megmozdult, pezsgött a kincses város történelmi központja. Az érdeklődők különböző kézműves vásárok, könyvstandok, politikai és gazdasági kerekasztal-beszélgetések és ifjúsági tevékenységek között választhattak

maguknak kedvükre valót. „Most látjuk igazán, hogy mennyire hiányzott Kolozsvárról egy ehhez fogható, többnapos rendezvénysorozat. Mi már 12 éve Magyarországon élünk. Évente hazalátogatunk, de most ennek a rendezvénysorozatnak a hatására jöttünk” – mondta lapunknak egy Kolozsvárról elszármazott házaspár.

Tegnap az ifjú generáció sem unatkozhatott: szórakoztatásukról a kolozsvári magyar diákszervezetek gondoskodtak egy városvetélkedővel. A Hódítsuk meg

Kolozsvárt nevű kvízzjátékra vállalkozó-kedvű fiatalok egyénileg jelentkeztek. Főleg kolozsvári vonatkozású kérdésekre kellett válaszolniuk, este pedig villámposztán mindenki kapott egy feladatot, amit másnap délig meg kell oldania. „A tét nem kicsi, hisz az első díjazott egyhetes belépőt nyerhet a nemsokára kezdődő Fél-sziget Fesztiválra” – mondta el lapunknak az egyik szervező. A népzene és néptánc rajongói az esti órákban kezdődő néptánc-találkozón és táncházakban tombolhatták ki magukat. ◀

HIRDETÉS

12. Szent István-napi Néptánc-találkozó
Festivalul Folcloric Szent István
Folklore Festival Szent István
Cluj-Kolozsvár-Klausenburg - 2010.08.19 - 23.

2010.08.20.
19.00 - Népréseleti felvonulás és gálaműsor
Parada portului popular și spectacol de gală
Bánffybanysd / Huedin, Măcăfalva / Macău, Zsobok / Jebucu
Vărfalva / Moldovenești

2010.08.21.
17.00 - Népréseleti felvonulás és gálaműsor
Parada portului popular și spectacol de gală
Magyarfenes / Vlaia

2010.08.22.
10.30 - Népréseleti felvonulás / Parada portului popular
Kolozsvár / Cluj
11.30 - Önnapi díját / Sărbătoare festivă
Szent Mihály-templom / Căminul Sf. Mihail

13.00 - SZABADTÉRI KOLÓZSVÁRI GÁLA A FŐTÉREN
SPECTACOL FOLCLORIC ÎN AER LIBER ÎN PIȘTA UNIRII
16.00 - Népréseleti felvonulás és szabadterei gála
Parada portului popular și spectacol folcloric în aer liber
Kalotaszékterület / Săncraiu

Zespol Piesni i Tanca Lodz
Compania de musica y danza Mexico Vivo
Gruppo Folk Sa Jara Truilli
Maroknyi Néptáncgyűttes
Csürdöngölő Néptáncgyűttes
Józsa Gergely Néptáncgyűttes
Ansamblul Folcloric Nyisztor György
Rába Néptáncgyűttes
Tragaca Néptáncgyűttes
Association of citizens of Ilioupoli
Ikusgarri Dantza Taldea
Zurholó Néptáncgyűttes
Boganca Néptáncgyűttes
Ansamblul Folcloric Dor Transilvan
Bozsa Néptáncgyűttes
Szarkaléb Néptáncgyűttes

Szótárlat

Mit írunk a plakátra?

Ma már egyre többen vallják közülnk: megadott jogaink hanyag mellőzésével hovatöbbet többet ártunk magunknak, mint amennyit hiányzó jogaink ártanak. Például azazal, ha nem élünk a kétnyelvűség lehetőségével, s legyintünk, hogy ügyis megérti mindenki. Márpedig ez nem más, mint lassú öngyilkosság, ha pillanatnyilag nem is gondolunk erre.

Nemrég egy kis konfliktusom támadt a Szatmárnémeti Alkotók Háza Képzőművészeti Egyesülettel (SAHKE). Ez egy többnyire rajztanárokból és jó amatőrökből létrejött társaság, még akkor is, ha néhány tagja már-már profi művészek nevezhető, s a helyi lapok néha „csodálatosnak” nevezik képeiket, amit jobb helyeken a giccsre szokás mondani. Meg kell adni, a „Ház” nagyon jól szervezett, sok kiállítást rendez és kiválóan kommunikál, kihasználva azt a tényt, hogy a hivatásos szatmári képzőművészek, mintha

csak szégyellnék tehetségüket, nagyon visszahúzódtak. Még nem tanulták meg a kapitalizmus arany szabályát, hogy a jó árúnak is kell cégér, ez alól a művészet sem kivétel.

A SAHKE rendszerint elektronikus formában juttatja el hozzám új kiállításainak meghívóit és vele a plakátot is. A meghívók általában kétnyelvűek. A plakátok viszont (ritka kivétellel) egynyelvűek. Nemrég felmértem és megírtam vezetőségnek, G.Cs.-nek, hogy engem többet ne hívjon (csak) románnyelvű plakáttal csalogató magyar alkotó kiállítására. Nagy lett a harag, mert ettől kezdve már semmiféle kiállításra nem hívnak meg. Mint megtudtam: G.Cs. leginkább azért kapta fel a vizet, mert akaratomon kívül még harminc személynek elküldtem az üzenetet. Ennek okán nem csak hízelgő választokat kapott. Ha lesz eredménye, megint elmegyek a SAHKE kiállításaira.

Sike Lajos

„Franciacsók” a romáknak

Salamon Márton László

► „A kérdés nem az, hogy mit csinálnak ők most, hanem az, hogy mit tesznek értük a romániai hatóságok” – kérdez vissza Vasile Daniel ügyvéd, a Romák Pártja nevéű cigány érdekvédelmi szervezet alelnöke, amikor a tegnap a bukaresti Băneasa repülőtérre érkezett, Franciaországból kitoloncolt romák közeljövőbeli sorsáról és szándékairól faggatjuk. Az összesen 61 roma származású személy tegnap délután 16 óra körül, a korábban beharangozottnál több mint egy órával korábban érkezett meg a román fővárosba, a francia hatóságok által rendelkezésükre bocsátott különgépen. Bár a bukaresti sajtó nagyon „rákészült” az eseményre, jelentős része mégis lemaradt róla, a – szándékosan vagy sem – előrehozott érkezés miatt.

„A fele dolgozott, a másik fele kukázott”

„Hazamegyek Petrosényba, mert úgy hallottam, hogy a városháza vesz fel szemeteeket. De ha nem talállok semmi munkát itthon, megyek vissza Franciaországba” – mondja egy, az őt megróhamozó újságíróhadnak Ionuț Balasz-ként (így, szszel) bemutatkozó bajszos

férfi. „Hogy mit csináltunk Franciaországban? Az egyik fele dolgozott, a másik fele kukázott” – szögezi le. Egy másik, románul szintén erdélyi kiejtéssel beszélő férfi, karjában kisgyerekekkel, hozzászól: „Ócskavasat gyűjtötünk, egy-egy napot meg dolgoztunk.” Egy nő pedig kiböki: „Lyonban koldultunk...”

A hazaérkező romák egyébként eléggé szűkkeblűek voltak a nyilatkozatokkal, siettek a vasútállomásra, ki-ki ahonnan való, vagy... amerre a szeme lát. Nem úgy a helyszínen nagy számban jelenlévő roma érdekvédők, akik szívesen és hosszan nyilatkoztak a sajtónak. A kifogástalan fehér ingben, öltönyben feszítő fiatal aktivisták egymásnak adták a mikrofonokat, miközben a hazaérkező romákat sorra elszállították a taxik vagy a feltűnően kevés, értük érkezett hozzátartozó. Az egyik taxisofőrnek konfliktusa is támadt egy kétgyerekes roma családdal, amely egy Bukarest melletti faluba, Bărbulești-re igyekezett. „Dehogy megyek én oda, arra a cigánytanyára még valami bajom lesz” – pakolta ki őket az utcára a taxisofőr.

„Bezzeg a zsidók!”

„Bezzeg ha zsidókról lenne szó, nem így reagálna a

Cigány érdekvédők a reptéren. Jobbra Vasile Daniel ügyvéd, a Romák Pártja alelnöke Fotók: Tofán Levente

nemzetközi közösség” – vélekedik lapunknak a helyszínen Vasile Daniel, bár nem tudja megindokolni, hogy miért gondolja így. A fiatal roma ügyvéd szerint a román állampolgárok másodrangú polgárai Európának, azért történik ez a megaláztatás a romániai romákkal. Mint hozzászól, a francia állam óvakodna attól, hogy antiszemitizmussal vádolják, de a romákkal szemben nincs ilyen aggálya.

„Az, ami Párizsban történik, azt mutatja, hogy szükségünk van egy európai szintű programra a romák integ-

rációja érdekében” – jelentette ki Traian Băsescu tegnapi iasi-i sajtótájékoztatóján annak kapcsán, hogy Franciaország tegnap összesen 93 romániai romát toloncolt vissza hazájába – a bukaresti, illetve temesvári repülőtérre. Az államfő hozzátette: Románia 2008 óta szorgalmazza egy ilyen jellegű program megvalósítását. Az Európai Bizottságnak 2009 tavaszára kellett volna tervet kidolgozni a kérdésben, de „sajnos végül voltak olyan államok, amelyek úgy gondolták, erre nincs szükség” – mondta Băsescu, de nem

nevezte meg, mely országokra céloz.

Băsescu békülékeny

Az államelnök nem sokkal azután nyilatkozott, hogy a francia kormány megkezdte a felszámolásra ítélt illegális cigánytelepek román állampolgárságú lakóinak hazaküldését az országból. Az újságíróknak elmondta: megérti, hogy az illegális telepek gondokat okoznak a franciaországi városok környékén, ugyanakkor minden állampolgárnak jogában áll szabadon mozogni az Európai

Unión belül. Az államelnök leszögezte, Bukarest együttműködik Párizssal a probléma megoldása érdekében. Felidézte, hogy Romániának korábban Olaszországgal is volt ilyen jellegű gondja. „Sikerült hatékonyan kezelni azt a helyzetet, miután nagyszámú román rendőrt küldtünk Olaszországba. Ugyanezt kell tenni Franciaországban is” – nyilatkozta Băsescu.

A román elnöki nyilatkozattal szinte egy időben jelezték az olaszországi hatóságok: csatlakoznak a francia kezdeményezéshez, és hamarosan felszámolják az illegális bevándorló-telepeket. Az olasz bejelentésre azután került sor, hogy Franciaországból Piemont tartomány felé megindult a romániai és bulgáriai cigányok exodus: a romák abban reménykednek, így elkerülhetik a hazatoloncolást.

Jutalom, repeta nélkül

Azokat, akik vállalták a hazatelepülést, „megjutalmazta” a francia állam: háromszáz eurót kaptak a hazatéréstől a felnőttek, száz eurót a fiataloké. „Repetára” azonban nincs mód: az illetékesek bejelentették: ujjlenyomatok alapján regisztrálják a programban résztvevőket, kétszer nem lehet igénybe venni a kedvezményt. ◀

Röviden

Büntették a feketemunkát

Lezárta országos ellenőrző akcióját a Munkaügyi Felügyelet: az ellenőrök augusztus 12-e és 14-e között 1 631 100 lej büntetést róttak ki, 253 esetben indítottak eljárást illegális foglalkoztatás gyanújával. Az ellenőrzés során 891 munkáltatót kerestek fel a munkaügyi felügyelet emberei, akik 33 629 alkalmazott munkakörülményeit vizsgálták. A leggyakoribb szabálysértésnek a munkaszerződés mellőzése bizonyult, de ismétlődő kihágás a munkaidő be nem tartása, és a fizetett szabadságok felfüggesztése is.

Tengerparton tüntetnek a diákok

Costinești-en szervez demonstrációt ma az Országos Egyetemista Szövetség. A tiltakozás célja felhívni a figyelmet a hazai felsőoktatás minőségére, működési zavaraira. A tüntetésen várhatóan százötvenen vesznek részt, az ország minden részéből a Fekete-tenger partjára igyekeznek az egyetemista szervezetek képviselői. A felvonulók a Gaudeamus igitur dalolva vonulnak fel a parton, és az ott tartózkodók számára „szimbolikus” okleveleket osztogatnak, amelyen a „Fellesleges diploma” felirat szerepel majd.

Újabb kisbaba hunyt el a szülészeti tüzeset után

Munkatársunktól

► Tegnap hajnalban elhunyt a giulești-i szülészeten történt hét eleji tüzeset ötödik áldozata. A koraszülött csecsemő testének ötven százaléka égett meg, de égési sérüléseket szenvedett a légzőrendszere is, így a teljes testfelület hetven százaléka károsodott a tragikus baleset során. A Grigore Alexandrescu Kórház szakértői figyelmeztettek: az áldozatok mindegyike olyan súlyos állapotban van, hogy életben maradási esélyeik minimálisak. Az Egészségügyi Minisztérium és a belügyminisztérium országos ellenőrzést rendelt el az egészségügyi intézményekben a hasonló tragédiák megelőzése érdekében. A következő hetekben megvizsgálják az elektromos hálózatok, a gáz-

és vízvezetékek állapotát. Bukarestben már ma elrendelte Sorin Oprescu az átvilágítást, huszonegy kórházat járnak végig a fővárosi ellenőrök. Az illetékesek azt ígértek: füstérzékelőket telepítenek a kórházakban, és gondoskodnak a tűzjelző rendszerek korszerűsítéséről is. A bukaresti főügyészség gyorsított eljárásban nyomoz a tüzeset kapcsán, a hatóságok azt ígértek, hogy a helyszíni ellenőrzést ma lezárják. Az elmúlt napokban kihallgatták a giulești-i kórház 25 alkalmazottját, illetve a helyszínen tartózkodó szülőket, szemtanúkat. Az intézmény korábbi vezetéseinek felmentéséről döntött Sorin Oprescu főpolgármester, miután Cseke Attila egészségügyi miniszter is sürgette a testület menesztését. A kórházat ideiglenesen új igazgató irányítja. ◀

A giulești-i szülészeten történt tragédia eddig öt áldozatot követelt

Vállalkozásához finanszírozásra van szüksége, ugyanakkor védeltséget keres a piaci és árfolyam-ingadozásokkal szemben?

A megoldás: lej alapú hitel, a teljes futamidőre érvényes fix kamatozással.

9%-os fix hitelkamat a teljes futamidőn keresztül

0,15% havi kezelési költség

Ajánlatunk 2010. szeptember 30-ig érvényes.

A vállalkozás mindenkori tevékenységének finanszírozására a teljes futamidőben fix kamatozású hitelt nyújtunk, amely védelmet biztosít a piaci változásokkal és az árfolyam-ingadozással szemben. Így hatékonyabban tervezheti cégének költségeit, és gondoskodhat az üzletmenetéhez szükséges tőkéről.

www.otpbank.ro
0800 88 22 88

otpbank
Mögömbünk egymásban

hitelkés- és közép vállalkozások számára

SZOMBAT
2010. augusztus 21.

A nap filmjei

m1, 21.40
Fél lábbal a Paradicsomban

Bull Webster taxisofőr munkahelyi gondokkal küzd. Rosszul megy az üzlet, s ezt kihasználva, a konkurens vállalat egy ügyvéd segítségével elhatározza, tönkreteszni a Webster-Taxi-Társaságot, hogy olcsón hozzájusson a vállalkozás területén lévő ingatlan tulajdonjogához. Bull anyagi ereje fogytán van, miközben a legkevésbé sem sejt, hogy zsebében egy lottószelvény bújik meg.

m2, 0.00
Valami boldogság

Monika, Dasha és Tonik egy meg nem nevezett cseh iparváros lerobbant lakótelepén tengetik mindennapjaikat. Mindnyájan vágnak valamire, amely segíthet a túlélésben. Monika a barátját szeretné követni a lehetőségek hazájába, Amerikába, Tonik titokban szerelmes Monikába, míg a két gyermekét egyedül nevelő Dasha egy házasság karjait talál vigaszt, s egyre messzebb sodródik a valóságtól.

DUNA TV, 0.45
Az árok

Az I. világháború egyik legvéresebb csatája előtti 48 óra feszültségét élhetjük át a lövészárokból rejtőzködő fiatal angol közkatonák szeméreméből. Miközben örmesterük (Daniel Craig) ugráltatja őket, aki minden keménysége mellett igyekszik tartani a lelket a fiúkban, apró emberi mozzanatokon keresztül tárul fel a maroknyi csapat tagjainak különböző karaktere, élethelyzete.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
15.00 Híradó
15.10 Hétfégi magazin

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

8.00 Jó reggelt, Erdély!, Híradás, Majális, Teleföntársasjáték, Nyelvőr, Világjárók
10.05 Térérő
14.00 120 perc. A hétféje eseményei, J ó rájuk emlékezni, Templomaink, Portréműsor Kabaré, Vetélkedő
16.00 Híradó, Ötórai tea. Megy a magnó, Sűrűlt grádics, Régi rádiósok a mikrofon előtt, A hét zeneműve, Versműsor, Gramofon, A hét zeneműve, Színek és formák

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
8.00 Hírek, műsorism., sport
8.30 Térérő
9.25 Cifra palota
9.55 Hírek, műsorism.
15.00 Slágerlista
16.00 Hírek, műsorism.
16.10 Falfirka
17.00 Arcvonalok
17.30 Sorsok az operaszínpadon
17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

7.50 Kirakat
8.20 Élő egyház (ism.)
8.45 Palacsintás király
9.25 Traktor Tom
9.40 Főzés? Gyerekjáték!
9.55 Oroszlánpapa és gyerekei
10.10 Cimbora
10.40 Kutyaélet
11.05 Végre, szabadon! (francia ifj. sor.)
11.30 Az egyházi művészet kincsei
12.10 Magyar történelmi arcképcsarnok
12.45 Híradó
13.05 Isten kezében
13.35 Székely
14.40 Daktari (am. sor.)
15.30 Abigél (magyar rom. kalandf., 2. rész, 1978)
16.40 Madártávlatból
17.10 Kikötő
18.00 Kalózsziget (sor.)
19.00 Híradó
19.35 Mese
20.00 A világ felfedezése
21.00 Labdarúgó-mérkőzés
23.05 Tűzvonalban (magyar sor.)
0.00 Lélek Boulevard
0.30 Dunasport
0.45 Az árok (angol-francia háborús filmdráma, 1999)
2.40 Híradó (ism.)
3.00 Száz vitéz

TVR 1

7.00 Pro Patria
7.25 Az emlékek éneke... (ism.)
7.55 Jelek
8.25 Világszám
9.00 Noé bárkája
9.30 Expo Shanghai 2010 beszámoló
9.40 Disney klub
10.35 Hannah Montana (am. sor.)
11.30 Nappalok és éjszakák
12.00 Nézd Románia!
13.00 Profzionisták
14.00 Hírek, időjárásjelentés
14.20 A család sztárja
15.00 Fekete Villám (am. kalandf., 1979)
17.00 Életre szóló utazó
17.35 Tévéenciklopédia
18.30 Népi hagyományok
19.40 Győzd le az árvizet!
20.00 Hírek, időjárásjelentés
21.10 Az admirális (ország. f. dráma, 2008)
23.20 A Simpson család (am. rajzf. sor.)
0.20 Vizor monden (ism.)
0.45 Nappalok és éjszakák (ism.)
1.20 A felvonó (am. horror, 2007)
2.50 Világszám - Olaszország, az édes gesztenye hazája

VIASAT 3

10.40 A szépség és a szörny
11.20 Pimaszok
12.10 Joey (sorozat)
13.00 Sabrina, a tiniboszorkány
13.25 Jóbarátok (sorozat)
13.55 Casting minden (zenés film)
15.45 Vézna kontra dagik
16.45 Topmodell lesznek!
17.35 Smallville
18.25 Vészhelyzet (sorozat)
19.20 Idegölő (magyar vígj.)
21.00 CSI (sorozat)
22.00 Esküdt ellenségek (sorozat)
23.00 Overnight (magyar-ném. film)

m1

6.50 Ma Reggel
Közéleti műsor
Benne: Híradó, sporthírek, időjárás
9.00 Híradó
9.05 Sporthírek
9.10 Szezon 2010
9.40 Mesék
11.00 Kajak-kenu Világ-bajnokság (élő)
13.01 Hírek
13.05 A férfi, aki a Kínai negyedet fényképezte (dokumentumf.)
14.30 Ellis Csodaországban (holland vígj., 2004)
16.15 Hogy volt!?
17.50 Ember a híd alatt (magyar filmdráma, 1936)
19.05 Életképek (magyar sor.)
19.50 Életképek (magyar sor.)
20.30 Híradó este
20.50 Sporthírek
21.00 SzerencseSzombat
21.40 Fél lábbal a Paradicsomban (olasz vígj., 1991)
23.25 Hírek
23.30 Sporthírek
1.30 Magyar vagyok? Nem annak születtem. (dokumentumf.)
2.20 Halhatatlanok Társulata - Lőcsei Jenő táncművész
3.10 Koncertek az A38 hajón

TVR 2

7.00 Népi pihenőhelyek (ism.)
8.00 Miért ABC
9.00 Figyelem gyerekek!
9.35 Szabad a szembejövő sáv
10.30 IT Zon@
11.00 Az én költségvetésem (ism.)
11.30 Ég és föld között
12.00 A mágikus kő (sor.)
12.35 Balkáni szokások
13.35 Figyelem, énekelünk!
15.00 Kaland és természet
15.30 A románok kincsei
16.00 Középről a világ
16.30 Sikerkép
17.00 Ifjúsági Olimpia Szingapúr 2010
18.00 Ki vagy doki (angol sorozat)
19.00 Fel az összes vitorlával (dok. f.)
19.35 Fel az összes vitorlával (román sorozat)
20.30 Menedzsment
21.00 Öslények kalandorai (angol sor.)
22.00 Hírek
23.10 Goodbye Bařana (belga-dél-afrikai-angol-luxemburgi-olasz-francia-német f. dráma)
1.00 Lehet, hogy nem tudtad

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek
11.00 Külön kiadás
12.00 Sport.ro Hírek
15.05 American Gladiators
16.00 Mitica ligája
18.00 Rögbi Tri Nations 2010: Dél-Afrika - Új-Zéland (live)
19.45 Sport.ro Hírek
20.00 Mitica ligája (live)
21.00 Tenisz Bajnokok ligája, Cincinnati
22.30 Wrestling SMACK
23.30 BoxBuster: Matt Godfrey - Marco Huck
0.30 Fogadás a félelemmel

m2

6.50 Ma Reggel
8.55 Hogy volt!?
11.05 MIÉRT?
12.25 Arborétumok, gyűjteményes kertek
12.30 Húzzad primás
13.01 Natúra
13.25 Átjáró
13.50 Koncertek az A38 hajón
14.45 Marionettek - az Accetella család báb-színháza
15.35 Néprajzi értékeink - A szerelem kertje
15.40 Mindentudás Egyeteme
16.35 A kusztora művészei
17.10 Lennék föld felett lengő ének
18.05 Sztársáv
18.30 A négy páncélos és a kutya (lengyel sor.)
19.25 Linda (magyar sor.)
20.30 Mézga Aladár különös kalandjai
21.00 Híradó este
21.21 Sporthírek
21.25 Ifjúsági Olimpia Szingapúr 2010
21.55 Ember a híd alatt (magyar filmdráma, 1936)
23.10 Beugró
0.00 Valami boldogság (cseh-német vígj., 2005)
1.40 Ez történt Ma Reggel (ism.)

PRO TV

6.00 Happy Hour - szórakoztató műsor (ism.)
7.00 Pro Tv hírek, Mi történik, doktor úr?
10.00 Késhegyen múltó szépség(ism.)
11.30 Tequila és Bonetti legújabb kalandjai (olasz akció sorozat)
12.30 Pro Motor (ism.)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
13.05 Jöttünk, láttunk, visszamennénk

(francia vígjáték, 1993)
15.00 Willow (amerikai kalandf., 1988)
17.00 A dzsungel könyve 2. - Maugli és Balu (amerikai családi film, 1997)
19.00 Hétfégi Pro Tv hírek
20.30 Tessék parancsolni! - szórakoztató műsor
22.30 Csillagok háborúja: Egy új remény (amerikai kalandfilm, 2002)
1.15 Frankenstein (angol-japán-amerikai horror) (ism.)
3.00 20 év után (ism.)

ACASĂ

9.45 A kötelék (sorozat)
10.45 Teleshopping
11.15 Predesztináltak
12.30 Mindörökké együtt (sor.)
13.30 A divat kulisszái (sorozat)
14.30 Marina (sor.)
15.00 Viktória (sorozat)
16.30 A kötelék (sorozat)
17.30 Hetedik mennyország (sorozat)
18.30 Mindörökké együtt (sorozat)
19.30 Szívek iskolája (sorozat)
20.30 Dr. T és a nők (am.-német vígjáték)
22.30 Viperafészek (sorozat)

RTL KLUB

7.30 Top Shop
8.00 Kölyökklub
Benne: Kaleido Star, Stuart Little, Rupert maci, A komisz aranyhal, Hupikék törpikék
11.00 Top Shop
11.25 ASZTRO Show
12.30 A dadus (amerikai vígjáték sorozat)
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 Autómánia
13.45 Majomszeretet (am. vígj. sor.)
14.40 Barátok közt - maraton (magyar sor.)
17.25 Örömapa 2. (amerikai vígjáték, 1995)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Fókusz Plusz Magazin
20.30 Oviapu (am. vígjáték, 2003)
Sz.: Eddie Murphy, Jeff Garlin, Steve Zahn, Regina King
22.20 Vegas Baby (amerikai vígjáték, 2006)
Utána: RTL-hírek
0.00 Tripla kockázat (amerikai akcióthriller, 2004)
1.30 Gyilkos elmék (am.-kanadai krimisor.)
2.25 Fókusz Plusz Magazin (ism.)

ANTENA 1

7.00 Híradó, Sport
9.00 A sárkány nyomában (amerikai fantasy, 2009) (ism.)
11.00 Jane-el történet (amerikai vígjáték, 1959)
13.00 Híradó
13.15 A simlis és a szende

(amerikai sorozat) (ism.)
14.00 Édes kis macskóm (kanadai-német családi film, 1997)
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
16.30 Mr. Bean (angol vígjáték sorozat)
17.00 A vénlegény - szórakoztató műsor (ism.)
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
20.30 Dzsungelháború (spanyol-amerikai akciófilm, 1994)
22.30 Bölcsék kövére (am. vígj., 1996)
0.30 Játék a törvénnyel (amerikai-kanadai krimi, 1998) (ism.)
2.30 Shaolin Kung Fu (kínai akció sorozat) (ism.)
3.15 Dzsungelháború (spanyol-am. akciófilm, 1994) (ism.)

FILM+

8.05 A herceg menyasszonya (amerikai kalandfilm, 1987)
10.00 Televíziós vásárlás
13.00 Kelly hősei (jug.-amerikai háborús filmdráma, 1970)
15.40 Apák napja (am. vígjáték, 1997)
17.35 Csonthülye (amerikai-dél-af. vígjáték, 2001)
19.30 Kincs, ami nincs (olasz-am. akció-vígjáték, 1981)
21.30 A szökevény (amerikai akciófilm, 1993)
23.55 Próbátétel (kanadai-angol thriller, 2007)

TV2

7.00 Látlelet a Földről
7.25 Tv2 matiné
Benne: Levelek Félixről, Fifi virágoskertje, Roary, a versenyautó
11.10 414-es küldetés
11.40 Szurikáták udvarháza
12.05 Doktorológia
Leslie Nielsen módra
12.30 Két Testőr
13.00 Babavilág
13.30 A láthatatlan ember (sor.)
14.20 A kiválasztott - Az amerikai látnok (amerikai sorozat)
15.30 Doktorok (am. sor.)
16.30 Rejtélyek kalandorai (kanadai-amerikai sor.)
18.30 Knight Rider (amerikai sorozat)
19.30 Tények
20.05 Magellán
20.30 Megasztár 5. (magyar szór. műsor)
22.05 Karate kölyök (am. családi kalandf., 1984)
Közben. Kenósorsolás
0.30 Pánikkapcsoló (am. akcióf., 2007)
2.15 EZO.TV 06-90-602-022
3.05 Kalandjártat (ism.)
Az útitárs Kandász Andrea

PRIMA TV

6.00 Az első nap (ism.)
7.00 Fején a nagyvilág
8.00 Mestersége vendéglátó
9.00 Shinzo (amerikai rajzfilm sorozat)
9.30 Autofórum
10.00 Teleshopping
10.30 Kandikamera
11.00 Ingatlan Blitz
11.30 Sport, diéta és egy sztár
12.00 Ötcsillagos otthon
13.00 S.O.S.,mentsd meg a házam
14.00 Focus Monden
14.30 Az első nap (reality show)
15.30 Hajbakapás a konyhában
17.00 Samurai Girl (amerikai filmsorozat)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 Mestersége vendéglátó
20.30 Végzetes vonzerő (amerikai thriller, 1987)
23.15 Trigger Happy (amerikai rövidfilm)
1.30 Hírek, időjárásjelentés (ism.)
2.30 Shaman király (japán animációs sorozat)
3.30 Monster Warriors (kanadai kalandfilmsorozat)

KANAL D

9.00 Adio, de szeretlek
10.30 Visszatérés a múltba (kan.-am. sci-fi)
12.00 Dokik (sorozat)
12.30 Híradó
13.30 Dokik (sorozat)
13.30 A hullámok urai (sorozat)
14.00 Tejben fürdünk (am. vígjáték)
15.45 A bohóc (ismétlés)
16.45 Középkorúak (román film)
18.45 A nap híre
19.00 Híradó
19.30 Szelem az árnyékban
20.30 Házasulandó fiam van
22.00 A félelem árnyéka (amerikai thrill.)

HÍR TV

8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Befutó
Az utánpótlás magazinja
9.30 BBC Reporters
10.05 Felfedező
10.30 Arcok a liftben
11.05 Különkiadás
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama
14.05 BBC Click
14.30 Negyedik
15.05 Garázs - Ahonnan az autózás indul!
15.30 BBC Hard Talk (ism.)
16.05 Ősök tere (ism.)
16.30 Paletta (ism.)
17.05 Értékmentés más-ként (ism.)
17.30 Európai híradó (ism.)
18.00 Híradó
18.30 Célpont (ism.)
Oknyomozó riportműsor
19.05 Sziluett
20.00 Híradó
20.30 Riasztás (ism.)
A rendkívüli események műsorra
21.05 Civil kaszinó (ism.)
Hűsbavagó kérdések, civil válaszok
22.00 Híradó 21
22.30 BBC Hard Talk (ism.)
23.05 Arcok a liftben (ism.)
23.30 BBC Híradó
0.05 Vetítő (ism.)
Szarvassá válni

DISCOVERY

6.30 Őtödik sebesség
7.00 Túlélés törvényei - Texas
8.00 Nagy durranások
9.00 Végzetes másodpercek
10.00 Acmisi motorok - OCC Band motor
11.00 Autóépitők - A nagy verdeczata
12.00 Újjáépitők
13.00 A tenger gladiátorai - Hullámverés
14.00 Nagy durranások - Louisville
15.00 Végzetes másodpercek
16.00 Állítólag... - Kalózok 2
17.00 A túlélés törvényei - Vietnam
18.00 Tornádók nyomában - Vonzalom és megszállottság
20.00 Piszkos munkák - Tehenész
21.00 Fegyvertények - Mesterlövészpuskák
22.00 Töréspont - Hajó
23.00 Hogyan készült
0.00 Dühöngő világ - Dühöngés az úton
1.00 Bandaháborúk
2.00 Futballhuligánok - Balkán
3.00 A túlélés törvényei - Csendes-óceáni szigetvilág

HALLMARK

9.00 A Partiüreség (ausztál sorozat)
10.00 A választás szabadsága (kan. film)
12.00 Charlie angyalainak másik élete (am. film)
14.00 A buli nem áll meg (kan.-am. film)
16.00 Virginia és Blithe kiruccanása (amerikai film)
18.00 Az élet viharában (romantikus film)
20.00 Titkos kötelék (amerikai filmdráma)
22.00 A virágárus-lány (amerikai film)
0.00 Gyanús szerelem (amerikai-kanadai filmdráma)

VASÁRNAP

2010. augusztus 22.

A nap filmjei

DUNA TV, 21.15

Az utolsó szabadtéri mozielőadás

„A kínai Cinema Paradiso” Kína egyik legtehetségesebb fiatal rendezőjének szívmengető alkotása, mely egy fiúról, Maóról és egy lányról, Ling-lingről szól. A két fiatal kisvárosuk mozijában nő fel, s évekként később véletlenül és rendhagyó körülmények között ismét találkozik, Pekingben. Mao moziőrült és vízholdoként dolgozik. Egyetlen munkaeszköze a bicikli.

m1, 21.50

Jó társaság

Dan Foreman osztályvezető egy reklámcégnél, melyet felvásárol egy másik vállalat és a leépítések miatt Dan másik pozícióba kerül, helyére pedig egy fiatal fiút tesznek, aki a fia is lehetne. A lelkes ifjú nagy hévvel veti bele magát a munkába, és rendre bocsátja el a dolgozókat, mi több Dant is arra kényszeríti, távolítsa el az embereket, akik hosszú éveket óta mellette dolgoztak.

m2, 21.55

Ámbár tanár úr

Ámbár tanár úr, becsületes nevén ifjabb Baradlay Rómeó, édesapjával, idősebb Baradlay Rómeó nyugalmazott, de még hiperaktív zenetanárral és egy kakaduval él. Búvészeknek készült, de matematika-fizika szakos tanár lett. Ami a nézeteit illeti, legalább száz év lemaradásban van, de gyorsabban számol, mint a legkorszerűbb számítógépek. Szereti alaposan körüljárni a dolgokat.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában

10.00 Egyházi műsor

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

10.00 Híradás, Ultrarövid ráadás

11.00 Híradás, Gyermekműsor

12.00 Híradás

12.05 Igehirdetés, Délkör

13.00 Híradás

13.05 Szól a nóta, Itthon, Erdélyben

- faluműsor. Kercsed, Kolozs megye (ism.)

14.00 Zeneszövegek

16.00 Híradó

16.10 Zeneszövegek

17.00 Vasárnapra válogattuk

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás

14.00 Műsorism.

14.05 Dalposta

15.40 Vidékről vidékre

16.25 Térérő

17.15 Egyházi műsor, református

17.58 Műsorism.

DUNA TV

7.50 Kézművesek
8.20 Marsupilami
8.45 Dunáról fúj a szél
8.50 Mirabella Mama házimozi
9.00 Antje
9.20 Cimbora (ism.)
9.50 Főzés? Gyerekkjáték!
10.00 Zengő ABC
10.15 Kis vörös virágok (kínai-olasz vígj.)
11.45 A világ nagy kikötői
12.45 Híradó
13.05 Élő egyház
13.30 Élő népzene
14.00 Csellengők
14.25 A Noszty fiú esete Tóth Marival (magyar f.)
15.50 Dunáról fúj a szél
15.55 Muzsikál a mozi
16.45 Ezer finomság
17.20 Közelebb Kínához
17.50 Magyar elsők
18.05 A paprikajancsi
19.00 Híradó
19.25 Heti Hirmondó
19.10 Egy kis művészet
20.15 Magyar építész Sanghajban
21.15 Az utolsó szabadtéri mozielőadás (kínai f. dráma)
23.00 Divathét
23.40 Pekingi punkok
0.35 Eisenstein (kan.-német f. dráma)

TVR 1

7.10 A hit világa
9.00 Ahogy elő van írva
9.50 Nézd Románia!
9.55 Disney Klub
10.50 Mond mi fáj
11.30 A falu élete
13.00 Lark Rise to Candleford (angol sor.)
14.00 Hírek
14.20 Ismerd meg a te Európádat!
14.45 Vidám moziarchívum
15.10 A Fekete Villám visszatér (amerikai kalandfilm, 1983)
17.00 A 60-as évek hallhatatlanjai
17.40 Charlot és Mabel sétára indul / A maszk (amerikai vígjáték, 1914)
18.00 Nézd Románia!
18.10 Miért szeretjük Florint?
19.25 Jocker, Loto 5 /40, Loto 6/49 és Noroc sorsolás
19.40 Győzd le az árvízet
19.45 Sport
20.00 Hírek
21.10 Szahara (angol-sp.-német-am. kalandf., 2005)
23.20 Órangyallal, védtelenül (amerikai krimi, 2006)
1.05 Dánutz S.R.L. - 1. (ism.)

VIASAT 3

8.20 Mutasd a tényerod!
9.20 Flipper legújabb kalandjai (sorozat)
10.15 A szépség és a szörny (sorozat)
11.10 Vészhelyzet (ismétlés)
12.05 Gigamad
12.35 Sabrina, a tiniboszorkány (sorozat)
13.35 Noé bárkája (magyar filmdráma)
15.20 A Nagy Ő
16.15 Kalandorok (magyar vígjáték)
18.05 Amerika csillagai
21.00 Lehetetlen küldetés
22.00 A cég hangja
23.05 Pánik (magy. vígjáték)

m1

6.50 Ma Reggel
9.00 Híradó
9.05 Sporthírek
9.10 Főtér
10.00 "Így szól az Úr!"
10.05 Katolikus krónika
10.30 Református magazin
11.00 Kajak-kenu Világ bajnokság (élő)
13.01 Hírek
13.10 Kajak-kenu Világ bajnokság (élő)
15.05 Telesport - Sport 7
15.35 A csodálatos Mrs. Pritchard (angol vígj. sor.)
16.30 Halra magyar!
17.00 Körhinta Fesztiválkalauz
17.30 Egy önéletrajz vázlata (am. kalandf., 1. rész, 2002)
19.00 Panoráma
19.30 Már egyszer tetsetzt!
20.30 Híradó este
21.00 Az Ezeregy éjszaka meséi (am. kalandf., 3. rész, 2000)
21.50 Jó társaság (amerikai vígjáték, 2004)
23.40 Kultúrház
0.35 Hírek
0.40 Sporthírek
0.50 Robin Cook. Halálos kockázat (am.-kan. filmdráma, 2001)
2.25 Telesport

TVR 2

7.00 Népi pihenőhelyek
8.00 Kaland és természet
8.30 A térképen túl (ism.)
9.00 Motomágia
9.30 Mosoly négy keréken
10.00 Farm - magazin
11.00 Két dojnázó
11.30 Csavargó halász
12.00 A mágius kő (auszt. sor.)
12.35 Kicsik órája
13.35 Fogtündér kisegér (arg.-sp. anim. f.)
15.15 Lehet, hogy nem tudtad
15.30 Jamie Oliver varázslói
16.00 Atlasz
16.30 Arc és hasonlóság
17.00 Ifjúsági Olimpia Szingapúr 2010
18.00 Ki vagy doki? (angol kaland sor.)
19.00 Bajnokok
19.35 Videóterápia
20.00 Fiatalkorúak, karrier építők
20.30 ConturRo
21.00 Őslények kalandorai (angol sor.)
22.00 Hírek, sport
23.10 A halott férj visszatér (kanadai-angol-francia f. dráma, 2005)
0.45 Atlasz (ism.)
1.15 Bazár (ism.)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek
7.30 Pro Motor, premier
8.00 Sport.ro Hírek
14.00 Amerikai favágó bajnokság
15.05 Fogadás a félelemmel
16.00 Mitica ligája (live)
18.00 Sport.ro Hírek (live)
19.00 Tenisz bajnokok ligája, Cincinnati
21.00 Sport.ro Hírek (live)
22.00 Mitica ligája (live)
0.00 Ultimate Fighting Championship
11.00 Mirko Cro Cop - Ben Rothwell

m2

6.50 Ma Reggel
8.55 Clic és Kat
9.00 Malackó
9.10 A világ meséi
9.25 Gino, a virtuális kiskakas
9.35 Spuri (auszt. sor.)
10.00 Derek, a fenegyerek (sor.)
10.45 Pettson és Findus, a rakétás macska
11.55 Barátom, Bonca (magyar f.)
13.05 Katolikus krónika
13.30 Református magazin
13.55 Szent és gyámoltalan város
14.50 Ars Musica
15.20 Női szemmel
15.45 Zodiákus
16.15 Beszterce ostroma (magyar sor.)
17.35 Táncdalfesztivál
18.35 Pro natura
19.25 Linda (magyar sor.)
20.30 Mézga Aladár különös kalandjai
21.00 Híradó este
21.25 Ifjúsági Olimpia Szingapúr 2010
21.55 Ámbár tanár úr (magyar vígj.)
23.20 Egy önéletrajz vázlata (am. kalandf., 1. rész, 2002)
0.45 Beugró
1.35 Koncertek az A38 hajón

PRO TV

6.00 Tequila és Bonetti legújabb kalandjai (ism.)
7.00 ProTv hírek, sport
10.00 Jöttünk, láttunk, visszamennénk (francia vígj.) (ism.)
12.00 Tequila és Bonetti legújabb kalandjai (olasz akció sor.)
13.00 ProTv hírek
13.05 Pstruiatul (román sorozat)
13.45 Pstruiatul (román sorozat)
14.30 A dzsungel könyve

2. - Maugli és Balu (amerikai családi film, 1997) (ism.)
16.30 Star Wars - Csillagok háborúja (am. sci-fi, 1977) (ism.)
19.00 Hétfévi Pro Tv hírek
20.30 A megtorló (am.-német akcióf., 2004)
23.15 A halál két arca (kan.-am. akcióthrill, 2000)
1.15 A megtorló (am.-német akcióf., 2004) (ism.)
3.30 A halál két arca (kanadai-amerikai akcióthriller, 2000) (ism.)

ACASĂ

8.15 Szívek iskolája
9.45 A kötelék
11.15 Hetedik menyország
12.30 Mindörökké együtt (sorozat)
13.30 A divat kulisszái
14.00 Marina (sorozat)
15.30 Viktória (sorozat)
16.30 A kötelék (sorozat)
17.30 Hetedik menyország (sorozat)
18.30 Mindörökké együtt
19.30 Szívek iskolája (sorozat)
20.30 Meg vagyunk löve (amerikai vígjáték)
22.30 Viperafészek (sorozat)
23.30 India (sorozat)

RTL KLUB

7.30 Top Shop
8.00 Kölyökklub
Benne. Kaleido Star, Stuart Little, Rupert maci, A komisz aranyhal, Hupikék törpikék
11.40 Trendmánia Életmód- és szépségmagazin
14.30 Vodafone-kupa: Magyarország-Spanyolország vízilabda-mérkőzés (élő)
Utána: RTL-hírek
13.40 Magyar autósport-magazin
13.55 Dáridó Lajcsival
14.25 Nagymenők (amerikai sor.)
15.20 A Grace klinika (am. sor.)
16.20 A Grace klinika (am. sor.)
17.20 Ágyugolyófutam 2. (amerikai akció-vígjáték, 1984)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Cobra 11 (német sor.)
21.00 Csillagok háborúja 1. - Baljós árnyak (amerikai kalandf., 1999)
23.40 Elátkozottak (am.-német thriller, 2005)
1.30 Gyilkos elmék (am.-kan. krimisor.)
2.10 Portré (ism.)

ANTENA 1

4.45 101 kiskutya (amerikai animációs sorozat)
7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
9.00 Szerelmi vallomás (román filmdráma, 1985)
11.00 Édes kis macskóm (kanadai-német családi film, 1997) (ism.)
13.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
13.15 A simlis és a Szende (angol vígjáték sorozat) (ism.)
14.00 Kutyám, Jerry Lee 2. (amerikai akció-vígjáték, 1999)
16.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
16.30 Mr. Bean (angol vígj. sor.)
17.00 Bölcsek kövére (amerikai vígjáték, 1996) (ism.)
19.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
20.30 Hamis szerelmi jelenetek - szórakoztató műsor
22.00 SuperBingo Metropolis
1.00 Euforia Midnight Sun Tour
1.45 Családi kaleidoszkóp (amerikai romantikus dráma)

FILM+

8.05 Apák napja (am. vígjáték)
10.00 Televíziós vásárlás
13.00 Habostorta (kan.-am. romantikus vígjáték)
14.40 80 nap alatt a Föld körül
16.25 Késő bosszú (am. akció-vígjáték)
18.15 Csonthülye 2. - Csapás a múltból (indiai-dél-af. vígjáték) (am.-angol-francia akciófilm)
22.00 A katona (am. akciófilm, 1998)
23.45 Veszélyeztetett faj (am. thriller)

TV2

6.45 Reggeli gondolatok
7.15 Látlelet a Földről
7.45 Tv2 matiné
10.40 414-es küldetés
11.00 Tv2 matiné
12.30 Kalandjártat
13.00 Fribi roadshow (show-műsor)
13.30 Száguldó vipera (am.-német sor.)
14.30 Monk - Flúgos nyomozó (am. krimisor.)
15.35 Sheena, a dzsungel királynője (am. kaland sor.)
16.35 Crusoe (am.-angol-kan. kaland sor.)
17.35 Vágyak vonzásában (am. rom. dráma, 1994)
19.30 Tények
20.00 Napló
Mérlegen a valóság
21.05 Apafej (amerikai vígjáték, 1999)
22.50 A terror arca (amerikai akcióf., 2003) Közben. Kenósorsolás
0.45 Tea Mussolinivel (olasz-angol filmdráma, 1999)
2.45 EZO.TV 06-90-602-022
Jósok, látók, médiumok!
3.35 Napló (ism.)
Mérlegen a valóság
4.25 Animációs filmek

PRIMA TV

7.00 Kandikamera
7.30 Teleshopping
8.00 Mestersége vendéglátó (ism.)
9.15 Shinzo
9.30 A ház. építkezés és design
10.00 Teleshopping
10.30 Nyakamban az egész világ
11.00 Levintza bemutatja
11.30 Galileo - szórakoztató műsor
12.00 A Kiss FM-es sál
12.30 Hipnózis, az elme játékai
13.30 Focus Monden
14.00 Dick és Dorothy akcióban (kanadai-angol krimi, 2001)
16.00 Az Újvilág Bosszúangyalai (amerikai animációs film)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 Mestersége vendéglátó (reality show)
20.30 Veszekedés a konyhában (reality show)
22.00 Találkozás a sötétben - reality show
23.30 Carla új élete (amerikai f. dráma, 1999)
2.00 Hírek, sport
3.00 Shaman király (japán anim. sor.)

KANAL D

9.30 Édes, drága titkaink (sorozat)
10.30 Szellemcsapat (Lélekmentő) (amerikai vígjáték, 2002)
12.30 Hírek
13.30 A sztár papucsában (ismétlés)
15.00 Vendéglő nálunk otthon
16.00 A bohóc (sorozat)
17.00 Családi történet
18.45 A nap híre
19.00 Hírek
19.30 Szeretem Romániát (ismétlés)
21.00 Ha jó vagy pénz nyersz!
22.00 Egy utolsó tánc (szingapúri akciófilm)

HÍR TV

8.00 Híradó
8.30 Soroló
A vidék magazinja
9.05 Iskolapélda (ism.)
9.30 Felfedező (ism.)
10.05 Péntek 8 (ism.)
11.05 Célpont
Oknyomozó riportműsor
11.30 Napról napra
12.05 Civil kaszinó
13.00 Déli híradó
13.30 Közvetlen ajánlat
14.05 Különkiadás
A kultúra külön kiadásban
16.05 Arcok a liftben (ism.)
16.30 Befutó (ism.)
Az utánpótlás magazinja
17.05 Garázs
17.30 GyógyHír - Egészségügyi magazin
18.00 Híradó
- Friss napi információk
18.30 Hírvilág
19.05 Keresztmetszet
Riportmagazin
20.00 Híradó
20.30 Napról napra (ism.)
Belpolitikai összefoglaló
21.05 Kontraszt
22.00 Híradó 21
22.30 Értékmentés másként (ism.)
23.05 Vetítő
Szarvassá válni (magyar portréf.)
0.05 Kontraszt (ism.)

DISCOVERY

6.10 Állítólag...
7.00 Hogyan készült Rézcsőszerelvények, hengeres zenedobozok, borsdaráló
8.00 Harc az elemekkel
9.00 Amerikai favágók
10.00 A legnagyobb motoros kihívás - Oroszország
11.00 Ötödik sebesség
12.00 Amerikai hotrodok
13.00 Tornádók nyomában
15.00 Amerika legőrültebb versenyei
16.00 Állítólag... - Gőzhajtású géppuska
17.00 A túlélés törvényei
- Válogatott kalandok
18.00 Hogyan készült
19.00 Harc az elemekkel
20.00 Tönkre vágva
21.00 Hogyan működnek a gépek?
22.00 Rács mögött külföldön
- Kolumbia
23.00 Éljük túl a katasztrófát
0.00 Ross Kemp
- Kalózok nyomában
1.00 Végzetes másodpercek
2.00 Trükkös tesók
- Badger feltámasztása
3.00 Chris Ryan bemutatja

HALLMARK

8.00 Virginia és Blithe kiruccanása (am. filmdráma)
10.00 Foyle háborúja (sorozat)
12.00 Mit ér a nő, ha 50? (am. vígjáték)
14.00 A virágárus lány (am. romantikus film)
16.00 Gyanús szerelem (am.-kan. filmdráma)
18.00 A választás szabadsága (kan. romantikus film)
20.00 Pogánytánc (ír.-am.-angol romantikus dráma)
22.00 Esküdt ellenségek (am. sorozat)
2.00 A médium (am. krimisorozat)

HÉTFŐ
2010. augusztus 23.

A nap filmjei

Pro Tv, 20.30
A múmia átka

Matt Fletcher archeológus óriási leltre bukkan a sivatag mélyén. Egy ősrégi, 12 méter magas mumifikált testet talál, melyet titokzatos írásjelek, és különös szobrok vesznek körül. A szöveg szerint az ősi Egyiptomban létezett egy szekta, amely a gonosz Ammon eljövetelet várta. Ammon több ezer évig uralkodott, ám az idő múltával kegyvesztett lett.

m1, 22.00
Halálos talány

Egy rendőrségi eset riasztó fordulatot vesz, amikor Rose Ekberg nyomozó és partnere, akik éppen egy vietnámi bűnszervezetet akarnak leleplezni, amikor az események éles fordulatot véve, őket éri tragédia: a partner várandós feleségét brutálisan meggyilkolják. De semmi sem az, aminek látszik ebben a vérfagyasztó krimiben. Kiderül, hogy Ekbergnek titokban viszonya volt partnerével.

VIASAT3, 22.20
Fekete dicsőség

Don Haskins az egyetemi kosárlabda csapat sztárja volt. A játékosként eltöltött évek után 1962-ben ő lett a Texas Western University csapatának edzője. Eltökélt szándéka volt, hogy fellendíti az egyetemen a kosárlabdázást. 1966-ra úgy érezte, összeállt a csapat, a problémát az okozta, hogy valamennyi játékos afro-amerikai volt. Akkoriban ez ritkaságszámba ment az amerikai Délen.

UKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
15.00 Híradó, kommentár
15.20 Magyar zenei lexikon
15.30 Kulturális mozaik

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság - Hasznos tudnivalók
12.00 Híradás
12.10 Művelődési hírek
12.35 Kispad - sportműsor
13.05 Zeneszövegek
14.00 Délutáni váltás
- tájékoztató és szórakoztató műsor Hírnegyedóra
16.00 Híradás, Sport, Rádióújság
17.00 Híradás, Közélet, Törvénytár
17.55 A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
8.00 Hangoló
9.50 Hírek, műsorism.
15.00 Slágeróra
16.00 Hírek
16.15 Hétköznapok igazsága
17.00 Nap-óra
17.30 Zene, zene, zenelánc
17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

6.50 Isten kezében (ism.)
7.20 Ezer év szentjei
7.50 Magyar történelmi arcképcsarnok
8.20 Vannak vidékek
9.25 Marsupilami (anim. sor.)
9.45 Antje (anim. sor.)
10.00 Mirabella Mama házimozi
10.15 A dzsungel könyve
10.40 Zorro (am. sor.)
11.05 Cook kapitány (sor.)
11.55 Színes szürkeálom-mány
12.30 Kívánságkosár
15.00 Híradó
15.10 Térkép
15.40 Inkább fájjon!
16.45 Megyejáró
16.55 Halld Izrael!
17.25 Heuréka! Megtaláltam!
17.55 Második esély (am.-mex.-kol. sor.)
19.00 Híradó
19.35 Mese
19.55 Derrick (krimisor.)
21.00 Híradó
21.05 Közbeszéd
21.30 Az állatok nyelve
21.55 Kémek a porfészekben - Rimmer Gábor története
22.50 Sport hírek
22.55 SportAréna
23.40 Tűzvonásban (ism.)
0.35 Beavatás

TVR 1

7.00 Hírek
7.30 80 festménnyel a világvégén
8.00 Az ezüst vadló (anim. sor.)
8.30 Noah és Saskia (sor.)
9.00 Egyszerűen izletes (ism.)
9.10 Lásd Románia!
9.15 Az átváltozás
10.15 Szerelmi bizonyíték (sor.)
12.15 Ahogy elő van írva
12.05 Történelmi emlékek
12.15 Nappalok és éjszakák
12.50 A legendás Hur Jun doktor (sor.)
14.00 Hírek
14.45 Egyszerűen izletes
15.30 Krónika
17.00 Miss Universe Románia
18.00 Sziluetbarát receptek
18.30 Történelmi emlékek
18.35 Nézd Románia!
19.40 Győzd le az árvizet
19.45 Sport
20.00 Hírek
21.00 Nem felejtünk! (live)
22.00 Nézd Románia! (ism.)
22.10 Kommunista kísérletek Romániában (dok. f.)
23.50 Történelmi emlékek
0.00 Hírek
0.15 Grey anatómiája (sor.)

VIASAT 3

9.20 Gyilkos sorok 10.20 Psych 11.10 Halottnak a csók (sorozat) 12.00 Kalandorok (magyar vígjáték, 2008) 14.10 Monk (soozat) 16.00 Gyilkos számok (ismétlés) 17.00 Alice új élete (francia sorozat) 18.05 Főzz élőben Gordon Ramsay-vel 19.05 Halottnak a csók (sorozat) 20.00 Jóbarátok (ismétlés) 21.25 Gyilkos számok (sorozat) 22.20 Fekete dicsőség (am. filmdráma, 2006)

m1

6.50 Ma Reggel
10.00 Párizsi jóbarátok (francia vígjáték sorozat)
10.50 A tudás hatalma - Európa nagy egyetemei
11.45 Nappali
13.01 Híradó délben
13.30 Kárpát Expressz
14.00 Szomszédok (magyar sor.)
14.35 Roma Magazin
15.05 Domovina
15.35 Ez történt Ma reggel (ism.)
17.25 Körzeti híradó
16.35 Hírek
17.45 Teadélután Hétfőtől péntekig minden, ami szórakoztató!
18.50 Mindig zöldebb (auszt. filmsor.)
19.40 McLeod lányai (auszt. kalandfilmsor.)
20.30 Híradó este
20.50 Sport hírek
21.00 Kékkény
22.00 Halálos talány (am. thriller, 1996)
23.40 Az Este
0.05 Hírek
0.15 Memento
0.30 Teadélután (ism.)
1.40 Nappali (ism.)
2.50 Múzeumtúra (francia dok. sor.)
3.15 Gyerejáték a számítógép

TVR 2

7.00 Familie Dr. Kleist (német sorozat)
7.55 Győzd le az árvizet
8.10 Fogtündér kisegér (arg.-sp. anim. f.) (ism.)
9.50 Időbeszéd
10.00 Hírek
10.15 Lehet, hogy nem tudtad
10.30 Gitárok ideje
12.00 Hírek
12.45 A farm
13.45 Teleshopping
14.30 eForum
15.00 Együtt Európába
16.00 Familie Dr. Kleist (német sor.)
17.00 Ifjúsági Olimpia Szingapúr 2010
18.00 Euronews híradó
18.10 Győzd le az árvizet
18.30 Mesék a vadonból
19.00 Starhunter 2300 (kanadai sci-fi sor.)
20.00 Esküdt ellenségek (am. krimisor.)
21.00 Az oroszánok arénája
22.00 Hírek
23.10 Visszajátszások
0.30 Forró helyzetek (angol vígjáték sor.)
1.25 A halott éj visszátér (kanadai-angol-fr. f. dráma) (ism.)
2.50 eForum (ism.)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek
10.00 Pontos sportidő (live) 12.00 Sport.ro Hírek 13.10 Pontos sportidő 14.10 Külön kiadás 15.00 Sport.ro Hírek 16.00 Komolyan 17.00 Pontos sportidő (live) 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.00 Információk (live) Vali Moraru-val 21.00 Sport.ro Hírek (live) 22.00 Local Combat Superstars 23.00 Wrestling SMACK 0.00 Playmate of the year

m2

6.50 Ma Reggel
10.00 Félix levelei
10.10 Sherlock Holmes, a mesterkopó
10.35 Palacsintás király
11.40 Slovenski Utrinki
12.05 Együtt
12.30 Ájtáró
13.01 Híróra
13.30 Kárpát Expressz
13.55 Záróra
14.45 A Nagy vita
15.15 Világvédett lehetne
15.30 Járóföld
16.00 Benyovszky Móric és a malgasok földje
16.30 Egy lépés előre (sp. sor.)
17.20 Bűvölet (sor.)
18.10 Magyar rock (ism.)
19.05 Mai magyar építőmesterek
19.35 Inami
20.00 Nincs asztalom, sem széke...
21.00 Híradó este
21.20 Sport hírek
21.25 Ifjúsági Olimpia Szingapúr 2010
21.55 Don Matteo (krimisor.)
22.50 Montalbano felügyelő (krimisor.)
23.45 Záróra
0.10 McLeod lányai (sor.)
0.55 Mindig zöldebb (sor.)
1.40 Rongyosok (fr. vígj.)

PRO TV

7.00 Pro Tv hírek, időjárásjelentés
9.55 Könyvbemutató
10.00 American Geisha (amerikai filmdráma, 1986)
12.00 Fialat és nyugtalan (amerikai sorozat)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
13.45 Ikrek akcióban (Akcióban Mary-Kate és Ashley) (amerikai animációs sorozat)
14.30 Pisztruiatul (román sorozat) (ism.)
16.00 Fialat és nyugtalan (amerikai sorozat)
17.00 Pro Tv hírek, időjárásjelentés
17.45 Tessék parancsolni! - szórakoztató műsor
19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 A múmia átka (amerikai akciófilm, 2005)
22.30 Pro Tv hírek
23.00 Odaát

(am. akciófilm-sor.)
0.00 Szellemekkel sutgó (amerikai sorozat)
1.00 A múmia átka (ism.)

ACASĂ

9.45 A kötelék (sorozat) 11.15 Hetedik menország (sorozat) 12.30 Mindörökké együtt (sorozat) 13.30 Teleshopping 14.00 Marina (sorozat) 15.30 Viktória (sorozat) 16.30 A kötelék (sorozat) 17.30 Igaz történetek 18.30 Mindörökké együtt (sorozat) 19.30 Szívek iskolája (sorozat) 20.30 Predesztináltak (sorozat) 21.30 Analia másik arca (amerikai sorozat) 22.30 Éjszakai történetek

RTL KLUB

6.30 Top Shop
7.00 Fókusz Plusz (ism.)
7.25 Fókusz (ism.)
7.55 Reggeli Ébresztőshow
10.05 Te vagy az életem (argentin sorozat)
11.05 Top Shop
13.00 RTL Klub Híradó
13.15 ASZTRO Show
14.30 Fél kettő
15.25 Kung-fu (am.-kan. akció sor.)
16.25 Kung-fu (am.-kan. akció sor.)
17.15 A szerelem rabjai (argentin sorozat)
18.25 Mónika - A kibeszélőshow
19.30 RTL Klub Híradó
20.05 A mentalista (am. krimisor.)
21.05 Fókusz - Közszolgálati magazin
21.35 Barátok közt (magyar sorozat)
22.15 Hazudj, ha tudsz! (amerikai krimisorozat)
23.15 A rejtély (amerikai-kanadai thriller sorozat)
Utána: RTL-hírek
0.15 Póker After Dark 2009
1.10 Reflektor Sztármagazin
1.30 Váltásdíj (amerikai krimisor.)

ANTENA 1

6.00 Híradó, Sport
8.00 Vakáció - Nicol és Alex műsora
10.00 Sajtószemle Mircea Badea-val
11.15 Kutya, Jerry Lee 2. (amerikai akció-vígj., 1999) (ism.)
13.00 Híradó, Sport
14.00 Benny Hill (angol vígjáték sorozat)
14.30 Hamis szerelmi jelenetek (ism.)
16.00 Híradó, Sport, időjárás
17.00 Megvendégljük - reality show
17.45 Bemutatlak a szüleimnek - szórakoztató műsor
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
20.30 Delta Force kommandó (amerikai-holland akcióf., 1997)
22.30 Híradó, Sport, időjárásjelentés
23.30 Hősök (amerikai sorozat)
0.30 Egy rém rendes család (amerikai vígjáték sor.)
1.00 Álomgyári feleség (amerikai-ausztrál vígjátéksorozat)
2.00 Hősök (amerikai sorozat) (ism.)

FILM+

8.05 A végső visszszámolás (amerikai film) 10.00 Televíziós vásárlás 13.05 Földöntúli ramazuri (amerikai vígjáték) 14.45 Árva-házi gyilkosok (kan.-amerikai thriller) 16.25 Transmorphers - Az alakváltók (am. sci-fi) 18.00 Extralarge. Fekete és fehér (am.-n.-ol. film) 19.50 Nevem. Senki (ol.-fr. vígjáték) 22.00 44 perc (amerikai film) 23.35 Végzetes visszszámolás (kan.-amerikai film)

TV2

7.00 Magellán (ism.)
7.25 Tények Reggel
8.00 Mokka
10.00 Stahl konyhája
10.10 Babapercek
10.20 Teleshop
11.20 Teleshop
12.30 A múzsa csókja (amerikai vígjáték, 1999)
14.25 Kvízjé
15.55 Szentek kórháza (auszt. sor.)
16.55 Egy tini naplója (német vígj. sor.)
17.25 Joshi Bharat
18.30 Árva angyal (mex. sor.)
19.30 Tények Hírműsor
20.05 Doktor House (amerikai filmsorozat)
21.10 Aktív
21.45 Jóban Rosszban (magyar sor.)
22.20 NCIS (amerikai krimisor.)
23.20 Gyilkos számok (amerikai krimisor.)
Közben. Kenősorsolás
0.20 Különleges ügyosztály - Párizs (francia krimisor.)
1.20 Tények Este
1.50 EZO.TV Jósok, látók, médiumok!
2.40 A fekete özvegy (amerikai krimi, 2008)
4.05 Magellán (ism.)

PRIMA TV

7.00 Kandikamera
7.30 Mestersége vendéglátó
8.20 Sport Florentinaval
8.30 Teleshopping
9.15 Senki sem tökéletes
9.45 Dick és Dorothy akcióban (kanadai-angol krimi, 2001) (ism.)
11.45 Galileo - szórakoztató műsor
12.30 Teleshopping
13.15 Kandikamera
13.45 Teleshopping
14.30 Az első nap
15.30 Senki sem tökéletes
16.00 Tüzes jég (amerikai akciófilm, 1999)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 Mestersége vendéglátó
20.30 Találkozás a sötétben - talk show
22.00 Focus Monden
22.30 Lököttek (román vígjáték sorozat)
23.15 Mondenii Show - Best Of
23.30 Az Omega kód (amerikai katasztrófa f., 1999)
1.30 Hírek, időjárásjelentés (ism.)
2.30 Lököttek (román vígjáték sorozat) (ism.)

KANAL D

8.00 Vacanta Mare (ismétlés) 9.30 Ha jó vagy pénz nyersz! (reality show) (ismétlés) 10.30 Ezüstszerlem (sorozat) 12.30 Kanal D Hírek 13.15 Orvosok 14.45 Légy az enyém 17.00 Aliye (török sorozat) 18.45 A nap híre 19.00 Kanal-D Hírek 19.45 Aliye (török sorozat) 20.30 A sátor - szórakoztató műsor 21.30 1001 éjszaka (sorozat) 23.00 Halálos csapda (amerikai thriller)

HÍR TV

7.00 Befutó (ism.)
Az utánpótlás magazinja
7.30 Soroló (ism.)
8.00 Híradó
Friss napi információk
9.05 Kontraszt
10.05 Különkiadás (ism.)
A kultúra külön kiadásában
12.05 Arcok a liftben (ism.)
12.30 Hírvilág (ism.)
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama
14.05 Soroló (ism.)
14.30 Garázs (ism.)
Ahonnan az autózás indul!
15.05 Európai híradó (ism.)
15.30 Napról napra (ism.)
Belpolitikai összefoglaló
16.05 Péntek (ism.)
Mondatvadászlat
17.05 Célpont (ism.)
17.30 Paletta
18.00 Híradó
18.30 Panaszkönyv
19.05 Vonalban Interaktív politikai show-műsor
20.00 Híradó
21.05 Rájátszás
22.00 Híradó
22.35 Lapzártá - Vitáműsor újságírókkal
23.05 Ösök tere
23.30 Pálya
0.05 BBC World Híradó
0.30 Panaszkönyv (ism.)

DISCOVERY

7.00 Chop Shop
- A londoni műhely
8.00 Újjáépítők
9.00 Autókereskedők úton
9.30 Hogyan működnek a gépek?
10.00 Piszkos munkák - Egzotikus állatok gondozója
11.00 Nagy durranások - Louisville
12.00 Mocsári favágók
13.00 A túlélés törvényei - Ember a vadonban
14.00 Ötödik sebesség
15.00 Végzetes másodpercek
15.30 Hogyan készült? 17.00 Állítólág... - Mobiltelefonok a repülőn
18.00 Végzetes másodpercek
19.00 Hogyan működnek a gépek?
20.00 Túlélés törvényei - Namíbia
21.00 Hogyan készült? 22.00 Végzetes másodpercek
22.30 Csendes szörnyetegek
23.30 Cella-napló - Tennessee
0.30 Futballhuligánok - Argentína
1.30 Chris Ryan bemutatja: Rendőrségi elit alakulatok
2.30 Végzetes másodpercek

HALLMARK

10.00 Pogánytánc (ír.-angol romantikus dráma) 12.00 Amy-nek ítélve (sorozat) 13.00 Órangyal (sorozat) 14.00 Nash Bridges (sorozat) 15.00 Isten háta mögött (am. filmdráma, 2006) 17.00 A választás szabadsága (kan. rom. film) 19.00 Amy-nek ítélve (sorozat) 20.00 Nash Bridges (sorozat) 21.00 Órangyal (sorozat) 22.00 Foyle háborúja (sorozat) 0.00 A médium (am. krimisorozat)

Augusztus 20., péntek

Az év 34. hete és 232. napja, hátravan 133 nap

Ma István nevű olvasóinkat köszöntjük. Az István férfinév a görög Szephanosz névből származik, illetve ennek latin Stephanus, német Stephan. Holnap Sámuel napja van. Vasárnap a Menyhértek ünnepelnek. Hétfőn Bencét köszöntjük.

határőrtiszt részvételével – a tisztavatást.

Vicc

A farkas bekopog a kismalacok háza ajtaján, és ezt mondja:
– Nyissatok ajtót malackáim, én vagyok az anyácskátok és tele a tőgyem friss tejjel!
Mire a malackák:
– Hazudsz farkas! Mi az anyut sörért küldtük!

Évfordulók

- 1977-ben az Amerikai Egyesült Államok elindította csillagközi útjára a Voyager-2 űrszondát.
- 1988-ban életbe lépett a tűzszünet Irak és Irán között az Öböl-háborúban.
- 2007-ben harminchét év után – hagyományteremtő szándékkal – Budapesten a Kossuth tér helyett a Hősök tere rendezték meg – 109 honvéd-, ill.

Recept

Gyors tonhalas spagetti
Hozzávalók: 1 cs spagetti, 2 doboz tonhalkonzerv, 3 gerezd foghagyma, 3 dl tejszín, só, bors.
Elkészítés: A tonhal olajában megpirítjuk az apróra vágott foghagymát. Hozzáadjuk a tonhalat, fűszerezjük, egy kicsit pirítjuk. Majd felöntjük tejszínnel, végül összeforraljuk. Főtt spagettivel tálaljuk.

A hatos lottó nyerőszámai:
38, 14, 23, 34, 17, 42.

Gondolatjel

Visky István rovata

Légy, ami igazán vagy és mond, amit igazán gondolsz. Ne légy olyan, mint a sokak, akiknek nem számít, amit mondanak, se olyan, akik számítanak ugyan, de nem mondanak semmit. Nem elég fontosnak lenni. Aki fontos, annak felelőssége a tanítás, tehát a fontos ember ha hallgat, akkor elveszíti fontosságát.

Hasonló módon, ha valaki úgy akar fontos lenni, hogy sokat beszél, jelentéktelenné válik még akkor is, ha amúgy helyes dolgokat mond. Ha beszél, az ne azért legyen, hogy elérj valamit, hanem azért, hogy te is tedd a magad részét oda mindahhoz, ami szép és helyes. Ha nem teszed, akkor nem csak gyáva, de pazarló is vagy.

Horoszkóp

- KOS (III. 21.–IV. 20.)**
Alaposan kipihenheti a fáradalmakat ezen a hosszú hétvégén. Pihenjen sokat, hiszen ez az utolsó lehetősége erre az iskolakezdés előtt.
- BIKA (IV. 21.–V. 20.)**
Az ünnep apropója összehozhatja barátaival, akikkel már régen találkozott. Remekül fog szórakozni, nevetgélni, ami nagyon fontos az Ön lelkének.
- IKREK (V. 21.–VI. 21.)**
A barátaival való beszélgetés vidáman indul, de hirtelen vad politikálásba csapódik át. Legyen Ön a józan hang, csillapítsa le az indulatokat. Ennek Ön mestere.
- RÁK (VI. 22.–VII. 22.)**
A főztjeiről ismert Rák-jegyű körül megpezdül most az élet. Baráti vagy családi körben sikert arat.
- OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)**
Mindent bevetett a sikerért, az igazi ünnepi hangulat megteremtéséért. Ha lazít a hétvégén, a hónap végéig kitarat a lendület.
- SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)**
Jól érzi magát. Ha hét elejéről maradtak is megoldatlan feladatok vagy elhalasztott munkák, most kap még egy lehetőséget a befejezésre.

- MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)**
Kezdi belátni, hogy a színvonalas családi, rokon kapcsolatok fenntartásához áldozatvállalásra is szükség van. E nélkül nem lett volna jókedvű az ünnep.
- SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)**
A Skorpió-jegyű jellemző tulajdonsága a harmóniára való törekvés. Életvidám, szeretetreméltó és jószívű. Jó vele ünnepelni.
- NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)**
Jókor jött az ünnep. Párjával újra megtalálják azt az összhangot, ami jellemezte kapcsolatukat. Rokonlátogatással töltheti a hétvégét.
- BAK (XII. 22.–I. 20.)**
A Bakban jár a Hold, és ezen a hosszú, ünnepi hétvégén ki-kapcsolódás, szórakozás vár Önre. Az életet megfoghatatlannul szépné, az embereket szeretetreméltónak tartja.
- VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)**
Kitűnő hétfői napokra számíthat. Okosan teszi, ha még kihasználja az utolsó nyári napok melegét, csillogását, jókedvét.
- HALAK (II. 20.–III. 20.)**
Semmi nem akadályozza meg, hogy szeretteivel töltsen az ünnepnapokat. Érezheti a csillagok jótékony hatását, és gyönyörködhet ragyogásukban.

Ma

A következő napok időjárása

Szombat: 25°C, 27°C
Vasárnap: 26°C, 28°C

A több órás napsütés mellett olykor megnövekszik a felhőzet, és néhol lehet zápor.

Erősödik a nappali felmelegedés. Sok lesz a napsütés, záporosó csak elvétve lehet.

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet	
Arad	sok napsütés, kevés felhő	26°C	15°C
Brassó	esőre, záporokra számíthatunk	24°C	12°C
Bukarest	napsütés időnként felhősödéssel	28°C	16°C
Csikszereda	esőre, záporokra számíthatunk	24°C	10°C
Kolozsvár	esőre, záporokra számíthatunk	24°C	13°C
Marosvásárhely	esőre, záporokra számíthatunk	24°C	14°C
Nagyvárad	sok napsütés, kevés felhő	25°C	14°C
Szatmárnémeti	derült, napos idő	24°C	11°C
Temesvár	sok napsütés, kevés felhő	26°C	14°C

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Mérsékelt meleg időre lehet számítani. A több-kevesebb napsütés mellett időnként erősen megnövekszik a gomolyfelhőzet, és szórványosan előfordul záporosó, zivatar erős vagy viharos széllel.

Családi kép

Horváth István

***	KIS CEDULA	ÖNTÖZŐ-CSO	NŐI HANGNEM	CSÖKKEN A SZINTJE	IZOMKÖTŐ SZALAG	KÖRMÉVEL MEGSÉRT	SPANYOL AUTOJEL	KOLLOID OLDAT	SOK A MUNKAJA
BEUGRATÓ TÖRTÉNET									
... VAN; TILTAKOZIK							ZLOTY (RÓV) KÓRTÁNC		
MAMA PÁRJA					NAGYOBB BIRTOK SZIGNÁLÓ				
LOGARITMUS (RÓV.)			CSOMAGOLÓ SERTÉSHÚS						
JÓD VEGYJELE		FOSZTÓ-KÉPZŐ A MAI NAPIG						GRABOWSKI JELE GÖRÖG BETŰ	
***	RIGÓ HANGJA VALAKI (RÓV.)								
VESZTEGEL				BŰZAVIRÁG FELE ÁZTATNI KEZDI!					
KAPTÁR NYILÁSA							FATÁL SZÉLEI! A MŰLT IDŐ EGYIK JELE		
FELSZÓLÍT A RENDŐR									

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
013 701 Bukarest, P-ja Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Agoston Hugó

Főmunkatársak:
Bíró Béla, Gyulay Zoltán, Székedi Ferenc, Szűcs László

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt (Aktuális)
Bogdán Tibor (Háttér)
Darvas Beáta (Kultúra)
Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
Turós-Jakab László (Sport)
Farkas István (Média)
Orosz Anna (Életmód)
Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószervezők:
Osváth Annamária, Nyágyuly András

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0728-780582, Baló Levente – 0748-784679 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárad), Horváth István – 0747-517574 (Csikszereda), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Szekelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Fleischer Hilda – 0788-715712 (Bukarest), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő:
Tófián Levente

Grafikus:
Horváth István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Mihăiteanu Albert, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739, Erdős Lajos – 0741-424094 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilág)

Logtanácsos:
Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), a Rodipet-kirendeltségeknél, pénztalánnyal (mandat postal) közvetlenül a szerkesztőségnek és előfizetés-szervezőinknél. Forgalmazza a Rodipet és magánterjesztők.

Előfizetési díjak:

1 hónapra	15 lej,
3 hónapra	38 lej,
6 hónapra	75 lej,
12 hónapra	148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolat minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

A Romániai Pédányszám-auditáló Hivatal (BRAT) tagja

MÉDIAPARTNEREK

Próhirdetés

Magyar tulajdonú kereskedelmi cég bukaresti központba kiegészítő kereskedelmi munkára. Magyar nyelv ismerete kötelező, előkészítő könyvelés ismerete előny, önálló munkavégzés, hosszútávú karrier lehetőség. Várjuk az önéletrajzokat, csak magyar nyelven rotterom@rdslink.ro e-mail címre.

agnus
RADIO 88.3 FM
www.agnusradio.ro

Kolozsváron mostmár mindenütt HALLHATÓ!

FM 88.3 98 102 106 108 MHz

rtm

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ
98.9 FM

Paprika rádió
fülön csíp
95,1 fm

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ
ahol talál a szó

Sötét felhők a CFR felett

Labdarúgás

Turós-Jakab László

▶ Az 5. forduló mérkőzéseivel folytatódik a Liga 1 2010-11-es idénye. Elsőként a Sportul Studențesc és a CFR 1907 csapat össze pénteken, 18 órai kezdettel, a fővárosi Regie-ben, a találkozóról a Digi Sport számol be élőben. Selymes Tibor az újonc mestere úgy érzi, meglephető a bajnok, amelynél „valami nem működik ebben az idényben”. A kolozsváriak Damoklész kardjával a fejük felett lépnek pályára miután a három pont közelebbi, a „pandúrok” elleni mérkőzésen is. Ha nem jön össze a hat pont, Mandorlini csomagolhat, a játékosok pedig egy időre búcsút mondhatnak a pénznek.

A kolozsvári klubvezetés most éppen csatárt keres, miután Yssouf Kone után a horvát Bjelanovics is kidőlt a sorból. Marius Bilașcoért most éppen 700 ezer eurót két Dumitru Bucșaru, de az Unirea Urziceni tulajdonosa könnyen hoppon maradhat miután a csatár rövidesen szabadon szerződhetné válk a hónapok óta késő fizetések miatt. Sokan már biztosra veszik a 29 éves Bilașco Kolozsvárra menetelét.

Szintén pénteken, este fél 9-kor, a Rapid a Besztercei Gloriát fogadja, a mérkőzést az Antena 1 közvetíti. A Giulești-en sem éppen felhőlen a légkör, hiszen a Dinamo elleni 2-3 után inog Marius Șumudică széke miután az edző magára haragította a játékosokat és a klubvezetést is. A bukarestiek egyébként erősítettek, Daniel Coman kapus évi 180 ezer euróért otthagya a Brassót.

Szombaton, Marosvásárhelyen, az újonc a veretlen Dinamót fogadja és szívesen elrontaná a piros-fehérek mérkőzésenkénti hármas góllátját (18 óra, Digi Sport). Az Astra-Universitatea Craiova találkozó már azért is érdekes, mert a ploieștieki három urziceni-i játékoskal erősítettek, miután egy korábbi adósság fejében Bucșaru átengedte George Galamazt, Laurențiu Marinescut és Ricardót. Ioan Niculae csapat-tulajdonos tovább vásárolna a „bărăgani piacról”, ahonnan Iulian Apostolt, Adrian Neagát és Petre Marint is szeretné megszerezni. Az Astra – Craiova mérkőzés 21 órakor kezdődik és a GSP Tv közvetíti. A Pandurii – Gaz Metan (22 óra, GSP Tv) találkozónak ugyan a vendég medgyesiek

a favoritjai, de nagy lesz a nyeretlen Gorj megyeiek ellenállása.

A vasárnapi találkozók sorát 18 órától (GSP Tv) a kolozsvári U-Oțelul összecsapás nyitja. A galaciak még nem kaptak gólt az eddigi négy fordulóban, de a kolozsváriak is örültek az urziceni-i 3 pontnak. Mégis, Florian Walter csapat-tulajdonos dül-fül hiszen az UEFA helyt adott Milan Jovanovic panaszának, s most szeptember elseji határidővel 55 ezer eurót kell fizetni a montenegrói hátvédnek. „Két évvel ezelőtt a polgármesteri hivatal volt a csapat többségi tulajdonosa, rendezték őket az ügyet”, fakadt ki Walter aki három hete hiába várja a hivatal tavaszi leosztásakor megszavazott 4 milliárd (rég) lej támogatást. Szintén vasárnap, 20 órai kezdet-

tel (Digi Sport) Vaslui-ban mutatkozik be a Steaua új csapatkapitánya. Bogdan Stancu Bănel Nicolică-tól veszi át a karszalagot, miután az akkor már Moszkvában lesz új csapatánál, a Dinamónál. Két és fél milliós üzletről van szó. A nap utolsó mérkőzése a Temesvári FC-Victoria Brănești összecsapás, amely 22 órakor kezdődik és a GSP Tv közvetíti élőben.

A megtépzott és papíron már edző nélkül is maradt Unirea hét-főn este játszik Brassóban, a mérkőzésről a Digi Sport számol be élőben 20 órai kezdettel. Bucșaru szerint mindenki eladó, aki pedig marad Urziceni-ben, bagóért fog játszani. Az Unirea-égyelőre nem lehet megszüntetni, hiszen él a televíziós közvetítések jogdíját szabályozó szerződés a LPF-vel. ◀

Ricardo Cadu, a kolozsvári vasutasok csapatkapitánya. Eddig megszenvedett minden pontocskáért a CFR Fotó: Mediafax

Röviden

Irány Csíkszereda

Tegnap ért Kolozsvárra a Korszakváltó Határon-Túra 2010, a résztvevők már a 757 kilométeres táv kétharmadán vannak túl. A kincses városban Szócs Géza magyar kulturális államtitkár köszöntötte a több mint 100 kerekest. A túrán részt vevő kerekesekek – mint eddig minden célállomáson – jelképes aktus keretében ezúttal is zászlajukra kötötték az érintett város szalagját. A több mint száz kerékpárost számláló nagyszabású túra szombaton indult a budapesti Kossuth térről, vállalva, hogy nyolc napon át naponta átlagosan 88 kilométer, összesen 757 kilométer megtétele után augusztus 21-re Csíkszeredába érnek.

Budapesten játszik a bajnok

A magyar labdarúgó Soproni Liga hétfői 4. fordulójának műsora: péntek: Lombard Pápa-Szombathelyi Haladás. szombat: Videoton-Ferencváros, Siófok-Kaposvár, Paks-Zalaegerszegi TE, Újpest-Vasas, Kecskemét-Szolnoki MÁV. vasárnap: Győri ETO-MTK, Budapest Honvéd-Debreceni VSC.

Kosárlabda-nagyüzem

A TVR 2 ma 17.30 órai kezdettel közvetíti a Románia-Izrael női kosárlabda Eb-selejtezőt, amelynek a bukaresti Arena de Baschet ad otthont. Ugyanaznap, de a B-divízió keretében, a román férfiválogatott Minszkben mérkőzik a fehérorosokkal. A magyarok Szolnokon játszanak, a női válogatott a bolgárral, a férfi pedig a macedónnal.

Győzelem a görögök ellen

A magyar női vízilabda-válogatott 13-11-re nyert a görög csapat ellen az Új-Zélandon zajló Világkupa csütörtöki, 3. fordulójában. Petrovics Mátyás együttese a csoport harmadik helyén végzett és a másik kvartettben második amerikaiakkal játszik a legjobb négy közé jutásért. Eredmények: Kína-Kanada 9-7, Ausztrália-Oroszország 10-8, Egyesült Államok-Új-Zéland 18-8. A negyeddöntő párijai: Kanada-Oroszország, Magyarország-Egyesült Államok, Kína-Új-Zéland, Görögország-Ausztrália.

Szávay fordított

A magyar Szávay Ágnes 6-7, 6-3, 6-4-re nyert a 13. helyen kiemelt belga Yanina Wickmayer ellen a kétmillió dollár összdíjazású montreali keménypályás WTA-tenisztorna második fordulójában. Szávay nyolcaddöntőbeni ellenfele az orosz Vera Zvonarjova lesz.

Győzött az Internacional

A brazil Internacional otthon is győzött a mexikói Guadalajara ellen a döntőben (3-2), így kettős győzelemmel nyerte meg a legrangosabb latin-amerikai labdarúgó-sorozatot, a Libertadores Kupát. Az Internacional ezt megelőzően egyszer, még 2006-ban diadalmaskodott a kupában.

Egervári máris fiatalít

Egervári Sándor kijelölte a Svédország és a Moldova elleni, szeptember eleji labdarúgó Európa-bajnoki selejtezőkre készülő magyar válogatott 23-as keretét. A szövetségi kapitány csupán néhány helyen változtatott az angolok elleni barátságos mérkőzésen bevett csapatán. Ezúttal négy olyan futballista kapott meghívót aki még az U21-es együttesben is szerepelhetne, Koman Vladimir, Lázár Pál, Elek Ákos és Varga József. A Svédország-Magyarország mérkőzés szeptember 3-án lesz Stockholmban, míg négy nappal később Újpesten fogadja Moldovát a válogatott. Az U21-es csapat szeptember 4-én Walest, 7-én pedig Boszniát látja vendégül.

Magyar gól Belgrádban

Labdarúgás

T. J. L.

▶ Juhász Roland belga csapata, az Anderlecht a magyar válogatott védő góljával mentette döntetlenre a Partizan elleni mérkőzését a labdarúgó Bajnokok Ligája-selejtező 4. fordulójában. Belgrádban a szónet után, szűk negyedóra alatt dőlt el a találkozó sorsa. A brüsszelieliek lőtték az első gólt (Gillet), de a brazil Cléo hamar egyenlített, majd Lecjaks öngólja vezetéshez juttatta a szerbket (2-1). A hazaiak még mindig a vezetést ünnepelelték, amikor Lukaku szabadrúgása után az üresen álló Juhászhoz került a labda, aki két méterről az üres kapuba lőtt (2-2).

A bajnokok ágán a meglepetést a Hapoel Tel Aviv szerezte azzal, hogy 3-2-re verte idegenben a Salzburgot. Az első, izraeli gólt a Hapoel nigériai válogatott kapusa, Vincent Enyeam lőtte, aki a 3. percben egy tizenegyet értékesített.

A magyar bajnok Debrecen búcsúztató Bazel úgy verte 1-0-ra a moldáv Sheriff Tiraszpolt, hogy a hajrában a svájciak büntetőt is hibáztak.

Brémában, gólnélküli első 45 perc után, Fritz, Frings (11 m) és Pizarro 3-0-s vezetéshez juttatta a Mesut Özil nélkül kiálló Werdert, Pazzini utolsó percben szerzett szépítő-gólja életben tartja a

Sampdoria reményeit.

A nem bajnokok ágán a portugál FC Braga némi meglepetésre 1-0-ra verte a spanyol Sevillát, a gólt Matheus szerezte a 62. percben. A keddi eredmények: Rosenborg (norvég)-FC Köbenhavn (dán) 2-1, Sparta Prága (ceh)-MSK Zilina (szlovák) 0-2, Young Boys Bern (svájci)-Tottenham Hotspur (angol) 3-2, Dinamo Kijev (ukrán)-Ajax Amsterdam (holland) 1-1, Zenit Szentpétervár (orosz)-AJ Auxerre (francia) 1-0. A visszavágókra jövő kedden és szerdán kerül sor. A tíz továbbjutó és további 22 együttes (közülük a Kolozsvári CFR 1907) neve a sorsoló-kalapba kerül, augusztus 27-én ismertté válik a Bajnokok Ligája első csoportkörének nyolc kvartettje. ◀

Juhász Roland, az Anderlecht védője

Rajtol a német pontvadászat

Labdarúgás

T. J. L.

▶ Mindjárt rangadóval indul ma a német labdarúgó Bundesliga 48. kiírása: a címvédő Bayern és a tavalyi bajnok VfL Wolfsburg a müncheni Allianz-Arenában méri össze erejét. A 2010/11-es idényben is a bajor gárda számít toronymagas favoritnak, már csak azért is, mert jó részt a világbajnoki bronzérmes német csapatra épül, s mert az elmúlt szezonban BL-döntőt is játszott. A nyitóforduló másik slágermérkőzése a szombati Hamburger SV – FC Schalke 04 találkozó, amelyen két volt Real Madrid-csatár, Ruud van Nistelrooy, illetve Raúl kamatoztatná óriási tapasztalatát.

A további műsor: szombat: 1. FC Köln-1. FC Kaiserslautern, Borussia Mönchengladbach-1. FC Nürnberg, Hannover 96-Eintracht Frankfurt, 1899 Hoffenheim-Werder Bremen, SC Freiburg-FC St. Pauli. vasárnap: FSV Mainz 05-VfB Stuttgart, Borussia Dortmund-Bayer Leverkusen.

A 48. Bundesliga-idénynek a lehető legjobbak az előjelei, hiszen a tavalyi 435 ezres rekordot megdöntve már 460 ezer bérlet lett gazdára a 18 élvonalbeli klubnál. A Borussia Dortmund 51 ezer bérletessel büszkélkedik, de a Schalke 04-nek (40 ezer) és a cím-

védő Bayernnek (37.600) sincs oka panaszra. A két újonc közül a Kaiserslautern áll jobban 26 ezer bérlettel, a St. Pauli tízezerrel kevesebbet adott el.

Az angol Premier League második fordulójának rangadójára hét-főn kerül sor, Manchesterben, ahol a tegnap este Temesváron vendégszerepelt City a Liverpoolt fogadja. A magyar válogatott csapatkapitányának Gera Zoltánnak a csapata a bajnoki ezüstérmest látja vendégül, s a Fulham-Manchester United meccsen kívül Newcastle United-Aston Villa összecsapásra is sor kerül vasárnap.

A szombati műsor: Arsenal-Blackpool, Birmingham City-Blackburn Rovers, Everton-Wolverhampton Wanderers, Stoke City-Tottenham Hotspur, West Bromwich Albion-Sunderland, West Ham United-Bolton Wanderers, Wigan Athleti-Chelsea.

A francia Ligue 1 harmadik fordulójában először nyerne a címvédő Olympique Marseille, amely a Lorient-t fogadja. Lista-vezető Toulouse az újonc AC Arles-Avignont fogadja, a szintén hatpontos SM Caen pedig a HSC Montpellierhez látogat. Továbbá: RC Lens - AS Monaco, Sochaux-OSC Lille, Paris Saint-Germain-Girondins Bordeaux, Olympique Lyon-Stade Brest, AJ Auxerre-Valenciennes, OGC Nice-AS Nancy, Stade Rennes - Saint-Etienne. ◀

„Amit hittem és hirdettem”

Bura László szakíró szerint Scheffler János mártír püspök a hit, a becsület, a tisztesség kitűnő példája

Bejárta a sajtót a hír, hogy a pápa jóváhagyta Scheffler János egykori szatmári megyéspüspök boldoggá avatását. Mint ismeretes, csak azokat szokták ilyen elismerésben részesíteni, akiket az egyház különös tisztelettel és megbecsüléssel övez. A mártír püspökről az utóbbi időkhöz alig tudott valamit a közvélemény, talán azért is, mert 1989 után inkább a sokáig elhallgatott városépítő püspök, Hám János került előtérbe, hiszen az általa emeltetett épületek ma is meghatározzák a történelmi Szatmárnémetit. Az említett változás jórészt beszélgetőtársunknak köszönhető, aki két könyvet is írt Scheffler Jánosról.

Sike Lajos

► **Őn ismert nyelvész, irodalmár, néprajzos, közíró, hogyan került kapcsolatba János püspökkel, aki – mint könyveiből is kiderül – csakugyan megérdemli az egész katolikus egyház megkülönböztetett figyelmét.**

– A rendszerváltás utáni első szatmári püspök, Reizer Pál 1991-ben megkért: állítsak össze róla egy életrajzot, mert előterjesztik boldoggá avatását. Bár keveset tudtam róla, érdekesnek, sőt, izgalmasnak tűnt a feladat, mivel János püspök egyértelműen a kommunizmus áldozata, a hírhedt zsilavai börtönben, válogatott kínzások nyomán vesztette életét. Gyűjtöttem az adatokat, ahol csak lehetett, olvastam körleveleit, beszélgettem olyan személyekkel, akik ismerték. Ebből lett az első, kisebb könyv. Aztán amint a szokásos egyházi úton megindították az eljárást, kellett egy jóval részletesebb és nagyon jól dokumentált, úgynevezett kritikai életrajz, amely Scheffler János életének és munkásságának minden mozzanatát tartalmazza, mellékelve a hiteles bizonylatokat, mint például az iskolai bizonyítvány, az egyetemi kinevezés, körleveleinek, tanulmányainak, a könyveinek és az azokról írt cikkeknek, kritikáknak a másolatai. Vagyis össze kellett szednem mindent, amit ő írt és vele kapcsolatban írtak. Ez négy-öt évi gyűjtőmunka volt, ami naponta olykor több órát vett igénybe. Mindent elolvastam tőle és vele kapcsolatban, amihez csak hozzáfértem. Csak a naplója több hónapra lekött. Nem mindig vezetett naplót, de amikor Rómában a Gregoriana Egyetemen tanult vagy – már a teológia és

az egyházjog professzoraként – tanított, naponta feljegyezte élményeit, gondolatait. Sikertől felhajtanom három volt zsilavai cellatársát, akik csak megerősítették azt a képet bennem, ami már előzőleg is kialakult, azaz hogy a becsület, tisztesség, az erkölcs példája volt. Mikor áttanulmányoztam az egész anyagot, végképpen meggyőződtem róla, hogy Scheffler János egy nagy formátumú, egyetemességű értékű egyházi személyiség volt.

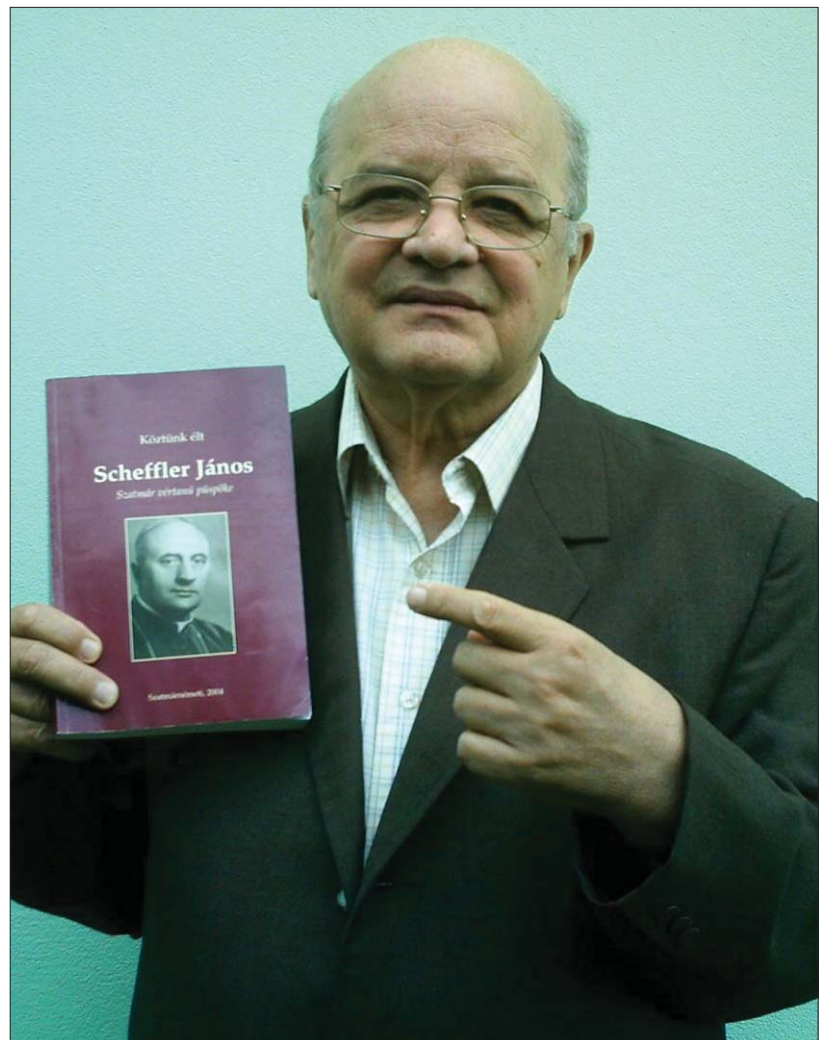
► **Kutatásai nyomán hogyan látszik, milyen volt ez a tragikus véget ért életpálya?**

– Scheffler János tízgyermekes, szegénysorú kálmándi családból származott. Mint a Nagyváros környéki falvak akkori lakói közül anynyian, apja sokat kubikolt a Kraszna szabályozásánál, s a fiúcska ki-kijárt hozzá, olykor segített is neki a talicskázásban. Kiváló szellemi képességeire a helyi paptanító figyelt fel, ő járta ki, hogy az egyház támogatásával taníttassák. Hogy mennyire tudatában volt családjára rászorultságának és mennyire igyekezett szerény lehetősége szerint is enyhíteni az otthoni gondokon, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy az olaszországi tanulmányai során kapott ösztöndíjból rendszeresen megtakarított kisebb-nagyobb összegeket, és azokat hazaküldte szüleinek. Külön kiemelném a rendszeretét. A középiskolában olyan latin nyelvtankönyvet állított össze, amelyből az egész osztály készülhetett az érettségire. Azért, hogy az órákon könnyebben jegyzetelhesen, megtanult gyorsírni. Tudatosan képezte magát. Az olasz mellett franciául, németül, angolul is tanult,

hogy segítségükkel minél nagyobb műveltségre tegyen szert. Ugyanakkor törekedett, hogy a régi sváb nyelvet se felejtse el és hazamenve svábul beszélhessen az öregekkel.

► **Könyvében olvastam, hogy a püspök a börtönben szlovákul is tanult, ami azért enyhe túlzással sem nevezhető nemzetközi nyelvnek.**

– Ez is csak az emberi nagyságát és empátiáját dicséri. Egyházmegyéjében nem csak magyarok, de németek és szlovákok is laktak, mindenekelett Kárpátalján és az Avasban, és kötelességének tartotta az ő nyelvük ismerését. Körleveleit is ezen a három nyelven adta ki, hogy mindenki a maga anyanyelvén olvashassa. A tudatoság, a rendszeret, a célszerűség, a szociális érzékenység nevelői munkájában is mindig jelen volt. Nagyon ügyelt, hogy a Trianon utáni román hatalom által megszüntetett iskolákat mielőbb visszaállítsa. Az 1919-ben felszámolt szatmári katolikus főgimnáziumot újraindította és ő lett az igazgatója. Tanított gimnáziumban, szemináriumban, teológián, de például a kolozsvári Ferenc József Egyetemen is. Dsida Jenő is a tanítványa volt, s a költő annyira szerette, hogy verset írt hozzá. Naplójából kitűnik, hogy minden diákját igyekezett közelről megismerni, beleértve családi helyzetüket és napi gondjait, mert csak így tudott velük egyénileg is foglalkozni. Nevelői elvei ma is érvényesek. Nála nem számított, hogy ki milyen nemzetiségű, vallású, mindenki az egyetemes embert tisztelte. Kutatásaim során találgattam olyan esettel, hogy a református fiú katolikus papnak tanult, s az apja megke-

A szerző felvétele

reste Scheffler püspököt, hogy ő térjen-e át a katolikus hitre? Miért térne, maradjon nyugodtan eddigi hitében, válaszolta a legtermészetesebb hangon a püspök.

► **Mindezek után az is természetes, hogy lehetőségei szerint segítette az üldözött zsidókat. Mit tud erről a kutató?**

– Mondhatom, nem csak elgondoló utalást, de bizonyítékot is találtam rá. Engel Köllő Károly kolozsvári irodalomtörténész, aki a püspök tanítványa volt, külön is beszélt nekem az ezzel kapcsolatos tevékenységéről, arról, hogy miként járt el vagy igyekezett eljárni különböző

esetekben. De több olyan írás fennmaradt, amelyben segítségét kéri. Az sem véletlen, hogy a szatmári zsidók hozza folyamodtak: járjon közbe egy zsidó középiskola beindítása ügyében. Meg is tette a szükséges lépéseket, de a zsidóüldözések miatt az iskola már nem kapta meg a működéséhez szükséges kormányzati engedélyt.

► **A püspök első pillanattól makacsul ellenállt a kommunista hatalomnak. Az ön könyve szerint mindenáron azt szerették volna elérni, hogy a Rómától elválasztott katolikus egyház gyulafehérvári püspöke legyen.**

– Ő ezt kategorikusan elutasította. A Szekuritáté jelentésében is az áll, hogy csak a Szentszék ismeri el, őt a pápa nevezte ki és eskütje kötelezi. Először a Hunyad megyei Körösbányára internálják, majd amikor látják, hogy ott sem török meg és nem lesz a békepapi mozgalom és más kommunista kitalációk híve, 1952 márciusában először Bukarestbe, majd Zsilavára viszik. Már a belügyminisztérium cellái is a kemény testi és lelki megdolgozást, ráhatást szolgálták, ott többször kihallgatják, vallatják, próbálják „jobb belátásra” bírni.

Folytatása a 2. oldalon

Bura László (1932, Szatmárnémeti)

Tanár, nyelvész, néprajzkutató. A kolozsvári Bolyai Egyetemen szerzett magyar nyelv és irodalomtanári diplomát. 1956-ban politikai elítélt, majd rehabilitálják. Mintegy harminc nyelvészeti, művelődéstörténeti, néprajzi, város- és egyháztörténeti könyv szerzője. 1973-tól a bölcsésztudományok kandidátusa.

1971-től a szatmári magyar líceum tanára, majd 1990-től igazgatója, később a Babeş-Bolyai Egyetem szatmári tagozatának tanára. A Magyar Néprajzi Társaság levelező tagja, a Romániai Magyar Irodalmi Lexikon társszerzője, több kulturális és pedagógiai díjjal tüntették ki.

Mozivászón Extra

Államünnepi vizuáliák

Farkas István

Ha elérkezik augusztus 20-a, a legtöbb magyarnak minden bizonnyal az István, a király című rockopera is felidéződik lelki szemei előtt. Legtöbbször közszolgálati médiáinknak köszönhetően ezt a művet kell megtekintenünk/meghallgatnunk Magyarországon nemzeti és állami ünnepkörének immár szinte kikerülhetetlen járulékként, amely hol élőben, hol tévében, illetve rádióban közvetítve meghatározza a (jó értelemben vett) köznép magyarságértelmezését. A szóban forgó rockopera, valljuk be, mára már idejétmúlt produkció, ám még mindig képes meghatározó médiajelenség lenni. Nem akarok ünneprontó lenni, de bizony állíthatjuk, hogy Szent Istvánnak az utókor szepítette meg az emlékét, akárcsak a Mátyás királyét, aki fényes udvartartása miatt bizony keményen adózott, és hatalmi törekvései miatt vette be Bécs várát, nem pedig Magyarországot féltve. Ám a magyarországi „gulyáskommunizmus” megengedte, hogy létrejönjön, mi több, hatalmas médiásikert arasson egy olyan művészeti alkotás, amely a szakralist és a misztikust alkalmazta.

„Szent István dalra fakad? Ez akkora képtelenség, hogy csak zseniális lehet” – mondta 1983 tavaszán Nemeskürty István, a Budapest Stúdió elnöke, amikor Szörényi Levente és Bródy János előadta neki tervét: rockoperát készítenének Szent István király életéből. Nemeskürty csodálkozása azonban alaptalan, hiszen nem a mi Istvánunk volt az első, „zúzós” dalokat éneklő szent: emlékezzünk csak Norman Jewison Jézus Krisztus szupersztár című Oscar-jelölt musicalfilmjére.

Az István, a király eredeti megrendelése (csak) filmre szólt (bár Bródy és Szörényi lemezek, nem pedig színpadi produkciók szánta) – Koltay Gábor „trükkje” volt, hogy a filmre kapott büdzséből színre vitt egy nagyszabású szabadtéri előadást is (Budapesten, a városligeti szánkózódombon). A szokatlan helyszín és a produkció megjelenésének kitűnő időzítése egycsapásra kanonizálták az alkotást, amely ezáltal egyszer s mindenkorra beírta magát a mindenkor magyarok tudatába. A mű hamar kultikus „tárggyá” vált (csupán a Nemzeti Színházban 224 előadást ért meg 1984–1989 között), gyakorlatilag napok alatt áttemelődött a közbe-

Fotó: magyarszinhaz.hu

Folyamatosan aktuális kérdés: mi múlhatja felül a médiasikerré vált István, a király egyszerre időtálló és idejétmúlt szerepét?

szébe, olyannyira, hogy füstös diákkocsmákban, zárás előtti percekben még ma is fel-felhangzik betétdalainak valamelyike.

Nem véletlenül, hiszen a maga korában a produkció hatalmas úrtöltött ki: a kommunista hatalomátvitel után akkor történt meg először, hogy tinédzsertől nyugdíjasig mindenkihez eljuthatott a pogányságról a kereszténységre való áttérés sejtelmessége, először fordult elő, hogy a modern multimédia terjesztette a nemzet eredetét művészi szinten megközelítő eszméket. (A mű a nagy-

közönséghez alapvetően film formájában jutott el.)

Koltay produkciója azonban, sajnos, nem tekinthető mintadarabnak – ellenkezőleg. Nehezen értelmezhető az is, hogy egy, technikai és esztétikai vonatkozásaiban összehangolatlan produkciónak hogyan sikerült kiállnia az idők próbáját. Az 1984-ben bemutatott, István, a király című filmről Bródy János egy interjúban nemrég azt mondta, „azért is sikerült olyan gyengén, mert arra már nem maradt pénz”. És még miért? Nem vagyok meggyőződve afelől, hogy

egy szereplők legjobb alakításait vették fel, ami talán nem csoda, hiszen a városligeti előadás, egy nyilvánosság előtti „főpróba” után álltak kamerák elé a szereplők. A három magyar urat alakító színészek, minden lehetőségük ellenére, nem tudnak énekelni, mi több, a szöveggel sincsenek tisztában, így a playback-kel sem mozog szinkronban a szájuk – amit állóképes snittekkel igyekeztek ellensúlyozni. Értelmetlen lenne kivesézni most a számtalan feldolgozást, felsorolni azok pozitívumait és negatívumait, mert ez a rockopera nem az egyes megjelenésekben él. Érdekes módon azok is az „ősbe-mutatót” látták, akik, mondjuk, Csíksomlyón fagyoskodták végig az előadást.

A rockmaratonná fejlődött(t) rockopera már indulásakor egy eszme mozgóképekbe sűrítése, a magyarságtudat egyik, a népesség széles rétege által a produkció megjelenéséig át nem élt misztikumát használta ki. Ez a meghatározó benne, nem pedig maga a „kivitelezés”, a (mozgóképes) műalkotásba sűrítés. Ugyanakkor ideje lenne immár egy túlfűtött patetizmustól mentes, részleteiben csiszolt, valóban esztétikus Szent István-film bekövetkezni.

„Amit hittem és hirdetem”

Folytatás az 1. oldalról

– A győzködők között volt Szenkovicz Sándor, Szatmár akkori parlamenti képviselője, és Fazakas János, a párt központi bizottságának titkára. Ám János püspök szilárdan ellenállt, nemcsak azért, mert erős jellem volt, de azért is, mert jól ismerte az egyházjogot, tudta, hogy számára nem lehet más út. A borzalom hónapjai következtek. Zsilava földalatti celláit, kazamatáit a rendszerváltás után már sokan leírták. Mindenki a pokol fenekének nevezi, ahol bármit megcsinálhattak a rabokkal. A hitvány étkezés, az embertelen bánásmód hamar kikezdte a legerősebb szervezetet is. A heti fürdésre az udvaron lévő fürdőbe futólépésben kellett menniük, az ott váltakozva rájuk engedett forró és hideg zuhany után mentek vissza a fűtetlen földalatti cellákba. János püspök egy ilyen „kezelés” és a mínusz 20 fokos hidegben megtett „séta” után lett rosszul a cellában s halt meg 1952. december hatodikán hajnalban. Egyik cellatársa, Dan Mizrahy bukaresti zeneszerző az utolsó szavaira is visszaemlékezett: „Ibi vacabimus et videbimus...” Jól megjegyezte, mert János püspök latinra is tanította. A szent ágostoni idézet azt jelenti, hogy „Amit hittem és hirdetem, azt látni fogom...”.

► Mire emlékezett még Dan Mizrahy és a másik két cellatárs?

– Nemcsak Mizrahy, de a velük lévő Weiner Gusztáv zsidó kereskedő is mondta: János püspök tudta, hogy hamarosan meghal. Úgy vélte, egy katolikus papnak nem szégyen kommunista börtönben meghalni, hiszen a kötelesség teljesítése, a hitéhez, az elveihez való hűség jutatta oda. Külön rendelkezett, hogy ruháit cellatársai között osszák szét.

► Igaz, hogy koporsó nélkül temették el Zsilaván, vagy inkább elkapták, tehát még halálában is megalázták?

– Igaz, hogy ne kelljen új sírhelyet ásni a fagyos földben, egy még nyitott sírba helyezték, keresztbe a már benne lévő két holttest fölé. Tudva, hogy püspökről van szó, a temető ortodox lelkésze megjegyezte magának a sírt. Ével később így lehetett János püspök földi maradványait azonosítani és hazaszállítani szeretett városába. A székesegyház kriptájában egy fémkoporsóban nyugszik, Hám János, a másik nagy szatmári püspök mellett. Boldoggá avatása már egy olyan korban történik, amelynek eljövételéhez az ő makacs kommunizmusellenessége és vértanúsága is hozzájárult.

Cs. Szabó László

„Ne bántsd a magyar nyelvet”

A latin nyelvészton a vizet és az anyanyelvet nőneműnek érezte. Folyóvíz és anyanyelv csakugyan rokon, mind a kettő kiapadhatatlan, folyton változik, a legerősebb kapcsolat ember és ember közt, anyánk mellett másodikként. Aki élt idegenben, emlékszik, hogy a szülőföld három honvégygyá finomul, az ember az édesanyja, a hazai folyó meg az anyanyelv után vágyik, s ha a magyar nyelvben volna nem, mint a latinban, a hazai folyót s az anyanyelvet valószínűleg mi is nőneműnek éreznénk.

Folyóban keresztelték Jézust, egy anya sírt a kereszt lábánál, az első pünkösöd után minden népek anyanyelvén hirdették a kereszt kínjait. Folyóvíz, édesanya és anyanyelv Krisztus világát is kitölti a keresztiségtől a szentlélek leszálltaig.

Fájdalom, a nyelv néha abban is hasonlít a folyóvízekhez, hogy mély tavakba búvik, a föld alatt bujdosik. A karszti folyó a mészkőhegyekben, az alpi folyam tavak fenekén áramlik tovább, az anyanyelv néha az idő barlangjában bujdosik. Jóformán minden európai nyelvnek voltak ilyen bujdosó napjai, megtagadva, félig

elapadva folydogált száz meg száz esztendeig. A francia nyelvet a latin, a németet a francia, a magyart a német kényuralmától kellett megszabadítani.

De akár holt, akár eleven nyelv uralmából szabadul meg az anyanyelv, a föltámadó nyelvi önérték nem éri be akármilyen anyanyelvvél. Ahogy a Rajna hordalék nélkül, tisztultan lép ki a bodeni, a Rhône a genfi tóból, az anyanyelv újjáéledése is egybeesik egy nyelvtisztulással, a nemzeti irodalom újjászületése egy szárnyaló költői védőírral az anyanyelvről. (...)

Ha azonban a nyelv visszajut régi becsületéhez, elműlik lelki furdalásunk, eltempul nyelvi önértékünk is. Nyelvésztonunk csak a halálveszélyre éber, a lassú romlás iránt közömbös. Holott a teljes feledés, a nyomtalan pusztulás néha jobb, mint a romlott fennmaradás. Ha egy nép feledve ősi nyelvét, átpártol egy idegen, de viruló, tökéletes nyelvhez, elsajátíthatja azt a szellemi fölényt és lelki előkelőséget is, mely minden romlatlan nyelvből sugárzik. A megromlott ősi nyelv ellenben mótelyez, szellemi restség, egykedvűség, szolgálalkú-

ség, butulás ragad róla.

Jobban hiszek annak a magyarnak, aki jó latin, jó német vagy jó francia nyelven magyar, mint aki zavaros, romlott magyarsággal veri a mellét. Berzeviczy Gergely, a kakaslovníci földesúr latin könyvben védte a magyar jobbágyot, Görgey németül vezényelte a honvédek, de az a latin s az a német világos, jó latin, illetve német volt, tüstént elhiteti, hogy Berzeviczy is, Görgey is jót akart. Fiatalkorában Eötvös József könnyebben írt németül, mint magyarul, férfikori magyar prózája mégis kimagasló nyelvmemlékünk. Hatalmas szelleme, világos gondolatai, emberséges célja nyelvtét is megnevesítették.

De mi a nyelvromlás? Jó, ami régi, rossz, ami új? Hát-ha amit a maradi romlásnak tart, csak változás? Nem léphet kétszer egy folyóba, mondja az ókori bölcs. Nem léphet kétszer egy anyanyelvbe sem. Szavak tűnnek, szavak támadnak, az élő nyelv keveset törődik a szó-társzerkesztő akadémikus-sal. Csak hogy az igazi nyelv- védelem nem is az új szavaktól irtózik, pontosabban: csak ritkán azoktól. Egy nyelv szervezetében s nem

végtagjaiban romlik, ennyit minden nyelvőr tud, s ha szobatudósi szóízsonnyal vadozunk, annyi, mintha az orvosra fognánk, hogy dohánymarta sárga ujjhegyek miatt aggódik a betegéért.

A nyelvőr, akárcsak az orvos, a nyelv szívzörejei miatt aggódik. Mert a nyelv összes szerve egyszerre romlik. Romlik a szókincse, szerkezete, hangsúlya, szép és értelmetlen szabálytalansága. „Egyes szavak csupán levelei, vékony ágai a nyelv törzsének”, írja Arany János, „azok rombolása könnyebben pótolható: de a szóköti formák azon nemesebb erek, csatornák, melyeken a fa életető nedve kereng: dőlnek fel és a fa nem lesz többé!”

A nyelv sok idegen szót befogad, néha egyenesen a nyelv erejére, elevenségére vall, hogy az egyjelentésű ősi és jövevény szó egy árnyalattal mégis különbözik. Hege-dűs Lóránt mondta, hogy a zsendár zordabb, mint a csendő, a finác gúnyosabb, mint a pénzügyőr. Hozzátehetjük, hogy poéta több, mint költő, a praktika félelme, sőt magyarabb, mint a cselszövés, a muzsika bensősége, a zenénél és így tovább. A nép néha meg-bélyegez, néha kitüntet az

(Forrás: huszadikszad.hu)

A lelkiület viszontagságai

Az augusztus 20-i búcsú

Nagy N. Péter

NÉPSZABADSÁG

A minden úgy jó, ahogy van ünnepe idén a csendes felfordulás napjává válik. Vagy inkább a lefordulásé. A jogállami forradalom ritusától való búcsú napjává.

A szocializmus bakelit ünnepein felnőtt ember számára abszurd, de igaz: az egyik leglehetetlenebb, legkevésbé jeles naptól, az alkotmány ünnepétől való idej végső elszakadás fájdalmas. Ha, mint a kormányzat ígéri, jövő tavasszal új alkotmányra lesz az országnak, már csak említeni sem lehet többé a „sztálini alaptörvény” augusztus 20-i születésnapját. Olyan ez azonban, mintha a Parlamentet veszténénk el azon az alapon, hogy mi minden méltatlanság fölé borított már kupolát. Ez igaz, de a méltó létnek akkor is kevés élőbb szimbóluma van, mint ez az állandóan tartozott, nagyravágyó, de mégis esendő épület. Augusztus 20. az a nemzeti ünnepnapunk, amelynek történetéhez nem kapcsolódik emberhalál. Félő, hogy épp ezzel összefüggésben, nem is vált ki nagy érzelmeket. Amikor a XIX. század vége felé úgy döntöttek, Szent Istvánnak és a magyar államnak jeles nap jár, rögtön szembe kellett nézni a protestáns tiltakozással, amely se szenteknek, se ereklyéknek nem kívánt hódolni. Hozzákeverték hát az ünnephez az új kenyeret, jóllehet, ilyenkor az aratás már csak nyár eleji emlék, majd a két világháború között a Trianon miatti fájdalom és a csakazértse most át a napot, hogy azután 1949-től beálljon a menet végére az alkotmány. Csak a tűzijáték tűnt problémamentesnek. Ennek átpolitizálásához 2006-ig kellett várni. Nem kell országos feljajdulástól tartani, ha e hagyományrendszerbe egy-egy ponton belebotanok, bár a „magyarok, hősök és szentek unokái” megszólításra van igény. Most is sokat veszíthetünk azonban: a lenullázandó alkotmánnyal beláthatatlanul sokat. Magyarország karakterét 1989-től egészen a legutóbbi időkig egy világtörténelmileg szokatlan és progresszív jelenség, a jogállami forradalom határozta meg. Ennek szimbóluma a rendszereken áthúzott, átfirt alkotmány. Németh Miklós 1989-ben még egy új, demokratikus, de szocialista alkotmány szükségességéről beszélt, alig másfél év múlva Göncz Árpád, már rendszerváltó köztársasági elnökként a megújult Magyarország régi alkotmányának megbecsüléséről szólt. Sólyom László pedig úgy jellemezte

az Alkotmánybíróságot, mint amely közvetlenül az alkotmányt érvényesíti a törvényhozással szemben. Ezzel legitimizálta a régi, de teljesen újjá írt alkotmányt. Úgy mondta: azt az AB a rendszerváltás kéréseivel mércevévé tette. E mércezt kívánják most összetörni. Ennek egyelőre nem látni más okát, mint a minden embert megillető jogok, a fékek és egyensúlyok rendszerének fellazítását, a politikai kollektivismus erősítését, egy új hatalom önteremtésének szertartását. Az új alkotmányozás veszteséggel fenyeget. Az elmúlt húsz év mindenki számára közös politikai élményekkel szolgált. A hatalom, az Alkotmánybíróság és az épülő alaptörvény hármásában keletkezett élményközösségekben azonosulni lehetett politikai folyamatokkal. Kezdődött a kamatadó AB általi megsemmisítésével, folytatódott a kárpótlás és az igazságtétel törvényeinek alkotmányhoz illesztésével, a halálbüntetés eltörlésével, az abortusz szabályozásával, a Bokros-csomag és a jogbiztonság elvének összeillesztésével, a szólásszabadság határainak kijelölésével, s ment egészen a népszavazás szerepének rögzítéséig. Ha pszichológiailag képtelenség is e fogalom, közéletileg megkockáztatom: a jelenlegi alkotmányban ott a rendszerváltás lassú katarzisa. Ezt visszavenni rombolás. Ünnepi tűzijáték után játék a tűzzel.

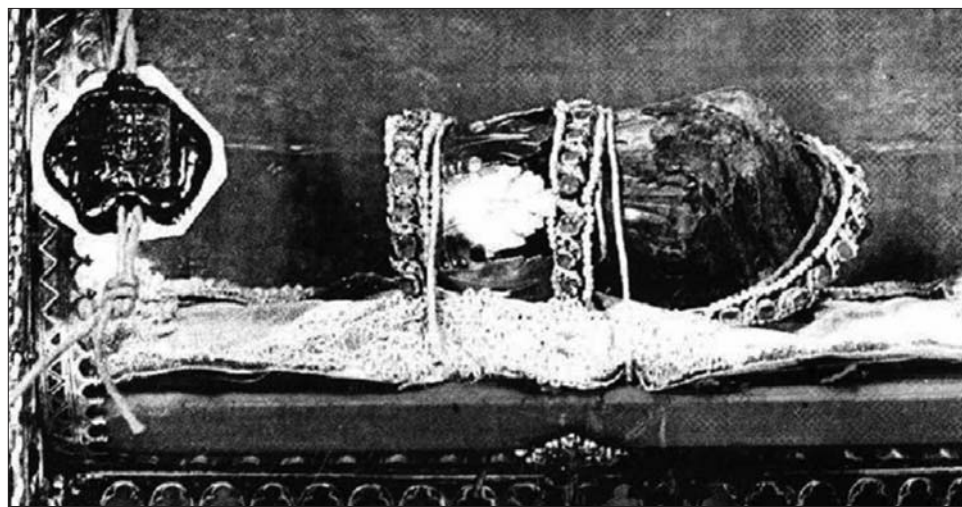
Egyszerű emberek

Megyesi Gusztáv

Amint azt Schöpflin Györgytől, a miniszterelnök személye körüli alkotmányozó testület egyik tagjától tudjuk, a magyar nép már a lelkiületnél fogva sem szereti a bonyolult beszédet, válaszolni is csak végtelenül egyszerű kérdésekre képes, példának okáért, hogy legyen-e abortusz, vagy hogy szabadjon-e válni; minden ennél bonyolultabb kérdés alkalmatlan a tömegek megkérdezésére, következésképpen a népszavazásra, és csakis arra jó, hogy „a szélsőjobb és a szélsőbal valamilyen posztmodern formában egymásra találjon”. Ugyan halvány fogalmunk sincsen arról, hogy Magyarországon hol találkozik posztmodern formációban a szélsőjobb és -bal, ha csak nem a Magyar Szigeten karikás ostor patogatása közben, némi nemi aktussal fenyegetve a szélsőbalosnak és zsidó származásúnak tartott látogatókat, de bizonyára így van, ahogy az alkotmányozó szakértő mondja.

Ennek ellenére napról napra születnek nagy, országos referendumra szánt kérdések, hogy most csak a legutóbbit említsük: „Egyetért-e Ön azaz, hogy országgyűlési képviselő ne lehessen megyei vagy települési önkormányzat választott tisztségviselője vagy képviselője?” Mint a nép egyszerű gyermekei, úgy véltük, hogy ez eléggé egyszerű kérdés ahhoz, hogy honfitársaink felfogják és megválaszolják. Nemcsak formailag, de tartalmilag is: ha valaki országgyűlési képviselő, ne legyen még otthon polgármester is vagy főispán. Am ha még ez is túl bonyolult, mint egyszerű ember gondoljunk, teszem azt Kósa Lajosra, aki ez idő tájt pártvezető, országgyűlési képviselő és debreceni polgármester

A Szent Jobb kézfej – nemzetalkotó erő

ter egyszerre, a nemzet szempontjából is célirányos volna, ha csak egyetlen minőségében abrichtolná a devizahiteleket s döntené a forintot. De nem. A minden elemében megújult Országos Választási Bizottság ezt a kérdést túl bonyolultnak találta, appercipálhatatlannak, ráadásul úgy találva, hogy a kérdésben tulajdonképpen két kérdés búvik meg, ennek megfelelően visszadobta. Amiből többféle következtetés is adódik. A minden elemében megújult Országos Választási Iroda szemlel potenciálja a forradalom kezdetében némi törést szenvedett, minek következtében nem egészen érteni magyar nyelv, amit kapni keze ügyébe, lenni túl bonyolult, összetett neki. Vagy pedig a minden elemében korszerűsödött OVB tagjai nem első-sorban mint „jelentős elméleti, jogalkalmazói ismeretekkel és gyakorlattal rendelkező jogászok” kerültek be a testületbe, ahogyan azt az igazságügyi miniszter kikötötte, következésképpen a bizottság most nem mint objektív és független testület funkcionál, hanem mint a kormánypárt alapszervezete. Mert azért az eléggé sokat mondó, hogy az MTV híradója szerint az egyik OVB-tagnak, Hunyadfalvi Ákosnak a szakmai önéletrajzában kitüntetett helyen szerepel, hogy a fia (!) már évek óta a Fidesz tagja. Itt jegyzem meg, hogy a forradalom

előtti időkben ez másképp volt: az évezred elején még a Hajrá Magyarország! nevű mozgalom azt a kérdést akarta népszavazásra bocsátani, hogy „Egyetért-e Ön azaz, hogy sem belföldi, sem külföldi jogi személy, sem jogi személyiség nélküli más szervezet – a 2002. június 15-i állapot szerint hatályos, a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvényben meghatározott kivételekkel – termőföld tulajdonjogát az Európai Unióval kötendő csatlakozási kérdésben megállapított átmeneti mentesség lejártáig ne szerezhesse meg?” – amit a nemzet örökös miniszterelnöke és pártja OVB-delegáltjai végtelenül egyszerű kérdésnek találtak, s nem tartott senki attól, hogy alkalmas lesz a szélsőjobb és a szélső-

Sziget vendégei vagyunk, s fehér asztal mellett, kellemes zenével a háttérben vitatjuk meg a hazafiakkal és külföldi terroristavendégeikkel a népek és az etnikumok közötti egyenlőséget s a társadalmi párbeszéd szükségességét. Sőt mint fradisták, nyíltan vállalhatjuk közismerten szélsőbaloldali nézeteinket, ám ezért nem vernek minket felismerhetetlenné viperával, hiszen a szélsőséges posztmodern formációnak ez a fele már rég megkapta a maga két pofonját és haza lett zavarva. Mint tudjuk, nem egészen így történt. Pintér belügyminiszter, aki maga is egyszerű ember, egyelőre nem zavart haza még senkit, igaz, oka se volt rá, hiszen a táborba hivatalosan belátogató újságírókat még a legel-

és Európában: a politika elfajulása” – kezdi Francesco Giavazzi liberális milánói közgazdász professzor a Corriere della Serában a leszámolást azzal a manapság uralkodó felfogással, amely szerint nagyobb állami szerepvállalásra van szükség a gazdaságban, ha el akarjuk kerülni az újabb válságokat. Az Egyesült Államokban a politika lehetővé tette, hogy a Wall Streetről érkezzen a választási kampánypenzék java. Ennek révén a pénzügyi világ képessé vált a tevékenységét szabályozó előírások befolyásolására. Közben a kormány úgy kívánta népszerűségét növelni, hogy otthonteremtési lehetőséget nyújtott a szegényebb rétegeknek is. Ennek érdekében sürgette, hogy a bankok nyakló nélkül bocsássanak ki jelzáloghiteleket: hadd válósítsák meg akár a friss bevándorlók is az amerikai álmot. A bankvezetőknek lehetővé tették, hogy rövid távú nyereség-kimutatás alapján hatalmas prémiumokat vegyenek fel, s így nekik sem állt érdekében, hogy bankjuk stabilitása felett őrkdjenek. Németországban más volt a rendszer, de szintén a politika és a pénzügyi összefonódása okozta a bajt. A szövetési állam tartományai kedvezményes hiteleket követeltek ki a helyi vállalatok számára a takarékpénztáraktól, amelyeknek a tartomány a fő részvényese. Igen ám, de a tartományi vezetés aztán a költségvetési egyenleg javítása érdekében egyúttal nagy összegű osztalékra is igényt tartott. Emiatt a bankvezetők kockázatos papirokba fektették a pénzt, például görög kötvényekbe és amerikai ingatlanjegyekbe. Nemrégiben az európai bankok körében sztressztesztet végeztek, és azok a pénzügyi szervezetek, amelyek elbuktak, mert kiderült, hogy negatív fordulat esetén nem volna elegendő tőkéjük, mind állami tulajdonban vannak. Az állami tulajdon baj esetén nem teszi lehetővé a szükséges tőkebevonást, hiszen az privatizációval volna egyenértékű. Aki tehát azt állítja, hogy a piaci túlzások, vagy a globalizáció okozta a válságot, alighanem abban érdekelt, hogy a politikai turpisságokra ne derüljön fény. Már csak azért is, mert éppen a globalizáció révén kezd éledezni az európai gazdaság. India, Kína és Brazília gazdasága ugyanis tovább nő, és Európának ezért van hová exportálnia termékeit. Közben az Egyesült Államokban megreformálják a pénzügyi piacokat, és korlátozni igyekeznek a túlzott kockázatvállalást, de a végrehajtási szabályok kidolgozása egyelőre végeláthatatlan huzavonába torkollott. (...) A válság előidézésében aktívabb a politika, mint amikor az igazán fontos intézkedéseket kelle-ne meghozni. (metazin.hu)

vakultabb sajtóhírek szerint sem verték el, sőt meg se erőszakolták őket, noha meglehetősen volt, mert az egyik szervező bejelentése szerint a Magyar Szigeten nem érvényesek a Magyar Köztársaság törvényei. Már csupán ezért is jó, ha Pintér belügyminiszter és a rendőrség egyelőre nem keresi a konfrontációt a hazafiakkal, a miniszternek és a rendfenntartó szervezeteknek most sikerélményekre van szükségük. E tárgykörben már mutatkozik előrelépés: az MTI jelentése szerint Pintér belügyminiszter „megelégedettség-méret” rendelt el, mert arra kíváncsi, hogy a rendőrök jól érzik-e magukat az egyenruhában. Az alsóörsi és a zuglói rendőrgyilkosságok után minden bizonnyal.

A politika bűne, nem a piacé

Francesco Giavazzi

Téves a közkeletű hiedelem, hogy a pénzügyi válságot a globalizáció és a túlzottan szabad piac okozta. Éppen a politika és a pénzügyi romlott összefonódása miatt alakult ki a válság. Mirossal tehát nem remélhető a politika további túlterjeszkedésétől. „A pénzügyi válságnak egy és ugyanaz volt az oka az Egyesült Államokban

Lejjebb, egyre lejjebb

Miként veszítjük el Európát

Alina Mungiu-Pippidi

România Liberă

Kérdés a Jereváni Rádióban: létezhet bármilyen idegesítőbb Valentin Stannál? Hajlamos volna azt válaszolni az ember, hogy nem, hogy az ürge a generál ellenszenvre építette fel magát. A helyes válasz viszont, hogy igenis lehet: Valentin Stannál is idegesítőbb, hogy végső soron igaza lehet. Es hogy régebbi, kötekedő jóslatai, miszerint a külföld szemében egyre neveltebbek vagyunk, hovatovább közeledik a teljes beteljesülés felé. Külső megítélésünk két okból nagyon fontos: nagy szükségünk van külföldi beruházásokra, illetve diplomáciai támogatásra – legalábbis amennyiben valóban ragaszkodunk Moldova Köztársaságához. Moldovával kapcsolatban bármilyen apró előrelépéshez szükségünk van az európaiakra, egymagunk legfeljebb annyit tehetünk, hogy elárasszunk Moldovát félig titkos ügynökökkel, ami már megtörtént. A szükségleteink között nem említem az idegenforgalmat, nemcsak azért, mert aránya a nemzetgazdaságban nulla, hanem azért sem, mert ha túl sokat sikerül idecsábítani közülük, könnyen fény derülhet legfélétebb titkunkra: nincsenek útjaink; nincs emberi fertőzéstől mentes, hozzáférhető természeti látványosságunk; a legsilányabb étermek a mieink, európai áron; az Elena Udrea pártfogása alatt rendezett kolostori zárandoklatok életveszélyesek. Keresve sem találhatnánk jobb szimbólumot a jelenlegi kormányzatnak a közszállítási vállalat járatánál, amelyet augusztus elsejétől vezettek be Udrea asszony parancsára, a költségcsökkentések teljében teljesen önkényesen, hogy körbejárják a főváros környéki kolostorokat, és amelynek két autóbusha sikeresen összeütöközött. Miért indultak vajon párban? És milyen akadály állta el az útjukat? Urambocsá, véletlenül nem egy kóbor kutya, amelyik még nem értesült a fővárosi turizmust népszerűsíteni hivatott, költséges kampányról? Netalán egy mioritikus berbéc arra számított, hogy lefotózzák az idegenek? Vagy, ki tudja, útjukba állhatott egy kátyú is, hiszen a járatot hamarabb vezették be, mint az utat... De hagyjuk a viccet, és foglalkozzunk komolyabb dolgokkal. Alighogy elment az utolsó külföldi sajtótörzst, arra hivatkozva, hogy nincs egyetlen esélyes biztosító piacgazdaság. Egy európai bank vezetője, aki ráadásul tagja az EU reflexiós csoportjának, kijelentette, hogy Románia a leggyengébben kormányzott állam Európában, és a csatlakozás utáni

negyedik esztendőben nem vagyunk képesek lehívni az európai pénzalapok 25 százalékát, így többet járulunk hozzá az EU költségvetéséhez, mint amennyi pénzt kapunk. Az ehhez hasonló rossz hírverésnek, hogy a Financial Times és a The Economist negatív visszhangjairól ne beszéljünk, katasztrofális következményekkel jár. Nem hinném, hogy intelligens olvasóim közül akár egy is azt hinné, hogy a Der Spiegel vagy a FT az oligarchák befolyása alá került, vagy pedig közismert szakmaiatlanságukban nem jó helyre telefonáltak. A nyugati újságok tisztába lettek velünk, először amikor Udrea asszonyt miniszterre nevezték ki, másodsor amikor a The Timest és a Die Weltet perrel fenyegették meg. Előtte Dan Voiculescu járt el hasonló módon követelve, hogy ne említsék többé a nevet Ceaușescu vagyonával kapcsolatban – ugyanígy Nutzy is kéri, hogy ne említsék egy lapon az aszfalttal, a férjével, az elnökkel és a fehérneművel. Ez igen, program! Amikor egy rezsim odáig jut, hogy a sajtót fenyegeti, aminek az utóbbi időben a szemtanúi voltunk, annál lejjebb nem csúszhat. Annyira felesleges és ostoba, hogy nem is érdemes jelzöt keresni rá. (...) Mi több, az ehhez hasonló reakciók teljesen elidegenítik az újságírókat, amilyen Alison Mutler, akik elnökké választása előtt jó szolgálatot tettek Basescunak. A szemtelenség netovábbja, hogy mihelyt valaki megszűnik ingyenszolgálatot tenni neked – amit mellesleg soha meg nem köszöntél –, azonnal árulónak tituláld; valahogy így írható le a jelenlegi hatalom attitűdje. Vesztés. Hú másolata a PSD-s kormányzásnak, amelynek szintén nem volt jó sajtója külföldön – de hát bármelyik rezsim alatt könnyebb az összeesküvéseket hibáztatni, mint a bírálatok tárgyát változtatni. Legalább a PSD tanult volna, de annak alapján, ahogy Ponta az EU-t és az IMF-t szidja, nem sok okom van reménykedni. A diplomáciai rész még a katasztrofálisabb: Nyugatról dőlnek a bírálatok Koszovó ügyében, az EU-tól és az USA-tól eltérő álláspontunk, a besszarábiaiaknak adott román utlevél, a tervszerű munkás- és romadömping miatt. Utóbbiak kapcsán a legmagasabb, elnöki forrás erősítette meg, hogy nem lenne jó, ha itthon terhelnék a költségvetést. Sikertől azt a képet kialakítanunk, hogy Európát fejlődésnek tekintjük, hogy nincs semmiféle kötelezettségünk, az európaiak csak adják a pénzt, mi adunk cserébe illegális munkást és különvéleményt Koszovó ügyében, megbénítva az európai politikai gépezetet. (...) Nem hinném, hogy a szerbekenél is jobban szeret-

jük Koszovót, mert ők formáságból pereltek Hágában, hogy elmondhassák, ők minden tőlük telhetőt megtettek. Belgrádban nyilvánosan beszélnek arról, hogy el kellene ismerni Koszovót, mert az Szerbia gyorsabb EU-belépését jelentené, miközben mi náluk is elszántabbak vagyunk. Miért: mert, amint mondtam, senki nem vette észre, hogy Transznisztria is kihirdette a függetlenségét. Ha azt akarjuk, hogy a világ nekünk higgyen, ne a magyar nacionalistáknak, nem a legjobb ötlet náluk is szélsőségesebb álláspontra helyezkedni. Koszovó nem az etnikai többség révén szerezte meg a függetlenségét, hanem mert Milosevic alatt Szerbia valósággal tizedelési programot hajtott végre – az egyetlen elfogadható ok manapság, a nemzetközi jog szerint a szecesszióra. (...) Ha halasztódik a schengeni csatlakozás, csakis mi tehetünk róla. Népszerűtlenné tettük magunkat: nemcsak utlevelet adunk a moldovai-

és jövedelmek csökkentése, hogy az erre képes románok egytől-egyig nyakukba vegyék a világot. Vagy, ha úgy tetszik, elbujdossanak, mint a tatárjárások idején. Világos, hogy Traian Basescu bőséges antikommunista: Dej és Ceaușescu szinte senkit sem engedett ki az országból, mindannyiunkat napfényes jövővel fenyegetett, míg őurasága, éppen ellenkezőleg, tágra nyitja a határokat, és arra buzdít, hogy menjünk, amerre látunk. Nagyon sokan el is hagyták a haza földjét, ily módon kisebbitve Romániát, ha nem is területileg, hanem csak a lélekszámot tekintve. (...) Nemrég, legalábbis szavakban, a pedagógusok köztiszteletnek örvendő társadalmi réteg volt. Ma Romániában összehasonlítják fizetésüket az elnök állítólag kisebb órabérével. (...) Azt a javaslatot pedig, hogy a tanárok vállaljanak még egy állást, mert csak heti 18 órát dolgoznak, inkább nem kommentálok. (...) Ami az orvosokat illeti, ők valame-

Fotó: UMSZ/Archív

Traian Basescu – nem minden rossznak okozója, de soknak

lyest pozitív elbírálásnak örvendtek, amikor nemrég az elnök úr beismerte, hogy többet dolgoznak, mint a pedagógusok. Az összehasonlítás azonban mindig a tanárok rovására történik. Nem hasonlíthatna volna össze az orvosokat a tengerészekkel, például, vagy a Navrom Anversbe vagy környékére kiküldött képviselőivel? (...) Számunkra, akik most bevérjük fejünket a demokratikus rendszer felső küszöbébe, az „Éljetek jól!” kívánság egyáltalán nem tűnt gyanúnak. Viszont nagyon könnyen rászedhetők vagyunk, talán jobb lett volna, ha kissé óvatossággal legalább a hajdani ígéretekre emlékezünk, a napfényes jövőre és más hasonló hazugságokra. Tojjuk össze magunkat hogy a magyarok, Tőkés úr hangján, el akarják venni tőlünk Hargitát és Kovásznát, ha nem még többet. A területtel kapcsolatos kényszerképzet csaknem minden mai ország esetében erős, legyenek azok civilizáltak, vagy csak olyanok né, mint a miénk. Az egyszervolt „legértékesebb tőke”, az ember, nem számít. Ő szabadon továbbáll – csak a nyomorúságos élete miatt – arról a területről, amelyet egyébként foggal és körömmel védelmezünk, és senki sem gondol arra, hogy ily módon, több millió állam-

lyest pozitív elbírálásnak örvendtek, amikor nemrég az elnök úr beismerte, hogy többet dolgoznak, mint a pedagógusok. Az összehasonlítás azonban mindig a tanárok rovására történik. Nem hasonlíthatna volna össze az orvosokat a tengerészekkel, például, vagy a Navrom Anversbe vagy környékére kiküldött képviselőivel? (...) Számunkra, akik most bevérjük fejünket a demokratikus rendszer felső küszöbébe, az „Éljetek jól!” kívánság egyáltalán nem tűnt gyanúnak. Viszont nagyon könnyen rászedhetők vagyunk, talán jobb lett volna, ha kissé óvatossággal legalább a hajdani ígéretekre emlékezünk, a napfényes jövőre és más hasonló hazugságokra. Tojjuk össze magunkat hogy a magyarok, Tőkés úr hangján, el akarják venni tőlünk Hargitát és Kovásznát, ha nem még többet. A területtel kapcsolatos kényszerképzet csaknem minden mai ország esetében erős, legyenek azok civilizáltak, vagy csak olyanok né, mint a miénk. Az egyszervolt „legértékesebb tőke”, az ember, nem számít. Ő szabadon továbbáll – csak a nyomorúságos élete miatt – arról a területről, amelyet egyébként foggal és körömmel védelmezünk, és senki sem gondol arra, hogy ily módon, több millió állam-

polgára híján, Románia kisebb lesz. Akik hébe-korba visszajönnek ugyan egy-egy esküvőre vagy keresztelőre, vagy csak egyszerűen nyári szabadságra, de valójában már nem tartoznak a romániai társadalomhoz. És akkor nem szóltam semmit az itthon árván maradt gyerekekről, akiknek szülei más tájakon élnek, mert a Miorița országa már nem biztosít számukra nemhogy egy jó életet, miként azt néhány évvel ezelőtt a még meg nem választott elnök kívánta mindenkinek, de legalább egy tisztességeset. (...) Nem mondom, hogy erőszakkal tartuk vissza őket, hanem ellenkezőleg: azokkal a körülményekkel, amelyeket az államnak kötelessége megteremnie állampolgárai számára, az Alkotmánynak megfelelően. Véletlenül se higgyék hogy a besszarábiaiaknak visszaadott utlevelek ellensúlyozzák az ország fogyatkozását és visszaállítják e hont Nagy-Románia állapotába, mint az Országkiegészítő I. Ferdinánd Király korában volt. Szó sincs róla, azokat az utleveleket ők nem is tekintik a Romániába való letelepedés lehetőségének, nagyon kevés eset kivételével. A legtöbbször ezek Európa felé utlevelek. Micsoda vicc ez, ha meggondoljuk! Hogy adhatnánk mi – akik alig csimpaszkodtunk fel az Európába tartó szerelvény utolsó ütközőjére – első osztályra szóló jegyet ugyanarra a vonatra? És mégis, lehet. Románia csökken, de megtölti Európát román utlevelekkel. A forradalom utáni kormányzatoknak köszönhetően (...) az államnak nincs már pénze kifizetni tartozásait. Ám akkor véletlenül nem az állam képviselői a hibásak, és nem a pedagógusok, orvosok, nyugdíjasok, közalkalmazottak és egyáltalán mindazok, akik csökönnyösen ragaszkodnak ahhoz, hogy benépesítsék Kis Romániát, amelyet derék politikusaink hoztak létre? Csak kérdem, nem ütök agyon senkit. Mi a teendő amikor holmi dagadtra hizott újjgazdagok lenéznek és áldozathozatalra kényszerítik mindazokat, akik tisztességesen dolgoznak? Egy forradalom? Isten őrizz, hiszen ez is ugyanazokat hozná hatalomra, esetleg más frizúrával! **(Fordította: K. B. A.)**

Az OTV – szegyenünk tükre

Ovidiu Nahoi

adevăruL

Mit hozhat Dan Diaconescu politikai felívelése? Tíz évvel ezelőtt a Corneliu Vadim Tudor vezette párt szárnyalása félelmet gerjesztett az európai vágyakozású románok soraiban. Félelmet, hogy elszigetelődünk a volt Vasfüggöny helyén kialakulni

látszó, nagy teljesítményű infravörös felvevőkamerákkal informatizált fal mögött. Évekkel később láthattam a rossz forgatókönyv képkockáit. Egy didergős tavasz-előn, a kolozsvári Babeș-Bolyai Tudományegyetemen a „Foreign Policy Románia” által szervezett vita alkalmával, Romániában első ízben mutattam be Alina Mungiu Pippidi és Sinisa Dragin *Where Europe ends (Ahol Európa véget ér)* című kiváló dokumentumfilmjét. A film a Románia határain túli Európa utolsó maradványait mutatja be, az elhagyatottság érzését megélő sorsokat. Az az informatizált függöny ma Románia keleti határainál húzódik. A film egyik jelenete befejeződött emlékezetembe. Valahol egy transzkárpátiai országút szélén fényes pléhlemezből készült emlékmű áll, amely „Európa közepét” jelzi. Igaz is lehet, hiszen a földrajzi Európa az Atlanti-Óceántól az Uralig terül el. Elnyűtt buszok utasai Románia (vagyis a Nyugat) felé vezető útjukon kihasználják a rövid pihenőt, hogy fényképezkedjenek „Európa szívében”. Egyikük így vall a filmben: „Európa központja Ukrajna területén van, de mi csak vízzel mehetünk Európába. Lám, a románok szabadon utazhatnak.” Románia azonban nem tud élni, ahogyan tehetné, az Európai Unió tagország statumával. Nem hasznosítja azokat az eszközöket, amelyekről keleti, nálunk semmivel sem alábbvaló szomszédaink csak álmodhatnak. Sőt, ami még rosszabb: a demokratikus élet romlása közepette a politikai otétvismus projektje teret nyer. Állítólag már 13 százaléknál tart Dan Diaconescu népszerűsége. Nemcsak a gazdaság, hanem főleg a politika és az erkölcs válságát éljük. A válasz a bajra, amelyben botorkálunk, egyelőre csak Elodia keresése a politikai színtéren. De hol vannak az értelmiségiek? Hol vannak a szakemberek? Hol vannak az öntudatos gazdagok? Hol a civil társadalom erőteljes reakciója? Hát a középosztályé? Vagyunk-e még társadalom, őrizünk-e még emberi és szolidaritási kapcsolatokat egymással? Vagy csak tunya tévénezők pusztá gyülekeztévé váltunk? A politika otétvivalása nem fogja tudni elszigetelni Romániát, ahogy tette volna azt a vadimismus tíz évvel ezelőtt. Más tesz azonban: a szegyen végtelen mélységébe taszítja az országot. A szegyenbe, hogy képtelenek vagyunk reagálni, még közös létünk legnehezebb pillanataiban is. Az otévista politikai projekt voltaképpen olyannak mutat bennünket, amilyenek vagyunk. És ne feledjük: az OTV betűszó kezdőbetűje „Tükört” jelent. Ebadda Dan Diaconescuja! **(Fordította: K. B. A.)**

Kis-Románia

Nicolae Prelipceanu

România Liberă

Nem is volt szükség arra, hogy az elnök úr arra buzdítsa mindazokat, akik megtehetik, hogy menjenek el az országból, elég volt a bérek

Újabb hírek mezőgazdászoknak

Czédly József

Megkönnyítik a traktor-állomány felújítását: Január 22-i Törvénytárban ismertették a Kormányának azt a rendeletét mely a személyautók „roncsprogramjának” mintájára lehetővé tette a mezőgazdasági traktor-állomány felújítását 17.000 lej támogatást biztosítva mindazoknak az agrártermelőknek akik beadják régi traktorukat vagy más mezőgazdasági erőgépet és cserébe újat akarnak beszerezni. Az azóta eltelt félszáz év tapasztalata, miszerint kevés gazda élt az így felajánlott lehetőséggel, arra készítette a kormányzatot, hogy további előnyöket biztosítson azok számára akik részt kívánnak venni a mezőgazdasági erőgép-állomány felújításának programjában.

A Hivatalos Közlöny augusztus 12-i, 572. számában jelent meg a Környezetvédelmi miniszter 1.157/2010 sz. rendelete amely a következő újabb előnyöket kínálja fel:

Ismeretes az új traktor/mezőgazdasági erőgép árából a kormány 17.000 lej vállalt magára, a különbözetet a tulajdonosnak kell fedezni saját erőforrásból, vagy banki hitelből. Most bevezették azt a lehetőséget is, hogy a saját részre lízing szerződést köthessen a gépet vásároló.

Újabb lehetőség az is, ha több volt erőgép tulajdonos összeáll és közös tulajdonban kíván beszerezni egy új erőgépet, akkor mindegyik partner külön-külön megkapja a 17.000 lej támogatást, azzal a feltétellel, hogy az így juttatott támogatások

összege nem haladhatja meg az új erőgép árának 50%-t.

Agrártevékenység bebiztosításának támogatása: Az utóbbi időben az éghajlat változás által okozott szélsőséges időjárás súlyos károkat okozott az agrárgazdálkodásban. Egyidőben az is kiderült, hogy a gazdálkodók kis hányada (14-15%) kötött biztosítást termékeiket, termelőeszközeiket sújtó károk megtérítésére. Ezen a téren is Románia az EU keretében elmaradt országnak tekintendő, ha figyelembe vesszük, hogy az Unióban átlagban az agrártevékenység 55-60%-ban van nebiztosítva. Ezen a helyzeten kíván segí-

teni a Hivatalos Közlöny augusztus 12-i, 573. számában megjelent 756/2010 sz. kormányhatározat melynek alapján az állami költségvetés átvállalja a biztosítási díj 75 illetve 50 százalékát, az alábbiakban ismertetett feltételek mellett.

A szabályozás két, támogatásra jogosult, biztosítási lehetőséget sorol fel:

a) azok a biztosítások melyek a természeti katasztrófát (deastru natural) okozó kedvezőtlen meteorológiai jelenségek által keletkezett károokra vonatkoznak;

b) az a) pontban megjelöltek kivül biztosítanak az állatokat, illetve növényeket érintő betegségek, élősdiek

által okozott járványok/szennyeződések által okozott károk ellen.

A határozat természeti katasztrófának minősíthető kedvezőtlen meteorológiai jelenségnek tekinti azokat a fagyokat, jégesőt, ólmos esőt, esőt vagy szárazságot melyek elpusztították egy mezőgazdasági termelő utolsó 3 évben elért átlagtermésének 30%-t, illetve az utolsó 5 évben foglalt 3 év átlagtermésének 30%-ot.

Támogatásban részesülhetnek mindazok az agrárgazdálkodásban tevékenykedő kis-közepes és mikro-vállalatok melyek nincsenek nehéz pénzügyi helyzetben, csődhelyzetben,

igazságügyi eljárás alapján elrendelt átszervezésben vagy felszámolásban, valamint nem hoztak ellenük állami támogatást visszaigénylő végzés.

Jogosultak a biztosítási díjak támogatására azok a vállalkozások melyek mezőgazdasági termőföldek megművelésével, állatok- szárnyasok tenyésztésével, méhészettel foglalkoznak. Termőföldön gazdálkodónak tekintti a határozat azokat a földtulajdonosokat, földbérletet, föld felhasználókat akik évente szántóföld megműveléssel foglalkoznak, gyümölcsfa vagy gyümölcs-cserje ültetvényük van, komlót illetve szőlőt termesztnek, kivéve a borszőllő termesztést (ennek van saját biztosítási rendszere). Ugyancsak jogosultak a biztosítási díj támogatására azok az állattenyésztők, szárnyasokat nevelők, méhészek akik szerepelnek a mezőgazdasági termelők hivatalos nyilvántartásában.

A támogatás értéke az a) pontban megjelölt biztosítások esetében a biztosítási díj 70%, a b) pontban feltüntetett biztosítás a díj 50%-os támogatását teszi lehetővé. A biztosítást meg lehet kötni bármelyik biztosító társasággal mely szerepel a Biztosító Társaságok Felügyeletét Előadó Bizottság (Comisia de Supraveghere a Asigurarilor) nyilvántartásában. A támogatást igénylő kérvényeket a területileg illetékes megyei Mezőgazdasági Kifizetések és Közbenjárások Ügynökségéhez (APIA) lehet benyújtani az alább felsorolt időpontokban, a Határozat mellékleteiben foglalt formanyomtatványok alapján:

– május 31-ig az előző év

őszen elvetett termékek biztosításáért;

– október 31-ig a tavasszal elvetett termékekért, valamint a gyümölcsfa és gyümölcs cserje ültetvények, komló és szőlő termesztésének biztosításáért;

– január 31-ig az állatok, szárnyasok, méhkaptárak biztosításáért az elmúlt év második félévében megkötött biztosítási kötvények (polița de asigurare) esetében

– július 31-ig az állatok, szárnyasok, méhkaptárak biztosításáért az év első félévében megkötött biztosítási kötvények esetében.

A támogatást igénylő kérvényhez csatolni kell:

– a biztosítási kötvényeket a biztosítási díj (prima de asigurare) kifizetésének igazolásával;

– aktív, létező kincstári számla (cont de trezorerie) igazolását;

– saját felelősségre kiállított nyilatkozatot miszerint a kérvényező megfelel a kis, közepes illetve mikro-vállalatok számára előírt feltételeknek;

– igazolást a cégbejegyző hivatali bejegyzésről és a pénzügyi kódszám létezéséről;

– igazolást, hogy a vállalati tevékenység a termőföld megműveléséből, illetve állattenyésztésből áll.

A biztosítási díjak támogatásának programja 2010-2013 időszakra terjed ki. Támogatásra azok a biztosítási kötvények lesznek jogosultak melyeket a Románia által az Európai Bizottság Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóságához benyújtott támogatási igény bejegyzésének dátuma után kötnek meg.

A telekkönyvi bejegyzések kiigazítása

Deák Levente

Az 1938. évi 115. törvényrendelet vagy ahogy nevezik, a „rég” telekkönyvi törvény hatályát az 1996. évi 7. kataszteri törvény csak annyiban érintette, hogy bizonyos esetekben új telekkönyvet már ennek az utóbbinak az előírásai szerint kell nyitni (pl. a birtoklevéllel visszaadott külterületek esetében). Különben bekerült az új jogszabályba az a rendelkezés, hogy a „rég” telekkönyvekbe továbbra is lehet bejegyzéseket eszközölni, azaz ezek (a belsőségeknél mindenképpen) ma is az ingatlan-tulajdon és –nyilvántartás alapját képezik. (Lásd az újra közzétett kataszteri törvény 58. szakaszát a 2006. évi 201. Hivatalos Közlönyben.)

Mindezeket csak azért említetem soros törvényismertetőm legelején, hogy a telekkönyvi bejegyzések kiigazítását, módosítását is

szóba hozhassam, egy olyan témát, amely nagyon sok telekkönyvi ingatlan-tulajdonosnak ma is fejtörést okoz. A minap egy ilyen ügyben adtam tanácsot, s ennek tanulságait itt foglalom össze.

A városi belsőség, akkor csak üres telek, amelyre a családi ház csak később épült fel, tartási szerződéssel 1974-ben került az eltartó tulajdonába. A hiteles, tehát közokirati formában megkötött szerződésből az derül ki, hogy az eltartó a területnek csak résztulajdonosa volt (? rész), amiért csak a telekkönyvbe bejegyzett összegért egynek tudta megszerezni az eltartó, s így a terület többi része a társtulajdonosoknak maradt, legalább is a telekkönyvben, mert a valóságban (és ezt egy magánokirati formában akkor kötött egyezség rögzítette) a terület kétszeresét ruházta át az eltartóra az eltar-

nyit használ és birtokol. Az eszmei egynegyed terület akkori elidegenítése után, a vagyonszétválás megszűntetéséért, a társtulajdonosok később elosztották a területet, de az osztási közokiratba is csak annyi terület került be, mint amennyit az eltartó 1974-ben az eltartójára át tudott ruházni. Ennyi év után a telket beépítő tulajdonos rendezni szeretné a telek jogi helyzetét, azaz magára szeretné tábláztani azt a területet, amelyet a kezdetektől fogva ténylegesen használ és magának tud, ami után telek- és házadót fizet. Mit tehet hát a helyzet rendezéséért?

A kataszteri törvény 33. és következő szakaszai a telekkönyvek kiigazításának és módosításának csak elvi szintű szabályait rögzítik, de ugyanitt feljogosították az Országos Kataszteri és Ingatlan-nyilvántartási Ügynökség vezérigazgatóját a részletes eljárási szabá-

lyok megalkotására. Ennek rendeletei közül minket a 2006. évi 633. és 634. számú érdekel, mert ezekben részletezi azt, hogy mikor lehet területkiigazítást közigazgatás, ún. peren kívüli eljárásban jóváhagyni (már-mint topografus készítette dokumentációt) és a telekkönyvnek végrehajtani, és mikor kell az érdekelt félnek ezt perben kérnie, azaz jogerős és visszavonhatatlan bírósági ítéletet beszereznie. Igen leegyszerűsítve: amikor a kért területkiigazítás nyomán a terület az addig bejegyzettnél több mint 5 százalékkal növekszik, csakis a peres eljárás beindítása után és bírósági határozat nyomán lehet a kiigazítást elvégezni. A perben azonban, és pedig a területkülönbözetre, felmerülhet a jogcím hiányának kérdése (lipsa titlului de dobândire), amit esetleg a megszerzéskor a terület egészére vonatkozó, igaz,

csak magánokirati formában készült egyezséggel lehetne talán majd kivédeni. Ebben biztosra menni azonban nem lehet.

A másik, estleg járhatóbb út az elbirtoklási per beindítása lehetne, amihez előbb meg kellene találni azt vagy azokat a telekkönyvi tulajdonosokat, akiknek a nevében ez a területkülönbözet a telekkönyvben ma is bejegyezve szerepel. Ehhez a telekkönyvben jártas szakember segítségét kell kérni, s csak ez után lehet a perindítás gondolatával foglalkozni. De vajon adottak-e ehhez a törvényi feltételek? Az elbirtoklási határidő itt 1974-ben indult be, a vonatkozó jogszabály pedig – az általános legfelsőbb joggyakorlat szerint – az 1938. évi 115. törvényrendelet 28. szakasza. E szerint, ha valaki egy ingatlan a telekkönyvi tulajdonos elhunytá után legkevesebb 20 éven keresztül megszakítás nélkül, nyilvánosan, tu-

lajdonosi magatartást tanúsítva, azaz a mai Ptk. 1847. szakaszának feltételei szerint birtokolt, kérheti tulajdonosi jogcímének megadását, elismerését elbirtoklás vagy ahogy még nevezik, jogszerző elvülés alapján (uzucapiune sau prescriptie achizitiiva) alapján, majd pedig a jogerős bírósági határozat nyomán az addig vitatott jogállású területet, épületet, azaz ingatlant magára tábázathatja. Azt a kérdést, hogy ezt a pert a fentiek alapján már most be lehet-e indítani vagy sem, azért nem lehet egyelőre megválaszolni mert nem ismerjük az „ellenfelet”, vagyis azt vagy azokat, akiknek a nevében ez a területkülönbözet a telekkönyvben a mai napig szerepel. Ha majd kiderül, hogy több mint 20 éve elhaltak, örökösüket lehet majd perbe hívni, de az is elképzelhető, hogy adásvétellel tudják rendezni a hiányzó terület jogi helyzetét!

Szobanövény öntözése

Gyakran észrevesszük szobanövényeinken, hogy leveleik sárgulnak, esetleg el is pusztulnak. Ezt előidézheti a helytelen öntözés is. A cserpes virágok selymoldnak, ha fölösleges öntözővíz az edényben összegyűl, és a gyökérzet alját elzárja a levegőtől. Az alátét edényben összegyűlt vizet öntsük ki, és a cserép alján levő nyílást tisztítsuk ki. Ha a cserépből kiemelt földlabda sáros és nyomásra vizet ereszt, a gyökerek pedig puhák és megbarnultak, akkor már súlyosabb a helyzet. Ilyenkor a gyökérlevegőt vízbe állítjuk és leáztatjuk róla a földet. Az elpusztult gyökérkéveket levágjuk, majd a növényt újra elültetjük. A földjéhez keverjük homokot és tőzeget, majd a növényt a szokásosnál melegebb helyre tesszük, és mérsékelten öntözzük. A nagyobb edényben lévő pálmákat, filodendronokat helytelen naponta kevés vízzel locsolgatni. Így csak a földjük felső rétege lesz nyirkos, alul pedig száraz marad. Ilyenkor is ültessük át a növényt, így a földlabda fellazul, majd ritkábban, de nagyobb vízádaggal öntözzük. Fontos, hogy minden öntözéskor az egész földlabda átázzon. Tavaszal és nyáron gyakrabban, úgy 1-2 naponként, ősszel és télen pedig ritkábban, elég hetente öntözni őket. Vannak kivételek is, mint a vízipálma (Cyperus difusus) vagy a buzogányvirág (Dieffenbachia maculata), melyek akkor érzik jól magukat, ha a cserép alátétben állandóan víz áll.

Sármási-Bocskai János,
kertészmérnök

Sütemények sütés nélkül

Ebben a melegbe nem szívesen kapcsoljuk be a sütőt. De nem is kell, ha valami finomságra vágyunk sütés nélkül is számtalan édességet készíthetünk egyszerűen és gyorsan. Csak néhány perc és kész is van. Eláruljuk, hogy kell.

Kekszrolád

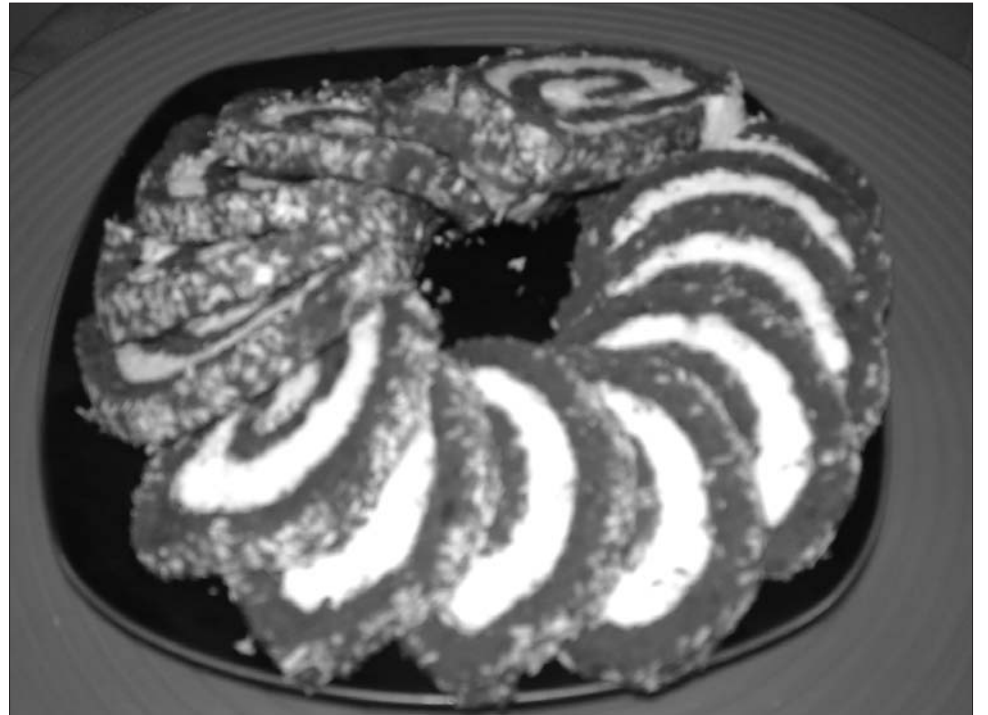
Hozzávalók: 1 nagycsomag keksz, 10 dkg margarin, 10 dkg porcukor, 2 ek. kakaópor (nem cukrozott), 2 cs. vaníliás főzépuding, 2 cs. vaníliás cukor, 3 dl tej, 1 cs. kókuszreszelék.

Elkészítés: A két csomag pudingport, vaníliás cukrot és a tejet sűrű sima krémmé főzzük és hagyjuk langyosra hűlni. A vaját, a porcukrot és a kakaóport összekeverjük, és a pudinghoz adjuk. A két masszát jól eldol-

gozzuk, hogy viszonylag sima krémet kapjunk. Ezután elkezdjük rétegesen bekenni a kekszeket. Egy hosszú roládot kapunk, melyet kívülről is bekenünk krémmel, majd kókuszreszelékben. Ezután alufóliába tekerjük és egy napig a hűtőbe tesszük. Kicsomagolás után ferdén szeleteljük, mert csak így hagyjuk meg a csikos rolád jellegét.

Gyümölcsös kekszes

Hozzávalók: 1 csomag

háztartási keksz (kocka alakú), 3 pohár tejföl, 4 evőkanál cukor, 1 csomag vaníliás cukor, gyümölcs, 1 csomag tortazselé.

Elkészítés: Egy közepes méretű tepsi aljára sorba lefektetjük a háztartási kekszet. A tejfölt, a porcukrot és a vaníliás cukrot alaposan összekeverjük, és ráöntjük a kekszek tetejére. Ezután egy újabb sor keksz következik. Minden keksz

tetejére egy darab gyümölcsöt rakunk, és leöntjük a már elkészített tortazselével. Hűtőben legalább 6 órát kell állnia ahhoz, hogy a kekszek megpuhuljanak, és szeletelhetővé váljon az édesség.

Gyümölcsös müzli-golyók

Hozzávalók: 20 dkg müzli, 10 dkg porcukor, 3 dkg margarin, idény gyümölcs

és gyümölcsle ízlés szerint.

Elkészítés: A müzlit ledaráljuk, majd összekeverjük az olvasztott margarinnal és a cukorral. A választott gyümölcsöt egészen apró darabokra vágjuk, és hozzákeverjük a masszához. A végén a gyümölcslelvel olyan állagúra hígítjuk, hogy golyókat tudjunk belőle formázni. Hűtőbe helyezve néhány óra alatt összeáll, és lehűl.

Tüntessük el a kellemetlen szagokat!

Van, amikor már nem elég keresztvázat csinálni a lakásban, ennél több kell a kellemetlen szagok eltüntetéséhez. Íme néhány hasznos tipp.

Konyha

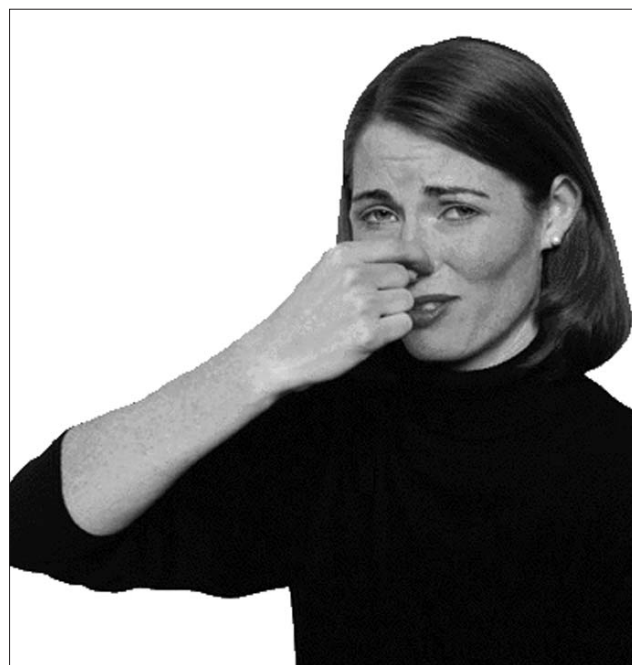
Ha a halat meglocsoljuk citromlével, sütés közben nem lesz kellemetlen szaga. Káposztafőzésnél mindig öntsünk a vízbe egy kevés tejet, így nem terjed szét a szaga az egész lakásban. A hűtőben tárolt aromásabb illatú sajtok és egyéb élelmiszerek mellé helyezünk egy használt kávéfiltert, vagy kispohárban egy kevés kávézaccot, amely semlegesíti az erős illatokat. A konyhában lévő általános szagokat könnyedén semlegesíthet-

jük, ha egy kisebb edényben ecetet párologtatunk. A lefolyóba hetente egyszer szórjunk kávézaccot, majd erős vízszugárral öblítsük le. A konyhaszekrénybe és a kamrába tegyünk örölt kávé, ami magába szívja a felesleges nedvességet és a kellemetlen illatokat is. Ha hagymaszagú maradt mosogatás után is a kés és a vágódeszka, dörzsöljük be citrommal vagy áztassuk be egy kevés ideig ecetes vízbe.

Könnyen megszabadulhatunk a kellemetlen szagtól, ha a forró tűzhelyen almahéjat vagy babérlevelet égetünk.

Nappali

A kárpitos ülőgarnitúrát spricceljük le ecetes vízzel,

hagyjuk hatni 5 percig, majd puha kefével dörzsöljük át, végül porszívózzuk ki. Ha bedohosodott valamelyik szekrény vagy fiók, mossuk ki forró ecetes vízzel, és hagyjuk rendesen kiszellőzni. Ha a felmosó vízbe is öntünk néha egy kis ecetet, semlegesíthetjük a macska vagy a kutya szagát a lakásban. A dohányfüst szaga becszi magát a szőnyegekbe, de még a bútorokba is. Amikor dohányosok vannak a helyiségben, tegyünk egy tál vizet egy nem feltűnő helyre, vagy gyűjtsunk meg néhány gyertyát, hogy elfedjék a szagot. A szódabikarbóna csodásan felfrissíti a szőnyeget. Hintünk rájuk egy keveset, várjunk 20 percet, majd porszívózzuk át őket.

Programajánló

Képzőművészeti kiállítás Marosvásárhelyen

Augusztus 21-én nyílik a Szatmári Alkotóház Képzőművészeti Egyesület kiállítása az Unirea-Egyesülés Galériában. A tárlat két hétig látogatható.

Kolozsvári Magyar Napok

Péntek: Életfa barkács-

sarok: körmönfonás, gyöngyfűzés; arcfestés, helyszín: Báthory Apor szeminárium, 11.00-12.30 Utcatáncok a XII. Szent István-napi Néptáncfalóközön fel lépő együttesek közreműködésével, Helyszín: Főtér. 11.00 János Vitéz – bábszínház, Helyszín: Báthory Apor szeminárium tornaterme (Egyetem u. 8) 14.00 Hódítsuk meg Kolozsvárt! – városvetélkedő, helyszín: Ifjúsági sátor (Fogoly/Potaissa utca), 14.00 Játssz velünk! – társasjáték délután, helyszín: Ifjúsági sátor, 14.00 Csabafiak – jurtaállítás, helyszín: Farkas utcai templom-romkert, 14.00 Csabafiak – íjászbemutató, helyszín: Farkas utcai templom-romkert, 16.30 Néptáncoktatás a Bálványosváraljai Hagyományörző Néptánc csoport közreműködésével, helyszín: Ifjúsági sátor (Fogoly/Potaissa utca), 18.00-24.00 I. Kolozsvári Magyar Filmnapok. – Kolozsvári vonatkozású filmek seregszemléje, helyszín: Tranzit Ház, Bariț/Malom

u. 16. sz. 20.00 Hot Jazz Band – koncert, helyszín: Főtér, nagyszínpad, 21.30 István, a király rockopera – vetítés, helyszín: Főtér Szászcsávási cigányzenekar, 23.59 RETRO-parti, helyszín: Bulgakov Irodalmi Kávéház.

Szombat: 10.30 Népviseleti felvonulás, 13.00 A XII. Szent István-napi Néptánc-találkozó zárógálája, helyszín: Főtér, nagyszínpad, 14.30 Játssz velünk! – társasjáték délután, Helyszín: Ifjúsági sátor (Fogoly/Potaissa utca), 18.00-24.00 I. Kolozsvári Magyar Filmnapok,

Helyszín: Tranzit Ház, Bariț/Malom u. 16. sz., 21.00 Alkalmi mesék idegbeteg fölöttéteknek – Orbán János Dénes humorestje, 18. éven felülieknek, helyszín: Bulgakov Irodalmi Kávéház.

Új Kenyér Ünnepe Pécskán

Péntek: 19.30 – A Pécskai Búzavirág műsora a piactéri színpadon, 20.00 – A román-szentmihályi Román-nyúl fellépése, 20.30 – Radu Moș és a lányok, 22.30 – Dancs Annamari Szombat: 20.00 – Pop-

rock: Raluca Dumitrescu, 20.30 – Zene és divatbemutató: a GUI őszi-téli kollekciója, 21.30 – A pécskai Romaflores és Romaband műsora, 22.30 – Radu Moș és a lányok, 23.00 – Andreea Bălan. Vasárnap: 19.00 – Apáti néptáncgyűttes, 19.30 – Bagad de Bretagne (Franciaország) hagyományoszene együttes műsora, 20.00 – A magyarországi Május néptáncgyűttes fellépése, 20.30 – Pástrătorii tradíciói, 22.00 – Virtuozii Banatului és Petrică Moise, 23.35 – Tűzi-játék.

Munkahelyi szexuális zaklatás

A napokban megjelent kutatás szerint Magyarországon is egyre veszélyesebb méreteket ölt a munkahelyi szexuális zaklatás. A világon pedig csaknem minden tizedik alkalmazottat szexre csábít a főnöke.

Főleg a 35 év alatti dolgozók vannak veszélyben, őket előszeretettel inzultálják, zaklatják szexuálisan a magasabb beosztású kollégák. Indiában e tekintetben kifejezetten siralmas a helyzet. Az országban több mint 26% azoknak a munkavállalóknak az aránya, akik kerültek már zaklatásos helyzetbe. A legkevesebb inzultus a svéd és a francia alkalmazottakat éri, csupán 3%-uk panaszkodott arra, hogy főnöke szexre akarta csábítani.

E jelenség a széleskörű nemzetközi felmérések és kutatások alapján elsősorban nőket érint. Az Európai Unióban utoljára 1998.-ban készült ezzel kapcsolatos felmérés, mely azt mutatta, hogy a nőknek 30-50%-át, a férfiaknak 10%-át éri szexuális zaklatás a munkahelyén. A felmérés során az egyes uniós országokban nagymértékű eltérés volt tapasztalható: egyes országokban a nők mintegy 70-80%-a számolt be ilyen tapasztaltról. Ez az eltérés valószínűleg főként az adott országokban a társadalmi nemi szerepekről vallott általános felfogásnak, valamint a szexuális zaklatás elleni hatékony jogorvoslati lehetőségek rendelkezésre állásának következménye.

Mit nevezhetünk szexuális zaklatásnak?

A szexuális zaklatás fogalma azt a magatartást igyek-

szik meghatározni, amelynek során valaki a nemi hovatartozása miatt szenved el zaklatást. A munkahelyi szexuális zaklatás jellemzően hosszabb időn át folyik, és ismerős kolléga, ügyfél követi el. A szexuális zaklatást ma már egységesen a nemi alapú diszkrimináció egyik fajtájának tekintik, mely magában foglalja az olyan szexuálisan meghatározott nemkívánatos viselkedést, mint pl. a testi kontaktus és közeledés, a szexuális színezetű megjegyzések, pornográf képek mutatása, szexuális jellegű követelések akár szóban, akár tettekkel. Az ilyen viselkedés megalázó lehet, egészségügyi problémákat okozhat és a biztonságérzet megrendüléséhez vezethet; diszkriminatív, amennyiben a nő okkal feltételezheti, hogy ha visszautasítja, akkor hátrányos helyzetbe kerül foglalkoztatása, felvétele, vagy előmenetele szempontjából, vagy hogy emiatt elengedhetetlen munkahelyi légkör alakul ki körülötte.

Tények és tévhitek

A szexuális zaklatásról számos tévhit van forgalomban, melyeket érdemes áttekinteni. Egyrészt azért, mert a tévhitek gyakran olyan mélyen beépülnek, hogy maguk az elkövetők és az elszennvedők is osztyák azokat, másrészt azért, mert a tévhiteteket cáfoló tények nagyban hozzásegíthetnek mindenkit ah-

hoz, hogy felszámolja a szexuális zaklatást a saját környezetében.

Gyakori tévhit, hogy szexuális zaklatást a kiéhezett férfiak/nők követnek el, akik nem tudnak partnerhez jutni. A zaklatók azonban jellemzően nem egyedülállók, hanem van állandó partnerük/házastársuk. A szexuális zaklatással az elkövető nem valamiféle szexuális kielégítetlenséget próbál orvosolni, hanem dominanciáját, a másik személy feletti hatalmát igyekszik bizonyítani, megalapozni vagy megtartani. Szexuális zaklatást nemcsak bizonyos (pl. szakképzetlen) férfiak/nők követnek el, vagy csak bizonyos munkahelyeken. Tévedés azt hinni, hogy, rendes munkahelyen nem történik meg. A szexuális zaklatás jellemzően olyan magatartás, amely gyakran kötődik munkahelyi hierarchiához.

A szexuális zaklatás oka nem a nők kihívó magatartá-

sa, lenge öltözködése. Szexuális zaklatást bárki elszennvedhet, az elszennvedők közt mindenféle és fajta nő megtalálható teljesen függetlenül attól, hogy az uralkodó szépségideál vagy erkölcsi normák szerint csinosan öltözködik-e, vagy sem, visszahúzódóan viselkedik-e vagy sem. Számos munkahelyen ráadásul előírás olyan ruházat viselése, amely máshol már túlzottan kihívónak minősülne (ilyen pl. a vendéglátóiparban gyakran kötelezően előírt miniszoknya).

Pszichés hatások

A szexuális zaklatás az elszennvedőben azt az érzetet kelti, hogy vele valami nincs rendben. Mivel – a nők elleni erőszak többi fajtájához hasonlóan – a szexuális zaklatás esetében is jellemző az áldozat hibáztatása, a zaklatás elszennvedője is gyakran magában keresi a hibát. Mit kellett volna másképp csinál-

nom? Mit kellett volna felvennem ahelyett, amit felvettem? Merre kellett volna mennem? Hogyan kellett volna néznie? – kérdezi magát gyakran a zaklatásnak kitett személy. Ez enyhébb esetekben is elbizonytalanítja, tovább gyengíti helyzetét. Súlyosabb esetekben, különösen, ha a zaklatás fizikai formát ölt, és minden esetben, ha a zaklatás szexuális visszaélést valósít meg a pszichés hatások is súlyosabbak. A trauma ilyen esetekben a szexuális visszaélések utáni traumákhoz hasonló tüneteket eredményezhet. Ilyenek lehetnek a marados önvád, az öngyűlölet, az önpusztító magatartásokba való menekülés, depresszió, szorongás, félelem, rettegés, düh.

Hogyan háritsunk?

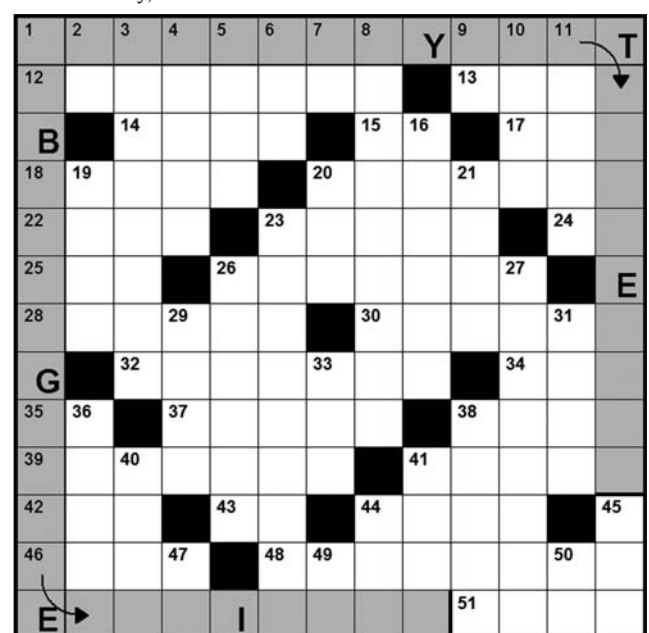
Néha elegendő a zaklató kifejezések szó szerinti viszáidezése, egy kérdés ("Mit

mondta?!") vagy egy határozott, rosszálló, csodálkozó, vagy értetlen nézés, amelyet kitartó néhány másodpercig, és határozott testbeszéddel erősít meg. Elvileg bármely testhelyzet lehet hatásos, ha testbeszéde többi eleme erősíti azt. A konfrontáció során akkor erősíthetjük az üzenetet, ha határozottan szembefordulunk a zaklatóval, és a szemébe nézünk. Az emberek gyakran mosolyognak, ha zavarban vannak. A kommunikációs szocializáció nyomán a nők hajlamosak mondandójukat is mosollyal, vagy a mondatokat lezáró rövid nevetéssel kísérni. A szembesítés, számonkérés során a mosoly olyan, mintha azt mondaná, „nem kell komolyan venni, amit mondok, csak úgy gondom, majd elmúlik”. A rövid, felszólításokat, vagy határozott kijelentéseket tartalmazó mondatokat mosolygás nélkül kell elmondani.

Számol a góbé

A székely parasztbácsi elhatározza, hogy továbbtanul. Elmegy hát az iskolába, ahol egy felvételi vizsgán kell átesnie matematikából.

– Ha én adok magának két nyulat, aztán még két nyulat, majd még kettőt, hány nyula lesz? – kérdi a vizsgáztató.
– Hát bizony, akkor hét! – feleli a bácsi.

– Na, ezt gondolja át még egyszer! Ha adok magának háromszor két nyulat, akkor hány nyula lesz? – kérdi újra a vizsgáztató.

– Hét! – mondja a bácsi határozottan.
– De ember, még ezt az egyszerű számtanfeladatot sem tudja megoldani? Nem tudja, mennyi háromszor kettő?
– Háromszor kettő az hat! – mondja erre a bácsi.
– Akkor az előbb miért hetet mondtott? – teszi fel a kérdést dühösen a vizsgáztató.
– ... (poén a rejtvényben)

Vízszintes: 1. A poén 1. része. 12. A közepébe csüngő. 13. Állati testrészt. 14. Békés megyei település. 15. ... lesz veled, emberke? (Hans Fallada). 17. Kinek a tulajdona? 18. Duzogva neheztel. 20. Kicsavar. 22. Ide-oda lóg. 23. ... előbb; lehető leelőbb. 24. A közepén boldog! 25. Winnetou írója (Karl). 26. Egész, összes. 28. Részekből álló. 30. Földre rak. 32. Mészartalmú üledékes kőzet. 34. Báránghang. 35. Venni kezd! 37. Sebhelyes. 38. Balti nép. 39. A könyök és a kézfej között van. 41. Horony. 42. Numero (röv.). 43. Nitrogén része! 44. Táncmulatsággal kapcsolatos. 46. Natália beceneve. 48. Tűzzel kilyukasztás. 51. Hálás vagyok!

Függőleges: 1. A poén 2. része. 2. Két szerb! 3. Lelohad. 4. Alácsüng. 5. Keblére szorítva tart. 6. Dicsérő szó. 7. Étlen bég! 8. Névlages. 9. Két csúf! 10. Fénymáz. 11. Shakespeare tündére. 16. Bírói döntés. 19. ... Madrid; spanyol királyi sportklub. 20. A mitő társa. 21. Előkelő. 23. Edények megtisztítása. 26. Afrika-utazó (Sámuel). 27. Sérülést okozó. 29. Falánk. 31. Balkezes. 33. Bátor igéje. 36. Helyére tesz. 38. Érzelemvilág. 40. Semmelweis Orvostudományi Egyetem (röv.). 41. Óhaj, kívánság. 44. Török főtiszt. 45. Hármass betűnk. 47. Impozáns bejárat! 49. Én, ..., ő. 50. Kötőszó.

				1		3				
5	2			9	3					1
			9		8				4	7
								2	6	
			9		5	2				
										4
	5					1				8
1		8		4						

Nehéz fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3×3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegyet csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

6	4	3	9	7	8	2	5	1
5	2	7	6	4	1	9	3	8
1	9	8	5	2	3	6	7	4
3	6	4	8	9	2	7	1	5
8	7	9	3	1	5	4	2	6
2	1	5	4	6	7	8	9	3
7	3	2	1	8	4	5	6	9
9	8	1	2	5	6	3	4	7
4	5	6	7	3	9	1	8	2

Bolond Jankó 2

Mikor a felesége kijött és meglátta, hogy mit csinált Jankó, összecsapta a két kezét, és felkiáltott:

– Ó, te ostoba! Hát mit vetél? Hiszen ez egy vadászku-tya, aki ilyenül jár-ke-ly, az odakiált neki: „Hej, hej! Hej, hej!” Arra aztán a kutya el-fut, és megfogja a nyulat. Az ilyen állatot azonban nem szokták istállóba kötni, ha-nem a szobában a helye, és nem füvet meg sarjúszenát kap enni, hanem kenyeret meg csontot!

Azzal elvágta a kutya nya-kán a kötelet, bevezette a szo-bába, és enni adott neki. Mi-vel pedig a kutya nagyon kar-csú és sovány volt, Petrezse-lyemnek nevezte el.

Mostantól kezdve azonban nem küldte el többé a férjét bevásárolni, mivel az ember mindig mindent visszajára csinált, és így nagy kárt oko-zott a gazdaságban. A követ-kező csütörtökön tehát az asszony maga ment el a vá-sárba, ahogy azelőtt is tette, a férjének pedig azt mondta:

– Vigyázz a gyerekre a bölcsőben, hogy nyugodtan aludjon, és a tűzön fővő fa-zékba tegyél petrezselymet.

– Most már tudom mindennek a módját, s meg-lásd, jól is fogom csinálni! – mondta Jankó.

Alig tette ki a felesége a lá-bát a házból, ott hagyta a bölcsőt, kiment, fogta a fejszét,

apró darabokra vágta Petre-zselymet, és a darabok nagy részét belerakta a fazékba. Mikor aztán belépett a szo-bába, a gyerek kiabált és nyugtalan volt. Erre az ember elkezdte ringatni a bölcsőt, a gyerek azonban csak még jobban bömbölt, mert éhes volt. Akkor észrevette Jankó, hogy megrándult a gyerek feje teteje – a feje lá-gya ugyanis remeg a kisgye-reknek, ha izgatott. Jankó azonban azt gondolta, hogy egy rosszindulatú hólyag az ott feje búbján a gyerekek, fogott hát egy nagy tűt, és összevissza szurkálta. A sze-gény gyerek csupán egyet-kettőt rándult, s aztán már halott volt. Jankó pedig örült, mert azt hitte, hogy a gyerek elaludt.

Mikor a felesége hazaért, elmesélte neki, hogy a Petre-zselymet nem tudta egészé-ben beletenni a fazékba, és azzal megmutatta neki azt a néhány darabot, ami még ki-maradt a kutya húsából. Azt is elmesélte azután, hogy a gyerek milyen hangosan kia-bált, és hogy végül is mi mó-don hallgattatta el, s attól kezdve most már egyvégté-ben alszik, nézze csak meg.

Mikor az asszony odané-zett a bölcsőben fekvő kis-gyerekre, elszörnyedt, látván, hogy a gyerek halott.

– Jaj, jaj! – sikoltotta. – Te ostoba! Mít tettél?

Fájdalmában kezét törde-lte, és hosszú ideig képtelen volt összeszedni magát, csak vigasztalanul járt-kelt a ház-ban. Végül aztán így szólt a férjéhez:

– Eredj ki, és keress né-hány deszkát, hogy koporsót csinálhassunk belőle a gyer-meknek!

Jankó kifutott, és minden-felé keresgélte, de sehol sem talált deszkát. Végre egy pa-lánkhoz ért, bedugta a fejét két deszka közé egy résbe, az-zal a szándékkal, hogy a fel-ső deszkákat így kiemeli, ez-zel azonban, ahogy meg-mozdította, súlyánál fogva az

egész palánk a nyakába zu-hant, és úgy beszorult a desz-kák közé, hogy képtelen volt kihúzni a fejét, és kis híján megfulladt.

Akkor néhány fiú meglát-ta, azok aztán elmondták a feleségének, hogyan járt az ura, s az asszony odasietett segítségére, és kivonszolta.

– Te ostoba! Eredj haza, majd én hozok deszkát!

Azzal az asszony elment, megrendelte a koporsót és a temetést. Mivel azonban attól félt, hogy férje megzavarhatja ostobaságával a komoly te-metési szertartást, eldugta a férje kalapját, hogy emiatt

otthon kelljen neki maradnia.

Alighogy elhagyta a teme-tési menet a házat, Jankó bi-zony, sokáig keresgélvén a kalapját, egy ahhoz hasonló hosszú köpülőt vett elő, azt nyomta a fejébe, azután be-zárta az ajtót, és a temetési menet után eredt.

Az emberek, meglátva Jan-kót ebben az öltözékben, nem tudták visszafojtani ne-vetésüket. Jankó pedig oda-futott a feleségéhez, és nagy vidáman azt mondta:

– Látod, azért is veletek megyek. Pedig azt akartad, ugye, hogy otthon maradjak, és semmit se lássak?!

– Fordulj vissza, Jankó, ég a ház! – kiáltotta az asszony, ilyen tapintatosan akarván őt hazaküldeni.

A férje azonban visszakiabált:

– Te megbolondultál, asz-szony, hiszen ez lehetetlen! A kulcs itt van a zsebemben!

Erre aztán véget ért az asz-szony türelme, és hirtelen fél-beszakította:

– Tűnj el a szemem elől, te tökkelütött, hogy soha többé ne lássalak!

Jankó nem mondatta ezt magának kétszer, hanem el-futott.

De mikor a gyermeket már eltemették, és az asszony visszament egyedül az ottho-nába, ezt mondta:

– Jobb, ha az ember ma-lomkövet köt a nyakába, és vízbe ugrik, mintsem ilyen ostoba férje legyen. Jaj az olyan asszonynak, akire az Úristen ilyen büntetést mér!

Az ostoba férj pedig a kö-pülővel a fején nekiiramodott a nagyvilágnak, nehogy a fe-leisége meglássa, és még az-óta is fut, ha csak oda nem ért az okos emberek falujá-hoz, akik a fényt és a levegőt zsákokban hordják, hogy azokból csináljanak üveget az ablakukra. Ha odaért, akkor biztosan letelepedett Bolondokfalván.

A csodálatos fa című könyv-ből: Erdélyi szász népmese

Tizenkét hónap a természetben

Mikor ráfordultam a Vasút utcára, egy kellemes látvány fogadott. Több mint száz ve-réb, három különálló csapat-ban a poros, kavicsos úton, szedegetett. Mondhatnám úgy is, hogy verébszónyeg te-rült el előttem.

A sok esős nap után, iga-zán jól eset a napsütéses szombat délelőtti séta. A ve-rébsereg látványa pedig rá-adás volt. Figyeltem a vere-beket és tollruhájuk elárulta,

hogy zömük fiatal, idei szüle-tésű madár. Elcsodálkoztam, hogy honnan került ennyi ve-réb egy helyre, ugyanis többször eljárak ezen az útszaka-szon, és nem vettem észre, hogy ilyen „erős” veréb-nemzetség él a környéken. Az utca nem hosszú, néhány magánház van, ezért kétlem, hogy mind a környéken szü-lettek volna. Ahogy vissza-emlékszem az utóbbi évek-ben nem láttam ilyen felduz-

zadt verébszónyegot itt. A lát-vány eszembe juttatta azokat a napokat, mikor gyermek-koromban nyáron a mezőre jártunk dolgozni, és az út mentén hasonló nagyszámú verébsereg táplálkozott. Ak-kor javában zajlott az aratás. A kombájnok sorjában, el-foglalva az egész utat, halad-tak a sárgálló nagy gabona-táblákhoz, ünnepi hangula-tot idézve. A szembejövő for-galomban nagy felfordulás

nem okoztak, mivel akkori-ban hosszú percek teltek el úgy, hogy egyetlen autó sem haladt el, egy-egy útszaka-szon. A gazdák perzselő nap-sütésben szekerekkel hordták haza a gabonát, no meg a kollektív autói is sűrűn for-dultak, ahonnan annyi gabo-naszem hullott le az út szélé-re, hogy ha a környék összes verebe odajött volna is ma-radt volna belőle. A figyel-mes és értelmes verebek ki is használták a tálcán kínált le-hetőséget. Hozzájuk csatla-koztak a parlagi galambok, és a balkáni gerlék is. Gond-talan napok voltak ezek a madarak számára, pedig nem volt veszélytelen az út-mentén lenni. Sok verébfióka végezte a gabonát szállító au-tó kerekei alatt. A fiatal vere-bek tapasztalatlanok, nem tudják felmérni a veszélyt, és mikor az idősebb verebek föl-röppentek egy közeli útszé-li fára vagy bokorra, a többi madársereg kigyózza ment utánuk, legtöbbször egyenest az autó kerekei alá. Szeren-csére ezeket a veszteségeket a verébnemzetség nem sinylette meg nagyon, akkor sem és most sem, de sajnos eltűntek azok a régi augusz-tusi esték mikor nagyszámú verébsereg gyülekezett egy-egy magas jegenyefán.

Kelemen László, Rara Avis Madártani Egyesület

Dominó

Ez a saját készítésű dom-inószett nemcsak akkor mó-ka amikor elkészíted, hanem utána is sokáig játszhatok vele. Könnyű, kis helyen el-fér, ideális társasjáték az uta-záshoz, vakációra.

Hozzávaló anyagok, esz-közök: színes kemény kar-tonlapok, fekete marker, zse-lés színes filctollak, lyukasztó, zárható vaskarika, olló, vonalzó, ceruza.

Elkészítés: A színes kar-tonlapokra vonalzó és ceruza segítségével mérjétek ki és húzzátok meg a dominó koc-kák vonalát, majd vágjátok ki ollóval, összesen 29 darab lapra lesz szükség. Finoman

kettéhajtva jelöljétek meg a közepét és fekete markerrel húzzátok egy csíkot minde-nikre. Az első 7 darab lesz a zéro szett. Egyik felét üresen hagyjátok, a másik felére pe-dig a színes zselés filctoll se-gítségével pontokat rajzoltok. (1 pont, 2 pont, és így tovább 7-ig). Minden számot ugyan-azzal a színnel jelöljétek. A következők az 1-es szett, a kö-vetkező pöttyökkel - 1-1, 1-2, 1-3, 1-4, 1-5, 1-6. A 2-es szett: 2-2, 2-3, 2-4, 2-5, 2-6. A 3-as szett: 3-3, 3-4, 3-5, 3-6. A 4-as szett: 4-4, 4-5, 4-6. Az 5-ös szett: 5-5, 5-6. A 6-os szett: 6-6. Lyukasztatok ki középen minden lapot, és fűzzétek fel a fémgyűrűre.

Hétfévi mellékletünk *Életmód és Csodavár* oldalait Orosz Anna szerkesztette

Hazai veréb